

NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 5 KM BROJ 161

PROGNANICI

G. F. UNGER

PROGNANICI

»Laso« Nova serija 1976.

G. F. Unger: PROGNAICI

Naslov originala: DIE AUSGESTOSSENEN

(Copyright: Bastei — Verlag, Gustav H. Lübbe, Bergisch Gladbach)

Recenzija: Dalibor Cvitan, književnik

Prijevod: Nada Ivelić

•Laso• — Izdavač OOUR Informativno revijalna izdanja NISP •Vjesnik• Zagreb Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković — Tisak OOUR TMG •Vjesnik• Zagreb Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1976

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA
PRESS AGENCIJA Zagreb

Cijena za inozemstvo DM 1,80, ASCH 10, SFRS 1,60, HFI 1,30

Osluženje plaćanje poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za
prosvjetu, kulturu, fizičku, kulturno SRH broj 2835/7 1973 od 26 XI 1973

I

Nekog prohladnog prijedopneva trojica muškaraca zaustavila su se pred stajom za iznajmljivanje konja u Elkhornu. Tu su zatekli mršavog momka koji se bio udobno smjestio među balama sijena i rezuckao komadić drveta oštrim nožićem. Njegovo malo umjetničko djelo prikazivalo je konja.

Jedan od trojice pridošlica reče ljutitim glasom:

— Bliži se zima i uskoro će nas zasuti snijeg. Potom će čovjek samo na krilima moći odavde. Nikakvih puteva više neće biti.

Mršavi dugajlija polako ustane iz sijena i potvrdno klimne glavom:

— Točno — reče. — Tako je i nikako drukčije. No vi znate da ja moram dobiti tisuću dolara. S tim novcem u ruci mogu ovdje preživjeti do proljeća i dati drugima da nešto zarade. Već je vrijeme da im isplatite predujam.

U njegovu glasu osjećali su se poruga i prijezir.

Već na prvi pogled moglo se vidjeti koliko se međusobno razlikuju. U usporedbi s trojicom pridošlica, momak se doimao kao gusar, premda bi još očitije kako se tek oporavio nakon duže bolesti. Bio je premršav, a preširoko odijelo visilo mu je niz tijelo. Po svojoj prilici je izgubio kakvih desetak kilograma.

Tri predstavnika građana naslutila su njegov prijezir i vjerojatno se osjećali bijedno — poput tri sita ovna koji dolaze pred vuka.

Bilo je za to dosta razloga: momak se, ne tako davno, na prilazu gradića borio s tri razbojnika-revolveraša, i sve ih pobio.

O toj borbi pričat će se u Elkhornu još najmanje pet godina...

Momak-revolveraš, slijedeći tragove, stigao je do Elkhorna, a momci za kojima je tragao, dočekali su ga na otvorenoj cesti.

On ih je pobijedio, ali je pri tom izgubio konja i zadobio tri gadne rane.

Sada cijele dane leži ovdje, na sijenu, jer je davno ostao bez novca, a grad mu ništa ne želi pokloniti. Morao je mještanima platiti čak i da uklone njegova mrtvog konja, također i liječenje, lijekove i hranu.

Jedan od predstavnika građana otvori stisnuta usta i promrmlja:

— Možda će vas jednog dana zaista zapasti premija od tisuću dolara, koja je bila raspisana za glave razbojnika s kojima ste se ovdje borili i koje ste poubijali. Da, možda. Međutim, uskoro ovamo više neće stizati ni pošta. Elkhorn će od ostalog svijeta odrezati nanosi dubokog snijega. U tom trenutku mi vas više ne želimo u svojoj sredini, Bene Carpenteru!

Mršavi dugajlija, kojeg je gradski savjetnik nazvao Benom Carpenterom, nakrivi lice kao da su ga ponovno zaboljele svježe zarasle rane. Način dva koraka lagano se njišući.

Pa ipak se cerio.

— Zašto me ne želite?

Zapitao je to vrlo oštro.

Ljudi oko njega također nisu djelovali manje odlučno. Dapače, ponašali

su se tvrdoglavo i na neki način fanatično.

Onaj koji je stalno govorio u njihovo ime, javi se nekakvim grlenim, hrabrim glasom:

— Vi niste jedini čovjek kojeg sili-mo da ode. Svake godine tako čistimo grad prije nego se zalvore putevi. Od-jahat ćete s pratnjom, Bene Carpenteru. Budući da ćete vi voditi te ljude, platit ćemo vam. Moralo bi vam biti po volji što imate priliku zaraditi ne-što novaca. Ili možda želite živjeti o našem trošku do proljeća?

Sada je u punoj mjeri osjetio njiho-vo neprijateljstvo. Oštro ih pogleda, pa reče:

— Ah, razumijem — progunda. — Na-lik ste stadu ovnova koje strahuje od zločestog vuka. Vi se bojite da vas lju-di koje sada tjerate iz grada, preko zime ne pojedu.

Nisu mu odgovorili. Samo su buljili u njega. Budući da su mu još ranije uzeli revolver, sada ga se nisu morali bojati.

— Platit ćemo vam pedeset dolara za vaš trud — rekao je glavni među trojicom revnih građana. — Ako ste spremni, možemo krenuti. Kola su vani na ulici. Ostali putnici samo čeka-ju na vas, tj. na vođu koji će ih odve-sti što dalje odavde. Otraga smo za kola privezali slobodnog konja. Na nje-mu je sedlo koje ste prodali prije dva tjedna.

— I za koje sam dobio deset dolara, premda, brat bratu, vrijedi pedeset — dovrši Ben Carpenter prijekorno.

Oštro je promatrao trojicu pred so-bom. Oni su mu uzvraćali pogled, oprezno osluškivali. Sve to bijahu jaki ljudi, ljudi koji su sa svojim obitelji-ma prevalili od istočne obale do ovog mjesta na tisuće milja kako bi izgradi-li nešto na što se mogu osloniti.

— Drago mi je — odgovori na kraju Ben — što odlazim odavde. A vaših ću pedeset dolara pošteno zaslužiti. Znam i boljih gradova nego što je ovaj. Lju-di moji, vama bi bolje odgovaralo da ste zaposjeli kakav usamljeni otok u Tihom oceanu. Ali ne govorimo više o tome. Hoćete li mi vratiti i moje oruž-je?

Građani mu lagano potvrdiše.

— Da, dobit ćete opet svoj kolt — reče onaj što je uvijek govorio. Mi, doduše, znamo da ćete vi, vjerojatno, opet njime ubijati ljude, bilo kada i bilo gdje, no mišljenja smo da vas ne možemo poslati odavde nenaoružanog i nesprennog da se branite. Da, vaš je kolt u sedlu, na konju...

— Onda je, recimo, sve u redu — promrmlja Ben Carpenter i okrene se da pokupi svoje stvari u pokrivač od mornarskog platna.

Napravio je svitak tako da ga lakše stavi iza sedla.

Trojica dobrih građana čekala su mirno i šutke da on obavi posao.

Kad je Ben bio spreman, onaj što je stalno brbljao dobaci mu kožnatu vrećicu u kojoj su zazvečali dolari.

— To bi bilo sve, gospodine Carpen-tere?

— Da, ljudi, sve — odgovori Ben i pođe.

Jako je šepao — posljedica obračuna s trojicom razbojnika.

Vani, na cesti, doista bijahu kola, i u njima ljudi kojih se grad preko zime htio na tako otmjeni način riješi-ti.

Prognanici!

Kraj kola stajao je gradski šerif, bradat, golem i šutljiv čovjek. Sa so-bom je ponio sačmaricu.

Čemu to, pitao se Ben podrugljivo. Tih nekoliko ljudi u kolima zacijelo ne predstavlja ozbiljnu opasnost. Možd-a mu je puška lijek protiv zle savje-sti? Ben Carpenter stade promatrati svoje prisilne suputnike.

Kakve to prokletnike izbacuju iz ovog čistunskog grada? Tko to nije dostojan provesti zimu među ovim lju-biteljima reda?

Na trenutak je osjetio silnu želju da se baci na konja na kojemu je njego-vo sedlo. U torbi sedla čeka ga njegov kolt. Kad bi samo mogao dohvatiti to oružje, on bi već taj grad...

No odmah je odustao od te želje, u prvom redu zato što oružje zacijelo nije napunjeno. S druge pak strane, bilo bi glupo s revolverom u ruci podvrgavati grad svojoj volji.

Da, znao je kako je u stanju uraditi nešto tako ludo.

No, što bi s time postigao?

Bolje je odmah odjahati, makar i samom vragu u torbu...

Na kolima su sjedile dvije žene i četvorica muškaraca.

Kola bijahu stara, klimava, siromašno opremljena, s dvopregom starih konja kojima su već sada duboko visile glave.

Konj što su ga njemu bili namijenili, nije vrijedio ni dvadeset dolara.

Grad je zaplijenio tri konja pobijenih razbojnika, njihova sedla i svu prtljagu. Bili su to prvorazredni konji, sedla skupocjena, a našlo se i dosta oružja i novaca. Da, ti ljubitelji reda znali su odlično računati.

Ben Carpenter pođe prema privezanome konju, odveže ga i s mukom uzjaše.

Na kočijaškom mjestu ugledao je nekog crvenokosog diva s dječjim licem. Možda je taj momak pomalo duševno zaostao, ali njegove oči gledaju nevino i bezazleno.

Carpenter mu klimne glavom.

— Hajde, kreni! — reče, pa i sam potjera konja.

Kočijaš ga bez riječi posluša.

Ben pogledom obuhvati lica prognanika.

Jedna od dviju žena doimala se zrelije, ali drugoj, čini se, nije bilo ni dvadeset godina.

Upravo ga je ta mlađa promatrala znatiželjnim pogledom.

Jedan od muškaraca, koji je bio odjeven kao putujući propovjednik, ali je na licu imao lukavi izražaj lica, reče pjevajući:

— Zahvalimo Gospodinu koji nas šalje na nove putove. Bit će predivno kad se jednog dana očistimo od grijeha...

— Ili oopet jeedna dududušica spasašena od alalalkohohola — počne pijano pjevati drugi čovjek. Potom iz razdrapanog širokog ogrtača izvuče polupraznu bocu i zamahne njome prema šerifu i trojici građana.

— Vi strvinari! — reče s mržnjom. Odjednom više nije mucao. — Vi ste već dovoljno kažnjeni — nastavi. — Umjesto toplog ljudskog srca imate hladno i teško kamenje u grudima. Vi niste sposobni ljubiti, niti što osjećati. Niste se u stanju ni smijati ni plakati.

Uzalud su vam poklonili vaše bijedne živote. Sami ste robovi svoje vlastite ograničenosti.

Nakon te vrlo jasno izrečene optužbe, on gutne iz boce i zapjeva:

— Ili oopet jeedna dududušica spasašena od alkohohoholala...

Ben Carpenter nije se okretao. Sad je već jahao toliko ispred kola da se moglo pomisliti kako ih u stvari želi napustiti i otići svojim putem, jednom za svagda riješiti se brige za ostale prognanike.

Dugo, vrlo dugo se nije okretao. Kao da je zaboravio i na opaki grad.

Tek kad je stigao do raskršća cesta na brežuljcima, gdje mu je gusto drveće zatvaralo pogled i na grad i na rijeku, zaustavio je konja i mirno pričekao.

Kola su se polako kotrljala prašnom cestom. Uspon nije bio odviše strm, pa ipak su dva stara konja u sprezi već opasno drhtala. Bilo je otičledno da se naprežu iz svih sila.

Prognanici su nijemo promatrali Bena.

Tada starija od dviju žena reče mirno:

— Budući da ste nas ovdje sačekali, gospodine, da li to ujedno znači da nas namjeravate nekamo odvesti?

Ben potvrdno klimne glavom.

Ta zelenooka ljepotica vjerojatno je dvije ili tri godine mlađa od njega, dakle, mogla bi imati dvadeset i šest godina. Kosa joj je crvena, a odjevena je u moderni putni kostim. Ben zaključio u sebi da je ta žena jedna od onih »umjetnica« koje nastupaju tamo gdje zahtjevi nisu preveliki. Vjerojatno drži bank kad se kocka u salunu.

Da, po svoj prilici pripada onoj vrsti pustolovki koje iz svog dražesnog izgleda hladnokrvno izbijaju kapital za »buduće dane«. Pogled joj je izazovan i hladan. Ona se zna držati u tom svijetu punom grubosti.

— Zovem se Carpenter — reče. — Ben Carpenter. Htio bih znati s kim imam posla i kamo da povedem ova kola. Na sjever ili na istok? Možda na jug?

Svi su ga znatiželjno proučavali. Osjećao je u njihovim pogledima miššavinu opreza i nepovjerenja, ali tako-

der i nadu i spremnost da mu se prepuste.

Hladan vjetar nije bio previše jak, ali već su svi drhtali od studeni. Sunce više nije davalo dovoljno topline.

Što je više odmicao, dan je postajao hladniji. Tlo se smrznulo — bilo tvrdo kao daska. Ono malo lišća što je ostalo na stablima, visilo je tužno, bezvoljno se prepuštajući vjetru. Bilo je to pravo umiranje prirode.

Još uvijek su svi šutjeli.

Tada mirno progovori plavokosi muškarac što je bio odjeven u pohabano, nekad otmjeno odijelo. Ben Carpenter odmah prepozna u njemu profesionalnog kartaša.

— Dame i gospodo — otpočne plavokosi — za mene postoji samo jedan put, a to je onaj prema sjeveru. Ja, dakle, glasam za sjever!

Malo zastane. Zatim se slavedobitno nasmije. Premda mu je osmijeh bio prijazan, oči su mu nagovještavale nešto suprotno. Bile su hladnije i od vjetra što ih je oblijetao.

Čovjek se otmjeno nakloni, pa nastavlja:

— Bilo bi dobro da se redom predstavimo, gospodine Carpenteru. Vi ste nam već rekli svoje ime. Ja sam Orson Latimer Postao sam nepoželjan u Elkhornu, jer sam zaradivao za općinu s pomoću »vražjeg anolitvenka«. tj karata te sam neke mjesne uglednike lišio njihovih dolara. Supruge tih napuhanih mješina čine u toj selendri moćnu silu. One su otpočetka bile protiv mene — i, naravno, protiv moje ljepuškaste suradnice, gospođice Lily Rondell.

On otmjenim pokretom pokaza prema crvenokosoj ženi zelenih očiju kraj sebe.

Znači, pogodio sam, nasmija se u sebi Ben, ali izražajem lica ne oda svoje misli.

No Orson Latimer još nije bio završio svoju kicenu govoranciju.

— Hja, koga još imamo ovdje? Ah, tu je i naš neusporedivi propovjednik, gospodin Joseph Clumfield sa svojom dragom nećakinjom Barbarom. Kakav je to samo čovjek! Kakva stijena u vrtlogu valova ovog pokvarenog svijeta! Ali, na žalost, u Elkhornu je imao

nesreću da ne pripada istoj vjeri, odnosno, istoj sekti kao i stanovnici mjesta... Zatim, tu je i uvijek žedni Tate Tatum, taj grijешnik što vječno moli — ali pije! Događalo mu se da u salunu proguta i po nekoliko živih miševa, samo da nasmije škrte darovatelje vatrene vode! Uz nas je još i Mali Ben Washington, veliko dijete s bivoljom snagom. On je jedne noći virio kroz kuhinjski prozor štovane gospođe Perrit, i vidio tu velecijenjenu damu kako se gola kupu u bačvi za pranje rublja. To je tako preplašilo ženu da je odmah počela zvati u pomoć. Kako je Mali Ben pomislio da je sa ženom u sobi netko koga se ona boji, razbio je cijeli prozor i ušao u kuhinju. Onda je žena počela još glasnije pomagati. Dotrčali su ljudi, ali nitko od njih nije htio vjerovati da je Mali Ben samo htio priskočiti u pomoć jednoj gospođi Perrit. Proglasili su ga društveno opasnim. I, eto, poslali ga s nama na put. Eto sad nas poznajete, gospodine Carpenteru!

Kad je plavokosi zašutio, svi su neko vrijeme sjedili bez riječi.

Nešto kasnije, Mali Ben Washington progovori bezazlenim glasom: — Ja joj nisam htio učiniti ništa nažao. Samo sam joj zatvorio usta jer je tako vikala da je probudila djecu u susjednoj kući.

— Točno — reče Ben Carpenter — Sjećam se. I ja sam čuo njenu viku u staj za iznajmljivanje. To se dogodilo prekjucher zar ne? Ah, probudila je cijeli grad svojom vriškom.

Zatim je opet zavladao muk.

Hladan vjetar navaljivao je kroz brda. Svi su gledali Carpentera i čekali.

— A kamo vi želite krenuti? — upita odjednom Lily Rondell.

Ben je pogleda u oči

— Prema sjeveru — reče. — U Black Hills. Točnije rečeno. Ljudi, u zemlju zlata. U jedno od onih naselja kopača koje se u međuvremenu pretvorilo u pravi grad Ali...

— To mi odgovara — reče Lily Rondell mirno i čvrsto

Kockar klimne glavom i doda:

— Sada nas je već troje koji želimo prema sjeveru. Tko također želi s nama?

— I mi — progovori naglo prepevjenik Clumfield — Svugdje ima grešnika koje valja obratiti. Što je divljije naselje, to je važnija moja misija. Da, i mi se slažemo s time da krenemo prema sjeveru u jedno od naselja kopača zlata.

Ben Carpenter pogleda propovjedničku nećakinju. Bila je tamnokosa, ali modrih očiju. Nos joj bijaše prekriven pjegicama. Usta živahna. Sve u svemu, bila je zgodna pojava, premda joj ogrtač bijaše prevelik. Kakva li je bez njega? Skladnija ili...

Djevojka mirno podnese njegov pogled i klimne mu potvrdno glavom, u znak da se slaže s mišljenjem svoga strica.

Sad su se još trebali izjasniti Mali Ben Washington, divovski bezazlenko, i pijanac Tate Tatum.

Njih dvojica su se držala kao da ih se cijeli taj razgovor nimalo ne tiče.

Tate Tatum pobožno isprazni bocu, pa je baci daleko od sebe. Bio je tako pijan da je samo spustio glavu i istog trenutka zahrkao.

Mali Ben Washington, koji je držao uzde i tako dobro znao postupati s tim starim konjima, samo se glupo naceri, a onda reče što i svi ostali:

— Idemo na sjever, gazda!

Ben Carpenter klimne glavom i bez riječi potjera konja cestom prema sjeveru.

Kola zaštropotaše za njim.

Sad je hladan vjetar puhao svina ravno u lice.

II

Ben Carpenter je tijekom svog burnog života često predvodio duge kolone kola ili stada goveda. Znao je ponekad za vojsku voditi cijela krda po divljih konja, i uvijek uspijevao u poslu.

No ovakvo nešto...

Nije htio ni misliti na svoj najnoviji »zadatak«.

On sam još je bolestan i slab — a šestero ljudi u kolima jedva bi se bez

njega snašlo u toj okrutnoj zemlji, tim više što bi svakog dana mogao zapasti snijeg i zamesti ih bez puno izgleda da se izvuku.

Prema stanovnicima Elkhorna osjećao je samo prijezir. Povremeno bi u njemu uskipjela i slijepa mržnja.

Njegov kolt je vjerojatno jedino oružje s kojim raspolažu, ukoliko kockar nema negdje skriven derringer, kao i svi kockari i kartaši.

Gotovo ga je savladala malodušnost.

Za pedeset dolara bezdušni građani Elkhorna natovarili su mu na leđa preveliku odgovornost.

Ukoliko doista žele stići u Zemlju zlata, u Black Hills, moraju proći kroz Great Sand Hills i krenuti prema rijeci Niobara.

Kad jednom prijeđu Niobaru, valja izbiti na Pine Ridge i skrenuti niz White River. Negdje oko Hot Springs počinje Zlatna zemlja i dosiže sve do Deaswood i Belle Fourche.

A cijeli taj put dug je više od tri stotine milja, vjerojatno gotovo i pune četiri stotine.

Tako mi baruta, mislio je Carpenter, u sebi, kako da tu razdaljinu prođu s ovim jednim konjima, s lošom opremom i zacijelo vrlo malo hrane?

Ovdje, na području Nebraske, još uvijek harače bande Čejena, a to je opasnost koju nikako ne smiju potcijeniti, tim više što vode i dvije žene.

Indijanci su ih u stanju napasti samo radi žena, koje se mogu dobro prodati.

Ben Carpenter je sve više osjećao u sebi želju da okrene konja i vrati se u Elkhorn, i tamo svojim koltom nauči građane što to znači protjerati nekoga u pusta i opasna brda.

No, sa svakom miljom koja ih je odvajala od prokletog grada, ta se želja u niemu gasila...

Oko podneva morali su se zaustaviti i odmoriti, jer konji upregnuti u kola nisu mogli dalje.

Dim vatre što su je potom naložili da prirede svoj prvi obrok, vrlo brzo je privukao neke jahače.

Netom je Ben Carpenter ugledao tu četvoricu, odmah je ustanovio da će biti neprilika.

Drukćitie i nije moglo biti, jer su jahači vjerojatno htjeli nešto ugrabiti

kako bi se lakše probili kroz skoru zimu i već prisutnu studen. Možda ih, uostalom, već neko vrijeme promatraju s kakvog brežuljka?

Cetiri jahača činila su vrlo raznoliki kvartet. Jedan od njih bio je Indijanac, ali odjeven poput bijelca. Dvojica su bili bijelci, ali odjećom i držanjem sličniji Indijancima. Četvrti bijaše mješanac.

Ben Carpenter je dobro poznavao tu vrstu ljudi: i oni bijahu na svoj način prognanici koji više ne pripadaju nikome osim samima sebi. No i oni žele živjeti.

Kad su se približili, potpuno su usporili svoje konje.

Njihovo cerekanje trebalo je biti ljubazno, ali se doimalo kao da gladni i krvožedni kojoti pokušavaju izigravati pitome pse.

Njuškajući, širili su nosnice, jer je iznad vatre visio lonac u kojemu se kuhalo nekoliko komada mesa sa šakom ili dvije riže, te nekoliko krumpira.

Na rubu vatre u žeravici, stajao je lonac s već skuhanom kavom.

Prognanici iz Elkhorna stajali su uz vatru, držeći u rukama limene lončice napunjene kavom.

— No — reče jedan od četvorice pridošlica — čini se da smo stigli na vrijeme kako bismo nešto toplo pojeli, zar ne?

On je to rekao tvrdo, silovito i gotovo prijeteći. Glas mu je zvučao grleno, kao da indijanske jezike zna dobro govoriti kao i svoj materinji.

Ben Carpenter se osloni na kola kako bi mu ona barem donekle štitila leđa. Njegov se preširoki ogrtač rastvorio, ali ne toliko da bi se moglo vidjeti oružje zataknuto za pojas, jer mu u Elkhornu nisu vratili opasač.

Neko je vrijeme vladala tišina. Četiri momka čekala su zvjerajući oko sebe. Njihovi su pogledi bez prekida nemirno lutali od jednog do drugog lica prognanika.

U Benu Carpenteru odmah su prepoznali čovjeka po svojoj mjeri.

Ipak, za njega se ne bi moglo reći da se doimao osobito opasno. Odmah se vidjelo da je još bolestan, jer je bio premršav i nekako slabašan.

Izmorilo ga je i to što je bez odmore jahaao dvanaest milja. Bio je smrtno umoran i najradije bi bio odmah legao da se dobro odmore.

Pridošlice su vrlo brzo ustanovili da njime nešto nije u redu.

Zatim su sve češće počeli pogledavati dvije žene.

— Vidi, vidi, pa oni imaju uza se dvije krasne lutkice — reče nakon nekog vremena voda četverolista. — A onaj tamo u crnome zacijelo je propovjednik.

Razbojnik pokaza Josepha Clumfiel-da. Kad je ovaj klimnuo glavom, razbojnik se počne smijati kao lud.

— Oh, kakvi ste vi to važni hodočasnici! No, imat ćemo se prilike još bolje upoznati. Sada smo gladni. A ti, Plava ptice, pogledaj hoće li nam jelo prijati. Imate li vatrene vode? Ovamo s njom!

Nitko nije ništa odgovorio, pa ni Ben Carpenter. No svi su već znali kako će se sukob dalje odvijati. To je čak shvatio i Tate Tatum, pijanac koji se u međuvremenu malo, rastriježnjo. Jedino se Mali Ben Washington cerekao prijateljski i bez srdžbe, kao da četvoricu grubijana smatra prijateljima.

Indijanci Plava ptica sjaše s konja i pride vatri.

Očigledno je ozbiljno namjeravao kušati hranu iz kotlića ili dohvatiti lonac s kavom.

Ben Carpenter tiho uzdahne. No samo je on mogao čuti taj uzdah. Bio je gorak i bez trunke radosti. Ponovno ga zahvati malodušnost. Htjela je zagospodariti njime, htjela ga je slomiti.

Još se nije oporavio od bitke s trojicom razbojnika i ubojica — a već će morati prihvatiti izazov na novu borbu, s tom razlikom što će ovaj put imati protiv sebe četiri protivnika.

Što ako se povuče?

Pridošlice će prvo pojesti svu njihovu hranu, zatim će pretražiti prtljagu i uzeti sve što je imalo uporabivo. Otet će im i tri stara konja, jer će ih bilo gdje moći prodati za nekoliko dolara. Na kraju će napastovati žene.

Da, upravo tako bi se sve dogodilo.

A on to mora spriječiti, sam, jedino s koltom u ruci.

Zato je tako gorko uzdahnuo.

Opet će morati ubijati!

Ovaj put za pedeset pišljivih dolara, koliko su mu »poklonili« građani Elkhorna.

Prokletstvo, za pedeset dolara... mislio je ogorčeno Ben.

Tada začuje samoga sebe kako hladnokrvno i jasno izgovara riječi:

— Hej, Plava ptice, bolje ništa ne pokušavaj!

Plava ptica zastane korak ispred vatre i kotlića koji je nad njom visio. Već je bio pružio ruku prema kuhači da okusi hranu. Tada se okrenuo prema Benu Carpenteru, jer ga je nagon opomenuo da odatle dolazi opasnost.

Osjećao je kako u njemu raste nesigurnost.

Tada se još jednom začuje glas kolovode.

— Ne brini, Plava ptice! Neka te taj ne zabrinjava! Samo ti kušaj hoće li nam prijati hrana!

— Sigurno, Clearwater, sigurno! — odgovori Plava ptica.

Ipak, nije se pokrenuo, premda mu je ruka još bila ispružena.

— Gubi se! Mičite se! Ovdje vas čeka samo vruće olovo! Gubite se, vi vucibatine!

I opet je Carpenterov glas zvučao jasno — ovaj put još tvrđe.

Razbojnik, kojeg je Plava ptica nazvao Carpenterom, odjednom divlje poskoči i izvadi revolver.

Njegove kletve bile su znak ostalima da mu se pridruže.

Dok je razbojnik podizao cijev revolvera, s užasom shvati da će umrijeti. Jer, već je prema njemu bio uperen revolver i bljuvao vatru.

Nije se stigao niti začuditi kako je to brzo mršavi dugajlija potegao oružje ispod ovrtača. Metak ga pogodi u glavu i usmrta.

Carpenterov drugi hitac bio je namijenjen Indijancu zvanom Plava ptica. Pogodio ga je, premda je Indijanac strelovito brzo odskočio i u pokretu bacio svoj nož.

Nož se zabio u kola pored Carpenterova ramena.

Tad se i Indijanac srušio mrtav.

Preostala dva razbojnika zaurlaše od užasa, podboše svoje konje i potražiše spas u divljem bijegu.

Ben Carpenter je nepokretno stajao i gledao za njima.

Ostali su zaprepašteno šutjeli.

Odjednom progovori Joseph Clumfield:

— Kako je ono govorio Periklo, veliki atenski državnik? Ah, da, on je rekao: »Sreća je u slobodi, a zalag slobode je mudrost«. Gospodine Carpenteru, vi ste jedan od mudrih. Mi smo skoro izgubili svoju slobodu. Ta bi četvorica bandita postupala s nama kao s robovima. Radije ne bih ni spominjao što bi uradili s gospođicom Rondell i s mojom nećakinjom Barbarom. Gospodine Carpenteru, vas je samo nebo poslalo da nas štitite.

Nitko nije ništa dodao njegovim riječima.

Svi su još uvijek zgranuto buljili u Carpentera — i svi tog trenutka spoznali kakvog čovjeka imaju za vođu: Revolveraša od zanata, ubojicu, čovjeka koji ubija kao što drugi ispijaju pivo...

S time su se morali pomiriti.

Zacijelo su još u Elkhornu čuli o njegovoj borbi s tri razbojnika.

Sada su se na svoje oči uvjerali kako brzo barata s revolverom i kako odlično i hladnokrvno može ubijati.

No, premda ih je spasio i sačuvao od velike nesreće, ipak su u njemu gledali samo čudovište.

Ben promotri Bena Washingtona i Tatea Tatuma.

— Sad, kada su već mrtvi — reče — pokopajte ih. Jeste li razumjeli? To je posao vas dvojice. Tamo podalje, na uzvisini, vidim veliki grm. Podite tamo s konjima, i povucite ga s lasom. Odronit će se zemlja i prekriti mrtve. Prije toga ih zamotajte u pokrivače koje ćete naći iza sedla njihovih konja.

Zatim ušuti, stišćući zube od gorčine.

Polako zaobide natkrita kola, sve dok mu ona ne sakriše pogled na strašni prizor, i gdje više nije osjećao na sebi poglede svojih sup. nika.

Gorko uzdahnuvši, nasloni se na vanjsku stranu vozila. Još uvijek je u ruci držao kolt iz kojeg je bio ispalio dva metka. Sada ga ponovno napuni.

Dok ga je ispod ogrtača gurao za pas, drhtao je od unutrašnje groznice, osjećao se umornim i iscrpljenim. Eh, da mu je sada leći i ispavati se u toploj postelji...

Ali nije bilo prilike za to. Nalazili su se daleko od ljudskih naselja. Ben je znao da će te noći koja dolazi, svi drhtati od studeni. Njihova je oprema preslaba za zimu.

I opet je duboko u sebi osjetio mržnju prema stanovnicima Elkhorna.

Ljudi su u tom gradu siti do obijesti. Zimu će provesti grijući se u svojim toplim kućama, izmišljajući kako da se što bolje zabave.

Proklet je taj svijet, mislio je. Oni uživaju u miru, a on se, eto, opet mora boriti, ponovno ubijati...

Onda je naglo okrenuo glavu u stranu, opazivši da netko dolazi.

Bila je Lily Rondell.

Donijela mu je vruću kavu u limenu lončiću.

— Možda će vam prijati, Bene Carpenteru — rekla je.

On je pogleda postrance.

Bila je za glavu niža od njega. U kutovima njenih usana Ben razazna neke fine crte, koje su mu davale do znanja kako je malo stvari na svijetu koje ona nije upoznala.

No ona je ipak žena koja se zna ponašati i kojoj nijedna vrata nisu zatvorena.

Možda mu se pokušava približiti?

Ben je oklijevajući pogledao njene zelene oči, a onda je uzeo kavu promrmljavši:

— Hvala, gospodice.

Srkao je kavu iz zagrijanog limenog lončića i čekao da ga Lily ostavi samog. No, ona nije namjeravala otići.

Kad je ponovo potražio njene oči, pogled joj je još bio čvrst i miran.

— Ja sam, doduše, samo salunska grafičica, kartašica... — reče ona — ali sam procijenila prilike oko sebe. Što kažete, koliki su naši izgledi da nas odvedete u neki grad čiji će nas stanovnici htjeti primiti? I zašto ste se uopće prihvatili tog zadatka, Bene Carpenteru?

— Naši su izgledi doista bijedni — promrmlja on. — Niti pedeset posto. Ipak, sada imam dva konja više, a i ponešto oružja. Propovjednik bi morao marljivo moliti da nas već noćas ne iznenadi snježna vijavica. Jer, ako nas zatrpaju snijeg...

Nije htio nastaviti, samo ju je pogledao.

— Svi ste vi htjeli prema sjeveru, a ne na istok ili jug, gdje bismo prije stigli do ljudskih naselja. Na jugu od Omaha vlak Union Pacific vozi od istoka prema zapadu. On prelazi preko područja Cejena i stiže do Laramija. Ali nitko nije želio krenuti na istok ili zapad. Lily, zar i vi bježite pred nečim?

— A vi? — odgovori ona sporo.

On odmahne glavom.

— Ne — reče. — Ja nikada nisam bježao. Dapače...

Ali, zato ste, bez sumnje, revolveraš.

On je pogleda nekako čudno, istodobno zamišljeno i znatiželjno.

— Ne bih htio govoriti o sebi — promrmlja. — U Elkhornu sam za pedeset dolara preuzeo posao... naime, da vas odvedem bilo kamo među druge ljude...

— I vi ćete to stvarno učiniti, premda su vas oni gadovi u Elkhornu manje ili više opljačkali i potjerali do vraga? I pored toga namjeravate ostati uz nas?

Lily sumnjičavo zavrti glavom i zašuti.

Onda opazi kako se on smije. Bio je to smijeh bez radosti, gorak i nakriv.

— Ah — reče Ben — danas sam pola dana utrošio na to da razmislim hoću li vas napustiti ili ne...

— Kako to da ste ipak ostali, ili, bolje rečeno, kako to da ćete ostati s nama, Bene Carpentere?

On odmakne lijevu ruku od vrućeg lončića. To je ruka kojom poteže revolver.

Ruke su mu duge i njegovane, djeluju kao da su od čelika. Zglobovi na njima široki su kao u dobrog rvača ili mačevaoca.

— Ova ruka — reče on poluglasno — već je mnogo toga razorila i mnoge usmrtila. Možda će joj sada uspjeh da

neke održi u životu. Bilo bi dobro takvo izravnanje, zar ne?

Nju je prenerazio njegov pogled. Otvorila je usta kao da je nešto iznutra tjera da mu odgovori.

Tada se njezine usnice ponovno sastave. Nije ništa kazala.

Usta su joj bila punašna, odavala su snagu, a to je njenom licu davalo jači izraz nego oči.

— Vi želite platiti neki dug? — promrmlja Lily nakon kraće šutnje. — Na taj način? Oh, Bene, vi ste sebi za pedeset dolara natovarili na leđa preveliki teret. Koliko li ste života uništili kad vas grižnja savjesti sili da sada, usprkos tolikim opasnostima, spašavate naše živote?

On ispije kavu i Lily vrati lončić.

— Hvala vam za kavu — progunda.

Stajali su blizu jedno drugome.

Ben je osjećao njezin dah i to ga je smučivalo.

Lily Rondell zračila je nečime što je djelovalo na svakog muškarca, ama baš na svakog. Tako je bilo i u Elkhornu. Tamo su se uskoro svi počeli okupljati oko njenog igračeg stola u salunu, te se prepuštali divnom zračenju što struji iz nje.

A onda su se ujedinile ljubomorne žene i »oslobodile« svoje muževe iz zamke. Te cijenjene supruge Elkhorna proglasile su Lily vješticom. I to posve ozbiljno!

Sada je ta »vještica« sve svoje draži usmjerila prema Benu Carpenteru svu svoju ženskost i ženstvenost, za kojima čeznu svi muškarci, jer je to najprirodnija stvar na svijetu.

No ovaj put je osjećala da se njezina moć o nešto slama. Na Carpentera kao da uopće nisu djelovale struje koje je zračila prema njemu.

Odbijale su se od njega kao od kamena.

No Lily nije kanila odustati. Mogla ju se usporediti s dvonožnom vučicom koja želi steći snažnog vuka za zaštitnika. Takve se vučice nije lako osloboditi.

— Bene — mrmljala je — ja mislim da bismo nas dvoje mogli jedno drugo me biti od koristi. Ja sam dobra prati-lja, ortak koji mnogo toga donosi u »udioništvo, vierul ml. mnogo toga. Ja

želim zaštitu. Ako te ikad spopadne želja da nas napustiš i odjašeš sam, povedi mene sa sobom. Platit ću ti za to pošteno, kao pravi ortak. Sa svime čime je moguće. Sjeti se toga kad nas se sviju zasitiš i odlučiš izmaknuti, i nama i snježnoj oluji. Platit ću visoku cijenu... Najvišu...

Ben je znao na kakvo plaćanje ona misli. Značajno ju je pogledao. A ona nije mogla sebi objasniti njegov pogled.

Pomalo se sramila što je moljakala, što se tako otvoreno nudila. No htjela je proživjeti, o tome se radilo. Željela je biti pametnija od drugih. A već dugo su je poučavali da sve na ovom svijetu ima svoju cijenu, te da onaj tko hoće i ima čime platiti, može mnogo postići.

Ona dolista ima čime. U to nije bilo nikakve sumnje. Pa ipak, ovaj put nije bila potpuno sigurna.

III

Kad su se idućeg dana ujutro probudili, bili su napola smrznuti, šutljivi, ali u sebi puni nade.

U želucima su ih grijale topla kava i pržena slanina.

Vrijeme je bilo prohladno, ali još uvijek suho.

Još nije postojala neposredna opasnost od snježne vijavice.

Konji ubijenih napadača vukli su kola mnogo snažnije. Nisu se previše bunili kad su ih zaularili i upregli u kola.

Ben Carpenter je opet jahao naprijed. Tog jutra siedio je u sedlu još umornije, i još više nakrivo nego učer, jer je oštro jahanje bilo prevelik napor za čovjeka koji još nije sasvim ozdravio.

Grčio mu se svaki mišić u tijelu.

Ni ostali se nisu osjećali osobito dobro, osim Bena Washingtona. Tom lju s dječjim duhom nije nimalo naudila hladnoća noći. On je opet veselo upravljao konjima, i nekoliko puta pokušavao zapjevati, kao kakav mali

dečko koji pun nade kreće u svijet da u njemu doživi tisuće čudesa

Naprotiv, Tate Tatum, pijanica iz Elkhorna, koji je inače u alkoholiziranom stanju rado pjevao, tog jutra je bio vrlo tih. Djelovao je kao da je naglo ostario. Bio je prava ruševina od čovjeka. Neprestano je ogorčeno pljuckao u stranu.

Oko podneva, kad su se zaustavili da odmore i napoje konje, te da sebi uz malo hladne hrane skuhaju kave, Tate Tatum divlje poviče:

— Ljudi, ja su krepiti bez vatrene vode, ja ću jednostavno umrijeti! Zar nitko nema jedan mali gutljaj za bolesnog čovjeka? Za mene je to neophodan lijek, razumijete li? Molim lijek za bolesnika! Ako netko ima taj lijek, dužan mi ga je dati, inače ću umrijeti. Stvarno, ja ću uskoro biti mrtav na tim prokletim kolima. A onda ćete me morati pokapati u tu tvrdu zemlju, kao jučer onu dvojicu... Aaaa!

Zatim je stao plakati. Očito je zbilja vjerovao da neće preživjeti bez vatrene vode. Zacijelo mu je sada bilo vrlo loše.

Neko vrijeme svi su šutjeli. Pravili su se kao da ga ne čuju.

Tada se kartaš Orson Latimer nasmiče i lagano izgovori riječ po riječ:

— Tate, za dogledno vrijeme svi se mi moramo odreći te plemenite kapljice. Svi mi. Ako ti stvarno bez te pumne pljuvačke ne možeš živjeti, onda ćeš doista umrijeti. I što onda? Ako mi za sebe i mislimo da smo važni, za ovaj prokleti svijet to nismo nimalo. Dakle, prestani kukati.

Ben Carpenter, koji se bavio oko vatre, pogleda prema Orsonu Latimeru.

Pitao se, čemu je momak kao Orson Latimer poželio provesti zimu u zabitom gradu kao što je Elkhorn?

Što se tiče Lily Rondell, mogao je shvatiti da je grad, odnosno njegov ženski dio, nije podnosio. U takvim gradovima pojava žene njene vrste predstavlja događaj, i privlači muškarce kao medvjede med, pa je Lily nesumnjivo mnogo dobivala za igračim stolcem. Tu je lako mogla ograničenim ljudima zavrtjeti glavama.

Orson Latimer bi se, međutim, lakše snašao u svakom drugom gradu. On

puno bolje pristaje u jedan od onih divljih gradova kopača zlata, gdje se u igračnicama ljudi grabe za svako slobodno mjesto.

A on je, uza sve to, ipak želio ostati u Elkhornu.

— Hej, što se vama u Elkhornu tako svidjelo da ste htjeli tamo ostati?

Eto, upravo je to zapitao Ben Carpenter.

Kartaš ga pogleda iskosa, a onda odmahne glavom.

— A koga se to tiče? — upita ljutito.

— Mene — odgovori Carpenter. — Pokušavam stvoriti sliku o svakome od vas. Ako vas dobro procijenim, to bi nam možda jednom moglo biti od velike koristi. Dakle, sada je trenutak istine. Želio bih pošten odgovor, čovječe.

Kartaš odmahne glavom.

— Svidjelo mi se tamo — promrmlja. — Htio sam malo predahnuti. Živci su mi bili pri kraju. Morao sam na neko vrijeme prekinuti s »poslom« kako bih se oporavio.

— Laže — javi se Tate Tatum. — On ima bocu rakije u unutrašnjem džepu kaputa i neće mi dati ni kapi. Ali što drugo čovjek može očekivati od momka koji zna tako gadno lagati?

Orson Latimer nešto prokune, učini tri duga koraka i zgrabi Tate Tatumu za vrat.

Kartaš je bio jak čovjek, vidjelo se to po tome što se pijanac srušio kao vreća.

Ben Carpenter nije priskočio da ih rastavi. Samo je iz vatre uzeo komad gorućeg drveta nalik bumerangu, kojeg je već prije bio izabrao pogledom. Snažnim pokretom baci ga kockaru između lopatica.

Orson Latimer odmah pusti Tate Tatumu. Zatetura i ostane trenutak bez daha. Zatim se okrene Benu Carpenteru:

— Vi sebi svašta dopuštate. Vi... vjerujete da ste ovdje na neki način...

— Ah, zavezite! — prekine ga Carpenter, te se okrene Tate Tatumu koji se naslonio na kola i pipao vrat.

— T... t... taj... me... jjee... skoro uubibio — napokon procijedi Tate Tatum. — Ssskoro me jjee... ubila ta kartašška hihijena...

— Tate, zašto kažete da on laže?

— Ooooh! Kako boli!... Taj vam je, naime, kockar došao u Elkhorn istom poštanskom kočijom kojom i udovica Juleman, koja je iz Omahe krenula u posjet svojoj kćeri A udovica Juleman je vrlo bogata žena. Njezin pokojni muž Abe Juleman bio je veliki dioničar željeznica. Cijeli grad je izgrađen novcem iz njegove banke. On je svima davao zajmove. Sada ljudi pomalo vraćaju novac njegovoj nasljednici. A taj se kockar umislio da se udovici sviđa. Možete zamisliti kakvo je to bilo putovanje kočijom od Omahe do Elkhorna. On je izrabio svoju priliku. Ja to kužim, jer sam se posvuda vucarao. Znam svu silu stvari o ljudima u Elkhornu. Često sam slušao kako se u svojim kućama zabavljaju ili svade. Tako sam, eto, čuo i sve slatke riječi koje je ovaj kartaški lešinar govorio udovici Juleman dok ju je posjećivao u njezinoj kući...

Tate Tatum malo zastane. Još uvijek je trljao vrat. Pogleda kartaša zlim pogledom i gotovo bjesomučno.

Zatim svoju priču dovrši riječima:

— Kad su ljudi u Elkhornu shvatili da taj pokvareni kartaški gramzljivac želi upecati udovicu Juleman i da će tada, možda, njemu morati plaćati dugove, bilo je s njime gotovo. Otjerali su ga kao i mene. Po čemu se on zapravo razlikuje od jednog pijanca? Kockar je htio bogatu udovicu, a ja rakiju. Što je poštenije i dostojnije poštovanja?

On zanijem, smijući se grleno, no to je bio zao smijeh.

Orson Latimer pogleda sve oko sebe.

— Koga se tiče razlog mog boravka u Elkhornu? — zapita prijeteći. — Svatko se brine za sebe kako zna i umije. Zar ste vi zaista tako savršeni da sada možete buljiti u mene kao da sam tele s dvije glave?

On se okrene i pođe dalje od kola, u očitoj namjeri da ih zaobiđe i neko vrijeme bude sam sa sobom.

Nitko nije ništa rekao...

Uskoro su opet krenuli kako bi prošli još jedan komad puta prije mraka.

U lica im je puhao studeni vjetar.

Put je bio označen samo tragovima kotača teretnih kola i kopita. Poštanske kočije nisu vozile ovim putem. Zato i nije bilo postaja za izmjenu konja ili presjedanje.

Kad je pala noć, morali su opet potražiti konačište pod vedrim nebom. Smjestili su se u obližnjoj šumi. Tu su mogli naložiti veliku vatru.

Kroz šumu je protjecao potočić. Dok su napajali konje, stala se uz rub smrzavati površina vode.

Ben Carpenter dugo se bavio oko svog starog, umornog konja. Trljao mu je mišiće...

U jednom je trenutku osjetio da više nije sam. Brzo se okrenuo. Isprva je, onako u tami, pomislio da to opet dolazi Lily Rondell. Tren kasnije, prepozna Barbaru Clumfield, necakinja tobožnjeg propovjednika.

Šutke mu je pristupila. Kad mu je došla posve blizu i on se okrenuo prema njoj, mogao joj je prilično jasno razabrati crte lica.

Kola su priječila da do njih dopre svjetlost vatre.

— No, što je? — zapita on, osjetivši nekako da djevojka oklijeva, da se susteže a želi mu nešto reći.

Barbara je šutjela.

Onda odlučno pride još bliže, položi mu ruke na prsa i propne se na nožne prste. Čvrsto ga je držala za donji dio ovratnika njegovog kratkog kaputa.

Zatim ga poljubi.

Bio je to bezazleni djevojački poljubac.

Ben je stajao tiho, začuđeno, pitajući se da li sanja — mogao je to lako biti jedan od mnogih njegovih grozničavih snova koji su ga mučili od dana kad se teško ranjen našao u krevetu hotela u Elkhornu.

No ovaj put nije sanjao. Bilo je stvarno. Barbara Clumfield doista stoji pred njime na prstima, čvrsto se privija uz njega, ljubi ga još jednom, ali ovaj put ne nedužno poput djevojčice, nego nekako odlučno i svjesna cilja. Ipak, Ben se još suzdržava. Barbara je doista dražesna djevojka puna životne snage. Svaki drugi muškarac na njegovu mjestu već bi progutao mamac.

Ali on i dalje stoji mirno, gotovo kao drvo koje ne može osjetiti poljubac kroz svoju tvrdnu koru.

Kad se djevojka odmakla, on upita:

— A zašto, Barbara, zašto?

Ona podigne ruku kao da ju je htio udariti i stavi je pred usta.

Zatim se naglo okrene i htjede otići.

No Ben zakorakne i pruži svoju dugu ruku. Čvrsto je uhvati za rukav ogrtača.

— Zašto, Barbara? Odgovori mi pošteno. Ti si ljupko stvorenje i možeš osvojiti gotovo svakog muškarca. No ovo očito nije bio tvoj način. Zato želim znati zašto si me poljubila. Odgovori!

Sad je drhtala. Jasno je to osjetio.

Podignuo je ruku i pomilovao je po kosi i obrazu.

— Reci mi, Barbara — šapne. — Ja moram sve znati o vama, sve o svakome od vas. Kako ćemo se probiti kroz sve nevolje koje nas očekuju, ne budem li znao sve vaše slabosti i dobre strane, sve vaše probleme i ciljeve. Dakle, Barbara, reci mi!

Prestala je drhtati. Činilo se da ju je smirila njegova ruka.

— Moj me je ujak savjetovao da budem ljubazna s vama — prozbori djevojka. — On se boji da biste se nas mogli ubrzo zasititi. Zato mi je savjetovao...

Više nije mogla govoriti. No Ben je znao što je htjela reći. Prištedio joj je priznanje da mu se bacila oko vrata po nalogu svog ujaka.

— Dobro, Barbara — reče Ben. — Sada znam o čemu se radi. Tvoj je ujak prepreden kao lisica, ali je ipak, i pored toga, budala... Reci mi što vas je dovelo u Elkhorn? Jasno mi je da ste se obreli na krivom mjestu. Što vas je dovelo u taj zabiti grad? Reci mi pošteno, Barbara! Svi smo mi griješnici. I ja također. Ali ja bih htio svakoga ispravno ocijeniti. Dakle, ispričaj mi sve.

Djevojka ne otvori usta.

Samo je nijemo stajala uz njega. O čemu je mogla razmišljati?

— Ah — promrmlja naposljetku — mi smo prilično čudan par... On u stvari nije moj ujak. Ja mu služim kao sredstvo... kojim on potcrtava svo-

je propovjedi. Zaustavlja se u svakom mjestu gdje nema crkve ni svećenika. Prvo propovijeda na kakvom sjeniku. Zatim počinje nagovarati ljude da sagrade crkvu sa zvonikom. U tu svrhu organizira zabavu s plesom i tombolom. Onda... onda počinje skupljati novčane priloge za crkvu. Posvuda sabire novac. Ljudi daju sve više, a onda jednoga dana...

Glas joj je još više zadrhtao.

— ...onda jednoga dana reče da mora na važan put, kao npr. da kupi zvono ili nešto slično... — dovrši Ben njenu misao.

Ona klimne glavom.

— A zašto ti i dalje putuješ s njime?

— Dok ju je to pitao, zgrabio ju je za ramena.

Barbara prestrašeno pogleda u nje-ga.

Vatra se sada s one strane kola toliko rasplamsala da je i s ove strane bilo mnogo svjetlije. Njezino mu je lice postalo potpuno vidljivo. Na njemu se najbolje zapažalo koliko je zburnjena.

— Moj život pripada njemu — reče. — Gotovo su me živu spalili u kolibici gdje sam živjela sa svojim roditeljima... Zarazili smo se tifusom... Moji su roditelji i umrli od opake bolesti... Ljudi u mjestu pobojali su se da će se zaraza proširiti. Odлучili su spaliti kolibu i mene u njoj. U taj mah on je došao u mjesto i stao propovijedati milosrđe. Građani su odustali od svoje namjere. A on je ostao uz mene sve dok nisam ozdravila i potom me poveo sa sobom... To se dogodilo prije tri godine. On, doduše, jest lažac i prevarrant, ali je istodobno i hrabar i neustrašiv čovjek. Ja ga volim kao da mi je pravi ujak. On u mene ima potpuno povjerenje... Jesam li vam rekla sve što vas zanima o nama, gospodine?

U njenom glasu osjećala se gorčina.

Ben je nježno pogleda.

— Barbara — reče — ti i propovjednik možete računati na moju pomoć. Ja vas neću ostaviti na cjedilu... Ako me ikada još jednom poljubiš, učini to jedino ukoliko to sama poželješ iz dubine srca. Tada će tvoj poljubac biti za

mene nešto posve drugo, bit će neprocjenjivo vrijedan dar.

Tada je pusti.

Nijemo ga je promatrala, a onda se okrenu da krene.

Ipak ga je još jednom pogledala preko ramena.

— Hvala, Bene.

— Na čemu?

— Na tvojim riječima, na tvom ponašanju, na svemu. Ja vjerujem da ti pripadaš dobrim ljudima.

Nakon tih riječi nestala je iza kola.

On se vrati svome konju.

Mislio je: kad jednom stignemo do cilja, svako će od nas moći ispričati mnoštvo neobičnih događaja — ukoliko ostane živ...

Usto je pomišljao kako su sada mnogo bolje naoružani nego kad su krenuli iz Elkhorna.

Svaki od ubijenih razbojnika imao je kolt i pušku. Sada su, dakle, imali sveukupno dvije puške i tri kolta, te ponešto municije.

A to bi im moglo spasiti život ako se sukobe s kakvom jačom skupinom razbojnika koja prije zime želi ugrabiti još koji plijen.

Jer, vremena su općenito loša.

Gradnja željezničke pruge Union Pacific koja se protegnula daleko na zapad preko Laramija, nije jedino isticala Indijance. S pojavom vlaka uspostavio se koliko toliko zakon i povukla jasna granica između Istoka i Zapada. Preko te granice mnogi razbojnici i sumnjivci povlačili su se prema sjeveru. Gotovo svi su se usput željeli dočepati kakvog plijena...

Kad su se probudili, bio je već dan. Smrznutu travu prekrio je mraz.

Nebo je postalo sivo.

Nešto kasnije počeo je padati snijeg, najprije sitno, a onda sve gušće.

Joseph Clumfield govorio je s kola kad da se obraća nekome s propovjedaonice:

— O, gospode na nebesima, odvratite od nas opasnost i ne napustite nas u zlu... Pomozi nama gadnim grešnicima...

Kad je zastao da dođe do daha Ben Washington počne pjevati sa svog visokog kočijaškog sjedala:

— I opet jejednaa dudušicaaa od alkokohoholala spaspašenaaaa...

Neprestano se derao i pucketao bičem dok su ostali uprezali konje.

Tate Tatum je sjedio slomljen pokraj kockara Orsona Latimera. Činilo se da smrtno pati i umire. Nije mu pomogla ni jaka kava.

Odjednom se okrene Orsonu Latimeru, takne mu rukav ogrtača i jaukne:

— Ver dugo se borim protiv toga zla. Skupio sam svu svoju snagu i započeo veliku bitku, moj prijatelju, ali sada više ne mogu. Došao sam do kraja. Daj mi jedan gutljaj iz one svoje boce, daj mi, prijatelju, molim te, ili ću umrijeti...

— Tada umri — odvratila Orson Latimer.

Na to se okrene Lily Rondell koja je sjedila pred njima. Reče vrlo odlučno:

— Latimere, daj mu gutljaj, daj mu lijek!

On joj se samo naceri. Zatim reče:

— S tobom ću je rado isprazniti. Dođi noćas pod moj pokrivač. Dobri burbon ugrijaš ce nas iznutra, a mi ćemo izvana grijati jedno drugo. Hoćeš li?

Ona ga ozbiljno pogleda.

— Ali ja nisam bogata udovica kojoj je dužan cijeli grad — reče podrugljivo.

— Zato si mnogo dražesnija i primamljivija od nje — odvratila kockar. — Ali ti si već uzela mjeru Carpenteru. To je pravi đasa uz kojeg se žena može osjećati zaštićenom, zar ne? Samo, od sinoć imaš suparnicu. Možda se niemu mala više sviđa od tebe? Ili će njega prilikom prvog idućeg sukoba pogoditi tane. Na ovom putu sigurno će nas loš netko napasti, a ne bude li njega tada ću ja postati đasa uz kojeg će se dame moći osjećati sigurnima. I ja sam sada naoružana: imam kolt. Kako bi bilo da se ipak sporazumijemo, Lily?

Ona samo stisne usnice, premda je morala priznati da je Orson vrlo dopadljive vaništine, lijepog stasa, plavook plavokos.

Zarilelo je često dobivao i pobjeđivao. Bio je dovoljno jak i iskusan. Svugdje se mogao lako snaći.

Kada bi Carpentera zadesilo neko zlo, vodstvo bi doista preuzeo on, to je jasno...

Ben Washington zapjeva:

— O, kako će nam jednom biti prekrasno, kad se oslobodimo grijeha i stignemo u obećanu zemlju!

Važno zapucketa bičem, ali su se konji malo na to obazirali.

Ben Carpenter je bez riječi sjedio u sedlu.

Samo je strijeljao očima oko sebe i slušao razgovor i udaljene šumove.

Onda potjera svog konja i odjaše pred kola.

Vjetar je postao još hladniji.

IV

Tog dana prevalili su dobar komad puta, zahvaljujući u prvom redu novim konjima koji su brže vukli kola.

Ben Carpenter je sada mogao svaka dva sata mijenjati životinju pod sobom.

Ponekad bi odjahao i nekoliko milja daleko, nestao iza brežuljaka, pa se neočekivano pojavio iz nekog drugog smjera, dok su kola stalno putovala istim tragom kotača i kopita što su s vremenom utrli put kroz Great Sand Hills.

Tanki pokrivač snijega koji je ujutro pokrivaio zemlju, potpuno je nestao do podneva.

Našavši prikladno šumovito mjestance između strmihi stijena, s malim potokom, Carpenter se zaustavi.

— Ovdje ćemo objedovati — objavi.

Nakon kraće šutnje doda:

— Moramo štedljivije trošiti hranu. Prečasnii Clumfielde, preuzmite razdiobu obroka. Morate hranu dijeliti tako da potraje oko deset dana. Vi ste od sada odgovorni za to. Posebno mislim na kavu, brašno i šećer. Mesa ću, vjerojatno, uspjeti nabaviti usput. Odmah ću u lov.

On skine sedlo s konja kojeg je jahao, stavi ga na drugog konja i odmah odjaše. Uza se je imao kolt i jednu od dviju pušaka.

— Postavite stražu i držite oružje spremno za obranu. Nemojte samo slijepo i gluho buljiti u vatru. Latimere, za to ste vi odgovorni!

Ponovno okrene konja i nestane.

Latimer je gledao za njime i škrgutao zubima:

— To je zbilja velik i važan čovjek — mrmlijao je. — Izdaje zapovijedi kao kakav general, zna sve, vidi sve, čuje sve, misli na sve... Ah, sve se više osjećam sitan poput crvica. Kako ima velikih ljudi na ovome svijetu! Pa ipak, i njega su prognali iz Elkhorna kao i nas. Za lopove u Elkhornu on nije bio dovoljno velik. Rekli su mu da ide, i on je otišao...

— Za pedeset dolara — umiješa se Lily Rondell. — Preuzeo je taj posao za pedeset dolara. To je, dakle, čovjek za pedeset dolara... Kada njega ne bi bilo, ti bi nas branio od napadača, zar ne, Orsone Latimeru?

Kockar ništa ne odgovori.

Onda iznenada progovori izmijenjenim glasom:

— Sakupljajte drva! Naložit ćemo veliku, toplu vatru. Clumfielde, pošto ste vi sada odgovorni za hranu, prihvatite se kuhanja zajedno s ove dvije ljepotice. Mali Ben neka pazi na konje. A ja, ja ću stražariti da nam se tko ne približi. Ja ću stražariti!

Ben Carpenter je u međuvremenu polako jahao duž potoka. Suho lišće suštalalo je pod kopitima njegova konja. Kad je zaključio da je već dovoljno daleko, zaustavio se i sišao s konja. Uzeo je pušku iz sedla i produžio dalje pješke.

Ovdje uz potok, šuma bijaše protkana jelama i borovima koji su očigledno dobro uspijevali na pjeskovitu tlu.

Carpenter je posvuda mogao naći dobar zaklon.

Kad je izbio na čistinu, ustanovio je da tragovi divljači vode prema potoku, te da je u potoku gaz. Obala nije bila strma. Moglo se na tom mjestu i kolima prijeći preko vode.

Neko je vrijeme čekao, gotovo pola sata.

Bilo je tiho.

Ben se pritajio u dobrom skrovištu i osluškivao glasanje i šumove u prirodi. Prisjeti se kako je u djetinjstvu

često išao s ocem u lov, nekada davno u Teksasu, sve do velikog koljena Rio Grande.

U taj mah ugledao je mladu antilopu i samo lagano podignuo pušku. Zadržala se na potoku, a zatim brzo odskakutala dalje.

Nakon tog, na udaljenosti od stotinu metara ugleda nekog jarca i odmah opali. Životinja padne kao gromom ošinita. Antilopa pobježe u divljem trku.

Sada je barem znao da je puška ispravna.

Izvukao se iz grmlja i krenuo po jarca. Razmišljao je kako će sada imati dovoljno mesa za nekoliko dana i neće oskudijevati u hrani.

Prije nego je stigao do oborene divljači, naglo se zaustavi opazivši tragove jahača.

Da, bili su to svježiji konjski tragovi. Podnevno sunce smekšalo je zemlju.

Proučavajući ih, Ben ustanovi da tragovi nisu stariji od jednog sata.

Konj nije bio potkovao.

Indijanac?

To nije bilo sigurno. Kojekakvi bjegunci i otpadnici što se kriju po skrovitim mjestima, često jašu nepotkovane konje jer nemaju prilike dati ih potkovati ili to sami učiniti.

Zastao je na trenutak, gledajući smjerom kojim tragovi vode. Prelazili su potok a zatim nastavljali putem kojim je on došao.

Možda se radi o nekome tko također lovi divljač, pomisli, i krene prema svome konju.

Kad je dojahao do ubijenog jarca, već se tamo bilo skupilo nekoliko vukova. Zvijeri se nerado povukoše.

Još nije stisla prava zima, pa nisu bili voljni upustiti se sa čovjekom u borbu za plijen.

Otimali su se za nešto u grmlju. Još je posvuda bilo dosta hrane.

Ben prebaci jarca iza sedla i čvrsto ga svez.

Kad je zajahao i potjerao konja, počeo razmišljati.

Da li da još neko vrijeme slijedi tragove, ili da se vrati u logor?

Odluči se za ovo zadnje. No, vraćajući se, točno je slijedio tragove nepotkovana konja. Bio bi ih odmah prepoznao među dvadesetak drugih tragova.

Ipak, još uvijek nije osjećao nikakav nemir.

Kakvu opasnost može predstavljati jedan jedini jahač nasuprot tolikim ljudima u logoru?

Tako je otprilike mislio i ostajao miran...

Netom je stigao u logor, pogleda sve prisutne redom. U sebi ih je prebrojao posve podsvjesno, a onda to učini još jednom, hotimice.

Svi su sjedili okupljeni uz vatru, jeli i pili.

Netko je ipak nedostajao!

Barbara!

— Gdje je Barbara? — zapita on iz sedla. Sa srcem u grlu još jednom pogleda uokolo.

— Ah, ona je malo otišla u šumu — reče Joseph Clumfield zijevajući. — Znae vi djevojke...

U jednoj ruci držao je kolač, u drugoj limeni lončić s kavom.

— Ja sam, prema vašoj želji, razdijelio namirnice — nastavi propovjednik. — Budemo li malo jeli kao danas, imat ćemo hrane za devet dana. Ali, kako vidim, sada ćemo imati dosta mesa i...

Zanimio je, jer je napokon shvatio da ga Carpenter uopće ne sluša.

Promuklim glasom Ben zapita:

— Kako je već dugo Barbara u šumi?

Svi su šutjeli, gledali ga i razmišljali.

— Oh, već prilično dugo — reče Lily Rondell.

Pridigla se s bočne strane kola.

— Otišla je tamo prije — reče. — Gledala sam za njom dok je odlazila.

U istom trenutku Lily potrča u označenom smjeru. Iz svega glasa počeo zvizdati:

— Barbara! Hej, Barbara, javi se! Tražimo te. Gdje si?

Nije bilo odgovora.

Ben Carpenter baci lovinu s konja i odjaše za Lily. Pri tom je redom pogledao sve prisutne. Bio je to pogled pun gorčine i prijezira.

Dok je slijedio Lily Rondell, sjeti se tragova što ih je zapazio na gazu potoka.

Zahvatio ga je divlji nemir, premda je naoko ostajao staložen.

Lily Rondell je i dalje dozivala Barbaru, ali joj djevojka nije odgovarala. Igračica je već zašla prilično duboko u šumu.

Ben na konju pretekne Lily i dospije do mjesta dokle je, sudeći po tragovima, doprla Barbara, i tu se zaustavila.

I ovdje je podnevno sunce znatno smekšalo tlo. Posve su se jasno raspoznavali tragovi obuče.

Osim tragova Barbarinih cipela, Ben je odmah razaznao i jedan posve različit. Nije to bio trag mokasinki, nego prilično iznošenih čizama.

Po tragovima se nije moglo odmah zaključiti da li se Barbara s nepoznatim borila. Ipak, moglo se pretpostaviti da ju je divlji napadač zgrabio odosraga i zatvorio joj usta. Ali ona se opirala. To se u stanovitoj mjeri moglo zaključiti na temelju tragova njenih potpetica koje su se očito vrtjele u krugu. Možda je čak jednom udarila napadača nogom, jer su se na jednom mjestu njegovi tragovi povlačili...

Zatim su njeni tragovi nestali. Kao da je djevojka poletjela nebu pod oblake.

Znači, netko ju je ugrabio. Možda ju je nepoznati onescvijestio udarcem, prebacio je preko ramena i odnio...

Carpenter, koji je u međuvremenu bio sjahao, skoči ponovo u sedlo. Pogleda Lily Rondell koja ga je slijedila i promatrala kako proučava tragove.

— Vрати se — reče Ben djevojci. — Barbaru je netko ugrabio. Vjerojatno se radi o dvonožnom vuku koji živi skriven u planini i želi preko zime ženku u postelji. Takvi momci polude kad vide ženu i ponašaju se kao mah-niti. Poći ću po nju...

Lily spusti glavu.

— Što ako te taj »vuk« ubije? — upita. — Onda ćemo ostati bespomoćni ovdje u divljini i ubrzo svi pomrijeti.

On klimne.

— Vjerojatno, ukoliko ne okrenete kola i ne pođete prema jugu, ne prestano prema jugu, sve dok ne izbije-te na tračnice pruge Union Pacifik. Ja ne mogu Barbaru prepustiti otimaču... Ili, misliš da mogu?

Lily je oklijevala s odgovorom.

Napokon odmahne glavom.

— Ne, to ne možeš. I ja sam malo prije toga bila u šumi. I mene je netko mogao ugrabiti kao i Barbaru. Tada bih se i ja nadala da ćeš mi pomoći kao što se sada Barbara nada. Mnogo sreće, Ben. Čekat ćemo te do sutra u podne. A onda ću upotrijebiti sav svoj utjecaj i nagovoriti ostale da okrenemo kola i pođemo prema jugu — iako neke od nas tamo traži vlast.

— I tebe?

— I mene. Ja sam, naime, u Dodge Cityju nekog napasnika teško ranila hicem iz malog derringera. Njegovi su prijatelji posvjedočili da za to nisam imala ni najmanje razloga, nego da sam varala na kartama. Na jugu su za mnomo raspisali potjernicu na ime Crvena Lily. Ja, dakle, ne smijem natrag. Zato se nadam da ćeš se vratiti, Bene!

Prišla mu je, propela se na prste, obavila mu ruke oko vrata i poljubila ga.

I kroz svu zimsku odjeću mogao je osjetiti ženstvenost njena tijela. Taj mu je njezin poljubac dao do znanja da je ona žena koja u ljubavi može dati sve, ama baš sve.

— Potrebna mi je tvoja pomoć — reče Lily i bolno uzdahne. — Bila bih ti zahvalna na njoj. Vрати se, Bene Carpenteru.

Htjela ga je još jednom zagrliti.

Ali on je čvrsto primi za ramena. Prije nego je to ona mogla krivo protumačiti. Ben odlučno progovori:

— Čuj me, Lily. Ja sam imao mali ranč u brdima. Ostavio sam svoju mladu ženu samo pola sata samu kod kuće. Došli su razbojnici. Bila im je izručena na milost i nemilost. Uhvatio sam tu bandu u Elkhornu i sve ih pobio, jednog po jednog. I sâm sam, kao što znaš, bio teško ranjen. Prvo sâm ležao u hotelu, a poslije, kad više nisam imao novaca, u štali za iznajmljivanje... Lily, ja još uvijek mislim na svoju ženu... Shvaćaš li to?

Njeno se srdito lice odjednom razblaži.

— Da — reče. — Razumijem to vrlo dobro.

Zatim se okrene i ode.

Jašući na konju, Ben nastavi slijediti tragove čizama. Vodili su do nekog

stabla za koje je očito bio vezan napadacev konj. Tragove kopita odmah je prepoznao. Radi se, dakle, o jahaču čije je tragove prvi put ugledao još kod gaza na potoku.

Trenutak je zastao razmišljajući. To je još kao mali dječak naučio od svoga oca. Kad se nađeš na tragu, treba dobro razmisliti. Nikada nije dobro slijepo slijediti trag, ma koliko bio jasan.

Ben Carpenter pokuša zamisliti što bi mogao uraditi momak koji je ugrabio ženu iz tuđeg logora.

Vjerojatno se radi o vrlo opasnom čovjeku, takoreći poludivljaku, kojeg je osamljeni život bez žene učinio ludim, na sve spremnom momku koji se ničega ne boji.

Vidio je ženu i poželio je. Čim ju je poželio, ugrabio ju je.

Pa ipak je računao s potjerom, jer se očito trudio da prikrije svoj trag.

Ben Carpenter se odlučio. Neće slijediti tragove, nego će izravno odjahati tamo gdje je ustrijelio jarca i gdje je po prvi put ugledao tragove nepoznatog jahača. Mjesto je udaljeno tri do četiri milje, i on požuri podbadajući svog konja.

No kad je stigao, shvati da neće moći prepriječiti put otmičaru. Premda je neznamac jahač zaobilaznim putem i izgubio dosta vremena, tragovi su odavali da je već bio ovdje, te prešao na drugu stranu potoka.

Ben pođe smjerom tragova i pripremi revolver. Jer, morao je računati s time da je razbojnik zapazio njegove ranije tragove.

No nije prasnuo hitac, niti je poletio metak.

Pa ipak, Ben je bio uvjeren da razbojnik ima svega nekoliko minuta prednosti.

Kad je Barbara ponovno došla svijesti, odmah je postala svjesna svog užasnog položaja.

Borila se dokle god je imala snage, ali joj je muškarac — koji ju je napao s leđa — zatvorio nos i usta i tako se ona onesvijestila zbog nestašice zraka.

Sada leži poprijeko preko sedla i natkoljenica držnika.

Na otmičaru je krzneni kaput i kapa od ovčjeg krzna. Čini se da je silno jak.

Barbara se počne divlje otimati ne bi li spala s konja. Nije joj uspjelo. Dapače, otmičar joj je drsko cerio, kao da mu je netko ispričao najludu šalu na svijetu.

Zatim ju je zgrabio i posjeo pred sebe, čvrsto je držeći.

Neobrijan je, moglo bi se gotovo reći da je bradat, a oštro zaudara na dim, kožu, konje, znoj i duhan.

Doduše je bijelac, ali je silno preplatio od vjetra i sunca.

— Djevojčice — reče smijući se Barbari — Bit će ti lijepo u nas. Bit ćeš naša kraljica kad se za nekoliko tjedana svi sakupimo na velikoj svečanosti. Oh, medena mala, veseli se, pa ćeš s nama proživjeti zlatne dane. Mi ćemo te učiniti sretnom...

Pri tom se neprekidno smijao kao kakav pijanac. Njegova je opijenost, međutim, potjecala od činjenice da se domogao žene, te da će s njome moći hvaliti pred svim svojim prijateljima.

— Oh, srce, ti si tako slatka! Zlato, možeš se otimati koliko god hoćeš, ne vrijedi! Ti si tako slatka, slatka, slatka!

Pjevušio je te riječi promuklim basom. Jeka njegova glasa odbijala se od stijena.

Barbara se potpuno umirila.

Vjerovala je da je taj čovjek iza nje potpuno lud. Nikako se nije mogla osloboditi njegovih ruku.

Odjednom u njoj sijevne tračak nade: sjetila se Bena Carpentera.

No nada se u istom trenutku i ugasila. Ne, ona ne vjeruje da joj itko na svijetu još može pomoći, pa čak ni Ben Carpenter!

Prestala se nadati ustanovivši da je čovjek koji ju je ugrabio, velik kao div, jak, i zbog toga nesavladiv.

Tko bi mogao oboriti takvog čovjeka.

V

Jahali su skrovitim putem kroz divljinu, između bregova klanaca i pjeskovitih stijena, tu i tamo kroz šume borova i bjelogorice.

Zatim su odjednom iznikli u maloj kotlini između divljih stijena i našli se pred nekom kolibom napola ugrađenom u stijene, s krovom od slame.

Razbojnik iza Barbarinih leđa ispusti divlji krik u kojemu je bilo radosti pobjednika.

Iza vrata, napravljenih od napola rasječenih stabala breza, pojave se dva muškarca.

U oboru pokraj kolibe bilo je nekoliko konja. U blizini bijaše i staja sa sjenikom, isto tako ugrađena u stijenju.

Tri su muškarca očito odlučila da ovdje proborave dugu zimu.

Dvojica što su izašla iz kolibe, buljila su u Barbaru kao da vide svjetsko čudo. Nisu vjerovali svojim očima. Zanimjeli su od zaprepaštenja.

— Hej, Jungesovi — vikne im razbojnik i pusti Barbaru da skoči na zemlju.

Prvo je htjela bježati, ali onda shvatiti da bi to bilo potpuno beskorisno.

Izgubljeno se zagleda u trojicu ljudi. Bili su od iste vrste i slični poput braće.

— Momci, pogledajte ovu krasnu lutkicu — nastavi hvaliti otmičar svoj plijen. — Zar nije pravi božji dar nama trojici? Sad imamo i djevojku u našoj kući. Uskoro će propjevati od radosti kad shvati da je ovakva tri momka jedino žele usrećiti. Jer zašto bih ja inače i doveo ovamo, ako ne da je podijelim s vama, svojom braćom, kao što smo dosad dijelili sva zemaljska blaga? Zar nismo? Sva!

Divlje se smijao od silne radosti i vjerojatno sam sebe držao za dobročinitelja.

Ostala dvojica priđu bliže, cereći se kao i njihov brat.

Barbara shvati da je pala u ruke divljacima. Baš kao što su ta trojica zločinaca ubijala divljač da utole glad, tako su sada oteli ženu da zadovolje svoje nagone.

Na neki način ponašali su se kao divljač željna parenja.

Kad je sve to spoznala, Barbara htjede vrisnuti od užasa.

Nešto u njoj oduzimalo joj je svu snagu.

Neprestano je mislila: sad će me napasti. Ne mogu ništa protiv njih. Izgubljena sam, izgubljena sam, gotovo je sa mnom.

Tio joj se njihalo pod nogama, vrtjelo joj se u glavi. Poželjela je da jednostavno padne na zemlju i umre, da više nikad ne ustane...

Uto joj pristupi onaj koji ju je ugrabio, podigne je na ruke i ponese.

Počela se očajnički braniti. No sve joj to ništa nije koristilo. Razbojnik ju je, kao da se ništa ne događa, nosio u kolibu, dok su se ostala dvojica, ostajući vani, grohotom smijala.

U kolibici bijaše prilično mračno, jer su na njoj bila samo dva mala prozora, više nalik puškaricama.

Nešto malo svjetla širilo se jedino oko vatre u kutu.

Otmičar spusti Barbaru na pod i reče joj:

— No, medena, skini se. Dosta je toplo, a uskoro ćemo se nas dvoje još bolje zagrijati. Skini se, dakle, ukoliko ne želiš da ti odjeću razderem u krpe...

Opet se ružno smijao, a usput počeo bacati sa sebe odjeću.

Kad je opazio da se djevojka povlači u najudaljeniji kut kolibe, zastane. Trenutak ju je promatrao u čudu.

— Ti si baš glupa, golubice — promrmlja. — Vrlo glupa. Vidi, mi želimo samo malo ljubavi. Inače nikad nismo nasilni, ali je proketo gadno provesti cijelu zimu u ovoj kolibi bez žena.

U međuvremenu je bio skinuo košulju. Sad mu gornji dio tijela bijaše gol; bilo je to snažno tijelo, rutavo i mišićavo, grubo kao u golemog najmunara...

Izvana su se čuli glasovi njegove braće, ali nisu ih slušali ni on ni Barbara.

Otmičar se stade približavati djevojci koja se sve više stiskala u kut, skupivši tijelo. No znala je da će je on uskoro zgrabiti za kosu i povući.

Zeljela je da se bar onesvijesti.

Odjednom snažno i naglo pomisli na Bena Carpentera. Sama se sebi činila kao utopljenica koja se hvata za slamku, tako su se njene misli panično hvatale za ime Bena Carpentera.

Izyana, ispred kolibe, odjeknuše drukčiji muški glasovi. Zvučali su prijeteći, zlo, ljutito.

Ubrzo odjeknuše pucnjevi, oštri hici iz kolta, kakve je Barbara već čula prije kratkog vremena.

Bradati nasilnik, koji je već bio pružio ruku za njom da je povuče za kosu, zastane. Prokune nešto bijesno, okrene se i istrči napolje. Pri tom je vikao:

— Fanky i Billy! Dolazim! Evo, dolazim! Što se to vani događa?

Barbarine se misli u trenutku razbištre.

Shvatila je da otmičar zaziva svoju braću po imenu i čudila se da takva divlja čudovišta uopće imaju ljudska imena.

Franky i Billy! To joj se činilo nestvarnim.

Zatim je čula još jedan hitac, iza toga jauk i kletvu. Shvatila je da je momak istrčao na tane, koje ga je potom oborilo pred vratima kolibe.

Još se nije usudila ponadati da je slobodna. Samo je prigušila dah.

Mislila je na Bena Carpentera, neprestano je mislila na njega, pa i sada.

Kad ga je začula kako je doziva, jedva je povjerovala da je to stvarno njegov glas. Stislo joj se grlo. Objema rukama pritislula je sljepoočice.

Tek tada je mogla odgovoriti.

— Izidi — zvao ju je Ben mirno. — Ništa ti više ne mogu učiniti nažao. — Izidi bez straha. Nitko ti više nikada neće nauditi, nitko! Moramo se vratiti natrag. Dođi samo!

Ona se okrene.

Zatim neodlučno zastane na otvorenim vratima.

Jedan od braće ležao je okrenut licem prema zemlji, drugi je klečao na podu i hvatao se rukama za trbuh.

Treći, onaj koji ju je bio oteo, sada je teturao uza zid kolibice, i na kraju se naslonio kraj vrata. Još je, doduše, stajao, ali i on je bio teško ranjen.

Buljio je u Carpentera i pri tom škrgutao zubima, ispuštajući usput pokoji prigušeni krik nalik na gundanje bivola.

Carpenter mahne djevojci rukom.

— Samo dođi, Barbara, samo dođi. Ako se samo makne, dobit će još jedan metak u svoju prokletu lubanju. Hajde, dođi!

Kao da je netko progoni, ona potrča s vrata prema njemu.

Ben je zagrli slobodnom rukom. Njegov je kolt još uvijek prijetio u drugoj. Nije bilo vjetra, i još se svuda naokolo osjećao miris baruta.

— Trebao sam vas jednostavno pobiti — reče Carpenter. — Za ono što ste učinili, u svakom gradu bi vas, po zakonskim propisima, objesili.

— Onda pucaj, ako ti to čini veselje — zagunda otmičar. — Skupo smo nas trojica platili veselje kojega nije ni bilo — reče muklo. — Ti si dobar revolveraš, vrlo dobar. Potojienio sam te. Kad sam vas spazio, mislio sam da ste bijedne skitnice, a tebe sam držao za smrtno bolesnog. Skupo sam platio svoju zabludu... Ako uskoro ne uspijem začepiti tu ranu, iskrvarit ću.

— Svakako — složila se Ben Carpenter. Zatim reče Barbari koja ga je još uvijek držala za ruku: — Pođi do mog konja i uzjaši ga. Prije toga skрати malo vodice... Samo polako... Ne trebaš se ničega bojati...

Djevojka je ispuštila njegovu ruku i poslušala ga.

Ben ponovno progovori otmičaru:

— Uzet ću tvoga konja, a i ostale životinje iz obora. Tako barem nekoliko dana nećete moći u potjeru za nama.

— Sigurno bismo to učinili — reče ranjeni otmičar. — Zašto nas nisi sve pobio, ti, revolverašu?

Carpenter mu ne odgovori već pođe prema konju na kojem je otmičar doveo Barbaru.

Konj još nije bio rasedlan. Ben ga zajaše i potjera prema oboru, onako iz sedla otvori vrata i potjera van sve životinje.

U međuvremenu se otmičar uspio odmaknuti od stijene kolibe, trenutak nestao u njoj, a zatim se vratio s puškom u ruci. Još uvijek je krvario, ali svejedno počne bjesomučno pucati.

Rane su mu ipak previše smetale i njegovi meci nisu pogađali cilj. Udaljenost je bila prevelika.

Barbara, Carpenter i konji već su bili nestali iza stabla i visokog grmlja.

Dugi dio puta jahali su šuteći.

Barbari su niz lice tekle suze. Tiho je plakala. Na trenutke se činilo da će pasti s konja. Onda je polako prevladala svoju slabost. Opet je vladala sobom — vidjelo se po tome kako je podigla glavu i uspravila se u sedlu.

Onda je okrenula glavu i pogledala Bena.

On je tjerao još četiri konja. To je bilo sve što je našao u toru razbojnika. Sada je mogao biti siguran da ga braća neće slijediti. Da im nije oduzeo konje, oni bi ga, onako snažni, svakako progonili, bez obzira što su sva trojica teško ranjeni. Jer, to su bili ljudi koje se ne može ocjenjivati uobičajenim mjerilima...

Sad i Ben pogleda Barbaru.

— No, jesi li bolje? — upita.

Još uvijek ga je šutke gledala. A onda ipak progovori:

— Na tebe bi se svaka žena mogla osloniti usred pakla. Bene, ja bih uvijek za tebe sve učinila, baš sve!

On se pritajeno osmjehne.

— Ah! — reče. — Ne pravi od toga veliku priču. Znaš, jednostavno sam imao sreću što nisam izgubio otmičarov trag. A kad sam ugledao kolibu i stao razmišljati kako bih neopaženo prišao što bliže, ti si, na svu sreću, počela pomagati. To je privuklo pozornost dvojice braće vani. A kad su shvatili opasnost, okrenuli se i posegnuli za oružjem, ja sam već bio dovoljno blizu. Na svu sreću, otmičar je istrčao napolje kao divlji vepar... Sve je, dakle, dobro prošlo. Ne moraš tome pridavati posebnu važnost.

Nestalo je njegova osmijeha. Mršavo mu se lice trgne i u očima mu se pojavio zao sjaj.

— Znaš — promrmlja on — ja sam imao mladu ženu. Živjeli smo osamljeno u brdima. Bila ti je slična. Kad su se jednog dana pojavili razbojnici... mene nije bilo kod kuće... Našao sam je mrtvu... Sreo sam se s tim gadovima u Elkhornu... Sretan sam što ovaj put nisam zakasnio i čudim se sam sebi što nisam svu trojicu odmah ubio. Još prije nekoliko dana to bih svakako učinio. No u meni se nešto promijenilo. Otkad su me protjerali iz Elkhorna s pedeset dolara, postao sam drukčiji.

— To mogu razumjeti — odvratila Barbara. — Možda je to u vezi s tvom spoznajom kako i dobri, ponekad mogu biti zli, a da zli i prognani također imaju dobrih osobina. I jednima i drugima zajedno je živjeti na ovoj zemlji. Tko im može biti sudac? Tko? Ti?

On odmahne glavom.

Jahali su dalje, a za njima se polako vukla noć, jer su dani već bili vrlo kratki.

Morat će negdje usput prenočiti. Put do logora je predug.

U sumrak su među stijenama od pješčanika pronašli spilju. Bila je dovoljno velika da u nju stanu i svi konji. Barem su svojim dahom grijali hladan prostor... U blizini je, na sreću, bilo dovoljno drva. Naložili su vatru.

Kako su imali samo dva pokrivača. Barbara reče:

— Ako se slažeš, jedan ću pokrivač prostrti na pod, a drugim ćemo se pokriti. Leći ćemo zajedno.

On je samo promatrao vatru.

Kad je naposljetku pogledao Barbaru, ona spokojno izdrži njegov pogled. Onda je rekla:

— Ja sada znam da ti ne možeš tako lako zaboraviti svoju ženu. Vjerojatno je nikad nećeš moći zaboraviti. To je ispravno. No ja želim doći k tebi pod pokrivač, jer se nijedan drugi muškarac ne može mjeriti s tobom. Tebi vjerujem i sve bih učinila za tebe. Molim te, dakle, pusti me da legnem uz tebe, bilo kao sestra, bilo kao žena. Želim tvoju zaštitu. Vani je noć i vuci se spuštaju sa svih strana. Privit ću se uz tebe i neću osjećati strah ni studen. Molim te!

On klimne glavom.

Bio je već dan kad su se probudili. Vatra se ugasila, a konji mirovali kao da su u staji. U spilji je još bilo toplo, jer je Ben sinoć otvorio ispunio natiskanim grmljem.

Barbara mu je ležala u naručju.

Nježno ga je ljubila.

— Ne bih htjela istisnuti iz tvog srca uspomenu na tvoju ženu — šaptala je. — Nikako i nikada to ne bih htjela. Samo ti želim dokazati da život teče dalje i da si ti čovjek koji također

ima pravo na toplinu, nježnost i sve one stvari koje ljudima pomažu da ne budu osamljeni. A ti si osamljen, zar ne?

On ju je promatrao. Osjećao je njezin dah.

— Ove noći nisam se osjećao osamljen — promrmlja. — Ti si dobra, Barbara, ali i tebi su isto tako potrebne nježnost i ljubav.

— Da, i osjećaj da sam zaštićena — nastavi ona. — Nakon onog strašnog događaja jako mi je potreban taj osjećaj. Bene, ja ti toliko toga dugujem...

Vršcima prstiju on joj je milovao lice.

Zatim ustane.

— Vani je snijeg — reče. -- Osjećam njegov miris.

Onda i Barbara ustane i pomogne mu razmaknuti grmlje s ulaza.

Snijeg je tijekom noći napadao u visini šake. Ispod njega još su provirivale vlati trave.

Nebo je bilo tmurno i nagovještavalo da će uskoro opet padati snijeg.

Barbara i Ben osjete glad.

On je u torbi uz sedlo imao samo komad dimljenog mesa. Polako žvačući istjerali su konje iz spilje i pojahali prema logoru.

VI

Tamo su stigli kasno prijepodne.

Njihov povratak izazvao je veliku radost.

U tom trenutku svi su se ponašali kao da su jedna velika obitelj. Čak je i Tate Tatum zaboravio svoju strašnu žeđu za pićem. Zaurao je od veselja.

Barbara i Ben prionuše jelu. Između zalagaja morali su pričati što su sve doživjeli.

Na kraju je Joseph Clunfield rekao na svoj propovjednički način:

— Gospod nas vodi kroz niz pustolovina i opasnosti. On pomaže svakome tko u njeg vjeruje. Moramo mu zahvaliti što nam je vratio ovo dvoje mladih ljudi. Jer što bismo počeli bez Bena Carpentera, što?

Ben Carpenter se samo osmjehnulo.

— To ne znam — reče. — Ali znam što ćemo sada uraditi.

Dao je znak Malom Benu.

— Upregni najbolje konje — rekao je. — Sada ih možemo birati... Dotle ćemo se i mi spremiti... Danas ćemo napredovati malo brže. Barem u nečemu nam je koristio ovaj izlet. Sada imamo dobre konje.

Svi su se primili posla. Za njih je bilo pravo olakšanje da mogu uraditi nešto korisno. Zurili su, jer im je prijetila snježna vijavica.

Tog dana su prevalili petnaest milja, jer su novi konji bili izvanredno izdržljivi.

Osim toga, Orson Latimer i Joseph Clunfield sada su jahali na konjima, pa je u kolima bilo više mjesta i bila su lakša.

Brzo su napredovali, ali su istodobno neprekidno strahovali da će naglo zapasti snijeg i zaustaviti ih negdje na putu. Kroz snijeg se ne bi mogli probijati.

No snijeg je, na sreću, prestao padati.

Nije ga bilo ni slijedećeg ni iduća dva dana...

No zato je postalo osjetljivo hladnije.

Dobro su napredovali, ne doživjevši putem ništa nepredviđeno. Činilo se da im je sudbina postala sklona, te želi nadoknaditi sve ono što su morali propatiti prošlih dana...

Studen, koji Indijanci nazivaju »mjesecom lišća koje pada«, polako je prelazio u prosinac, po njima nazvan »mjesec golog drveća«.

Naposljetku su stigli do rijeke Niobara u kojoj je u to doba godine obično malo vode. Prešli su je za svega nekoliko minuta i nastavili putovanje.

Postali su uigrana momčad. Otkako je Carpenter vratio Barbaru u logor, među njima su se izmijenili odnosi. Sve bez velikih riječi, postali su vrlo složni.

Jednog od idućih dana izbili su jugozapadno od Pine Ridgea na White River (Bijelu rijeku). Postalo im je jasno da se približavaju Zlatnoj zemlji. Za jasnih dana već su mogli nazrijeti Black Hills.

Odsad su mu se svakog dana sve više približavali, a onda su stigli do Harney Peaka, odakle je njihov put skretao na zapad.

Ovdje su zemlju presijecali brojni putevi i staze. Jednom su naišli na neko malo naselje, i u njemu, za skupu novac, kupili nešto namirnica.

Odmah su krenuli dalje.

Cilj im je bio Deadwood, u to doba glavni grad kopača zlata. Nije, doduše, bio mnogo veći od nekog dviljeg logora, ali to ipak bijaše mjesto gdje je živjelo zajedno desetak tisuća kopača.

Deset tisuća kopača zlata na nekoliko četvornih milja! To se teško moglo i zamisliti u toj zemlji kojom se moglo danima i danima putovati a da se ne naide na ljude i ljudske tragove!

Indijanci su se već ranije bili povukli u zimske naseobine.

Upravo jednog od tih zadnjih dana, kad su naši prognanici već bili pomislili da su nadohvat cilju, zahvatila ih je snježna oluja. Došla je nenadano i brzo, iz predjela oko rijeke Powder, koje Indijanci nazivaju »podrumom boga munja«.

Više nisu mogli vidjeti Black Hills.

Kad su oluja i hladnoća malo popustile, počeo je nemilice padati snijeg, tako da se ništa nije vidjelo već na udaljenosti od dvadesetak koraka. Bilo je tiho, bez šumova. Činilo se da je sve umotano u debelu vatu.

Nigdje nikakva skloništa.

Nisu vidjeli ni vlastite tragove.

U toj tjeskobnoj tmini orijentirali su se tek prema slabom vjetru koji je stalno puhao iz istog smjera. Nigdje zaklona.

Činilo im se da su usred kovitlaca gustog snijega koji kao da se prolama iz oblaka i sve prekriva, ispunjava, pokušava ugušiti.

Benu Carpenteru i njegovim suputnicima ubrzo je postalo jasno da su izgubljeni, ukoliko uskoro ne nađu kakvo zaštićeno mjesto. Snijeg će ubrzo postati tako visok da neće moći dalje.

Da barem naiđu na šumu koja bi ih ipak koliko-toliko zaštitila! Jer, u blizini zacijelo neće naći krov nad glavom. U šumi bi mogli nasjeći drva i

naložiti vatru, a od grana sklepati kolibicu u koju bi se mogli skloniti. Vlažno drveće bjelogoričice jedva da bi im poslužilo. Potrebna im je crnogoričica.

Bilo je pravo čudo da naiđu na borove, jele...

Snijeg je bivao sve dublji. Prekrivao je ljude, konje i kola, prijetilo da uguši i zatrpa sve živo kao kakav ogromni mrivački pokrov.

Od početka su se bojali snijega, pa ipak su krenuli prema sjeveru. Čini se da su se negdje u sebi ipak pouzdavali u sreću i mislili da će prije snijega stići u zemlju kopača zlata i njihovih velikih naselja.

Sada im je postalo jasno da su izgubili tu ludu trku s vremenom. Ako snijeg tako nastavi padati, za jedan sat više se neće moći ni maknuti.

Sve da se i sakriju u kolima, ispod napetog platna, bez topline vatre su izgubljeni.

Ben Carpenter više nije ni kleo; činilo mu se da kletve u tim okolnostima nemaju nikakva smisla. Ono što sada doživljavaju, prst je sudbine.

Preostajalo im je još jedno jedino, a to je da se bore do posljednjeg daha, tako dugo dok se mogu pokretati.

Ben je razmišljao što da poduzmu. Polako je jahao, tako da ga kola i dvojica jahača mogu slijediti, da ga ne izgube u gustoj snježnoj magli.

Prošlo je ne više od pola sata, a on više nije bio siguran uspijevaju li zadržati prvobitni smjer kretanja. Ni po čemu se nije mogao ravnati. Snijeg je potpuno prekrio sve tragove kotača i konjskih kopita koji su pokazivali put prema zemlji kopača zlata.

Sada je već snijeg dosezao konjima do koljena. Kola su se teško kretala. Na svu sreću, snijeg bijaše suh i lagan. Da je mokar i težak, kola se vjerojatno više ne bi mogla ni pomaknuti.

Uskoro će nam snijeg dopirati do pasa, pomisli Ben.

Hvatala ga je panika.

Da, čak i čovjek kao on može osjećati silan strah.

Ipak, nije ga osjećao za sebe, nego za ljude koji su mu s povjerenjem puštali da ih vodi i štiti.

Bila je prava glupost u to doba godine krenuti prema sjeveru. On je to morao znati. Ovaj put će mu sreća okrenuti leđa i izgubiti će igru.

Konj kojega je jahao, pripadao je Barbarinom otmičaru. Bila je to snažna, otporna i iskusna životinja, koja je vjerojatno sa svojim divljim gospodarom prošla niz sličnih neprilika.

Ben Carpenter pustio uzde i pustio konju da sam bira smjer. Bio je siguran da je životinja nagoniski osjetila što on hoće.

Možda ih konj doista spasi?

To im je jedina nada. Jedino bi ih životinja svojim čudesnim nagonom mogla dovesti do kakva skrovišta.

Ben je stalno tresao snijeg sa sebe i s konja. On ga je skidao, a snijeg ih je nanovo pokrivao. Sada je već dopirao do vrhova kotača. Dno kola klizalo se po snijegu kao da su kola sanjke. Pritiskalo je snijeg ili ga razmicalo, kao što čamac razmiče vodu.

Zatim Ben Carpenter zaustavi konja i pozove Orsona Latimera i Josepha Clumfielda koji su jahali za njim:

— Molim vas... Privežite svoja lasa za obruče na rudi i pomognite konjima u sprezi vući kola!

Glas mu je bez snage i odjeka, premda više što glasnije može. Debeli nanosi snijega prigušuju svaki zvuk.

Ipak su dvojica jahača razumjela što hoće. Clumfield i Latimer su ga poslušali i već su za dvije-tri minute krenuli dalje. Da, kotači su se ipak brže okretali.

Carpenter je opet pustio uzde i sivi ga je konj, na kojem je sjedio, sam povukao dalje.

Već odavno su bili izgubili osjećaj za vrijeme, prostor i smjer kretanja. kad odjednom shvate da snijeg, kroz koji se provlače, nije više visok kao što je prije bio. Čak su i pahuljice snijega postale manje.

Malo iza toga Carpenter zaključio kako je najvjerojatnije da sada prolaze kroz nekakav uski klanac. Povremeno bi kraj njih, slijeva ili zdesna, izranjale stijene. No Carpenterov je konj išao sve dalje i dalje, premda je snijeg pod njime opet postao dublji, što je značilo da su izišli iz klanca, te da

ponovno idu dolinom gdje snijeg ne smetano pada.

»Ali gdje su šume?« — pitao se Ben. — »Nama su potrebne crnogorične šume. Hej, sivče, odvedi nas pod visoke guste jele. To bi bio naš spas!«

On se neprestano osvrtao. Dvojica prognanika na konjima, još uvijek su ga slijedili. To je značilo da i kola idu za njima...

Samo, kako dugo će to još biti moguće?

Zar je pogriješio što se prepustio vodstvu svog sivog konja?

U najmanju ruku, konj je uspio proći klanac.

Ali kamo ih je doveo taj klanac? U dolinu, u kotlinu ili u široku ravnicu?

Kad bi taj snijeg samo malo prestao padati. Možda bi barem na sekundu mogao pogledati gdje se nalaze. Da se samo na trenutak razbistri vidik.

Odjednom njegov konj zastane.

Carpenter se začudi. To nije ni u snu očekivao.

Zar takav snažni konj ne može dalje?

Ali onda ugleda nešto, što isprva nije mogao uopće razabrati. Jednostavno nije bio spreman na takvo iznenađenje. Konj je stajao pred kućom!

Prokletstvo, pa to je doista kuća, velika kuća, premda je napola pod snijegom.

Ben se osvrne i kroz snijeg razabira kola, te pred njima dvojicu jahača.

Da, svi su još na okupu.

Ova divna životinja spasila im je glave u trenutku kad se tome više niko nije nadao.

Premda smrtno umoran, Ben lako skoči sa sedla i nađe se do pojasa u snijegu. Na sreću, snijeg je još uvijek bio lagan. Kroz njega se moglo kretati kao kroz pahuljice perja.

Pod nogama osjeti stube. Nije ih bilo mnogo: samo tri, pa Carpenter pomisli da se nalazi pred kakvim salonom ili hotelom, gdje se iz kola silazi na verandu.

Malo zatim dospio je do vrata i stao po njima udarati stisnutim šakama. Nekoliko puta je udario i vrhom čizme.

Vrata su se rastvorila.

U kući bijaše polumračno, ni traga svjetlu, vatri i toplini.

— Hej, ima li koga? — poviče Ben muklo.

Nikakva odgovora.

To mu je, naposljetku, bilo svejedno. Glavno je da sada imaju krov nad glavom, zaštitu za njih sve.

Još je netko ušao u kuću.

Bio je to Ben Washington.

— Što je novo? — zapita ga div-dijete. — Hoćemo li se ovdje smjestiti?

— Naravno — reče Carpenter. — Ovdje ima dovoljno mjesta za sve. Mislim da je to nekad bio salon, ili je to još uvijek. Stalo bi u ovu dvoranu i dvije stotine ljudi. Ali zašto nikoga nema? Mislim da se nalazimo u nekom ludom gradu... Molim te, kaži i ostalima da uđu... A ti se pobrini za konje. Ne bi me čudilo da je negdje otraga štala...

Benov pametni konj nije čekao da ga pozovu. Sam je ušao u salon, njuškajući i ispitujući. Daske na podu bile su dovoljno jake te su izdržale i taj teret.

Carpenter otkrije još jednu ogromnu prostoriju. Ni ovdje nije bilo nikoga. A njegovo mu je iskustvo govorilo da su upravo saloni zimi najveseliji...

Uostalom i vani se, bez obzira na snieg, osjećalo neuobičajeno mrtvilo.

Da ovo ovdje možda nije tzv. »grad duhova«?

Uto Ben pronađe svjetiljku i upali je.

Usred goleme prostorije bila je velika okružla željezna peć, a oko nje mnogo nasječenih drva. No peć nije goriela. Tko zna koliko je dugo ovako hladna?

Iza Benovih leđa pojave se Lily i Barbara. Svojim su ga pogledima pitale što da rade.

— Zapalite vatru i skuhaite kavu — reče Ben, pa izađe iz kuće.

Usnut je sreo i ostale. Nosili su stvari iz kola u kuću.

Ben Washington mu pristupi i reče:

— Imali ste pravo; iza kuće je staja i u njoj ima dovoljno sijena i zobi.

Mali Ben sada nije govorio kao zaoštala budala, nego kao sasvim norma-

lan čovjek. Što se tiče konja, tu mu zaista nije bilo ravna. U tom pogledu nikada nije učinio nikakvu pogrešku.

— Izvrsno — obradova se Ben. — Odvedi tamo i mojeg konja koji se ušetao u salon... Ja ću pokušati ustanoviti gdje smo. Zanima me, jesmo li stigli u neki grad ili taj salon postoji sam za sebe. Htlo bih saznati ima li u našem susjedstvu živih bića...

Trenutak zatim nestao je u gustoj snježnoj vijavici.

Uskoro je ustanovio da u blizini ima još kuća.

Prva je od njih bila trgovina. Ben je posve lako otvorio vrata i odmah s ulaza posvijetlio prostoriju svjetiljkom. Trgovina bijaše puna robe svake vrste. Očito su je ujesen dobro napunili. Bilo je tu raznog oruđa kakvo upotrebljavaju kopači zlata i mineri, a također i namirnica, odjeće i pušaka.

Sve je to bilo smješteno u nekoliko prostorija.

Ben se čudio, kako to da su vlasnici napustili svu tu robu. Zbunjen, izašao je iz trgovine i krenuo dalje, krčeći put kroz snježne nanose.

U idućoj kući bio je šerifov ured. I tu je morao upaliti svjetiljku. No ovdje je barem nešto saznao: na zidu ureda bila je, po običaju, velika zemljopisna karta.

Mjesto se zvalo Zlatna Rupa, a nalazilo se u kanjonu koji prolazi kroz zaleđe velikog brda. U samom kanjonu i oko njege bijaše mnogo rudarskih nalazišta. Na zemljopisnoj karti, na žalost, nije pisalo zašto su stanovnici napustili Zlatnu Rupu, i pri tome tako žurili da su ostavili sve svoje stvari.

Carpenter pođe dalje. Obišao je još desetak napuštenih kuća. Pronašao je kovačnicu i radionicu limenki, jednu staju za iznajmljivanje, te dvorište za kola u prolazu.

I sve je bilo napušteno.

Carpenter nije znao kako da to protumači. Zacijelo se dogodilo nešto strašno, nešto što je sve stanovnike natjeralo u bijeg.

Da nije bilo te opasnosti, oni bi ponijeli sa sobom barem najnužnije stvari, jer ovdje u Dakoti i jednostavne potrebitine imaju mnogo veću vrijed-

nost nego u već zaposjednutim krajevima.

Carpenter prijeđe na drugu stranu ceste.

Snijeg je u međuvremenu postao još dublji. Sada mu je već dopirao do pojasa, ali je i dalje, na svu sreću, bio suh i lagan. Moglo se, dakle, kretati kroz njega.

I s druge strane ceste pustoš. Pa ipak, nakon što je obišao desetak kuća, odjednom ugleda u snježnoj magli žuto svjetlo koje se probijalo kroz dva mala prozora, na kojima su kapci bili slabo pritvoreni. Htio je pogledati unutra, ali mu nije uspjelo jer su prozorska stakla bila prljava i zamrznuta.

Pronašao je kućna vrata i zakucao.

Nitko mu nije odgovorio.

Samo je gurnuo vrata i ona su se rastvorila. Ušao je u polumračnu prostoriju, a s njime i hrpa snijega koji se u toplom prostoru odmah počne topiti. Tu je zalsta gorjela svjetiljka!

Dapače, u prostoriji se nalazila i još ponešto topla okrugla peć.

U stolcu za ljuhanje sjedi čovjek. Pored njega na stolu stoji boca viskija, napola ispražnjena, a na njegovim je koljenima knjiga iz koje je očigledno čitao prije nego je zaspao od umora i pića.

Čovjek je star, grube kože i sjedokos. Ali čini se da je tijelom još uvijek snažan.

Carpenter popije iz boce gutljaj viskija. Bio je od najbolje vrste. Zatim pristupi peći i baci u nju nekoliko drva. Raskopča ogrtač, stresavši s nje preostali snijeg. Šešir objesi na naslon stolca.

Zatim pogleda čovjeka i opazi da se ovaj probudio. Nijemo je promatrao Bena.

Neko vrijeme samo su se gledali. Tini se, pomisli Ben, da starome nijeimalo naškodilo to što je popio pola boce viskija, jer mu je pogled bistar. Možda se i naspavao?

— Ja sam Carpenter — glasno će Ben. — Ima nas tu sedmero koji tražimo zaklon. Snijeg će, možda, do sutra napadati do visine od dva metra. Zašto je ovo mjesto napušteno? Ušao

sam u mnoge prazne kuće prije nego sam ugledao vaše svjetlo...

Čovjek ga je još neko vrijeme promatrao, a onda reče:

— Ja sam liječnik Bac Donovan. Ovdje su gotovo svi ljudi pomrli. Tek nekolicina ih se spasila, a ti su bježali odavde navrat-nanos, kao iz pakla.

Carpenter se strese od jeze. Trenutak je pomislio da je čovjek lud. Ali Bac Donovan se smijao smijehom razumna čovjeka.

— Ali — progovori ponovno liječnik — nisam ja lud, gospodine Carpenteru, o ne! Luda je bila ova Zlatna Rupa. Ovdje su se međusobno dan i noć ubijali. Tu su svi pili, kockali se, bludničili. U gradu se nekim čudom sakupio najgori ološ. Strance su bez objašnjenja ubijali i uzimali im novac Stvarno, ovo je bila najgora rupa na svijetu, sve dok...

On ušuti i ukočeno pogleda Carpentera.

— Kažite, što se ovdje dogodilo? — pitao je Carpenter, a pogled mu je postao tvrd i nasilan.

Liječnik pograbi bocu iz koje je malo prije pio Carpenter. Sada on potegne iz nje, ne ispuštajući Carpentera iz vida.

Kad je odložio bocu, još je neko vrijeme oklijevao, i dalje neprestano promatrajući Carpentera.

— Došla je pošast! — reče grubo, a u očima mu stane iskriti.

— Pošast? — upita Carpenter, sluteći zlo.

— Tifus, ukoliko sam dobro uočio i ocijenio, a ja sam ipak nekakav vražji liječnik — odvratil stari čovjek bezosjećajno. — Osip, velika vrućica, uzetost, proljevi uslijed ozljeda tankog crijeva, krvarenja iz crijeva i niz drugih tegoba koje donose brzu smrt. Ja sam ovdje pokopao svu silu ljudi, svu silu. Zdravi su bježali kao bez glave. Samo sam ja ostao. A sada ste ovdje i vi. Kažete, vas je sedmero? Gdje ste se smjestili? U hotelu? Tamo ih je najviše umrlo. Na kraju sam hotel pretvorio u bolnicu. Tamo se u jednoj noći znao u krevetima naći na desetak mrtvih. Samo ne idite u hotel: on je vjerojatno najviše zaražen.

U očima mu se opet pojavi plamen.

— On pruži Carpenteru boču.

— Viski raskužuje, zar ne, Carpenteru? Dakle, pijte! Premda... No da, nekad je ovdje bilo momaka, a i žena, koji su se tako nalijevali vatrenom vodom da im je već izlazila na uši. Ali nije im ništa pomoglo. Pounirali su kao i ostali. Od tifusa.

Carpenter je ukočeno gledao boču. Onda je čvrsto pograbi, nagne, i povuče dugi gutljaj.

— Grad je, dakle, napušten? — upita.

— Da — reče stari čovjek. — Bude li snijeg i dalje ovako padao, zatrpao će nas u ovom klancu do proljeća. Živjet ćemo kao na pustom otoku. A ako se zaraza proširi i na druga naselja, ni vi nećete moći dalje. U trgovini mora biti kreča koji sam naručio, na žalost, prekasno. Uzmite ga i nemojte ga štedjeti. Možda je pošast minula, jer je ovdje u zadnje vrijeme bilo vraški hladno... Tko je sve s vama, Carpenteru? I žene?

— Da i dvije žene — odvrati Ben.

— Dobre žene? Pristojne? Da nisu možda drolje kakve smo mi tu imali?

— Dobre žene; jedna od njih je nećakinja propovjednika.

— I propovjednik je s vama?

— Tako nešto... Napola propovjednik, napola...

Opet su nekoliko trenutaka gledali jedan drugog bez riječi.

— Što nam savjetujete, doktore? — upita Ben.

Ovaj slegne ramenima.

— Fazite na čistoću — reče. — Posipajte krečom svaki pedalj zemlje kojim se krećete. Ne pijte vodu iz bunara. Imate dosta snijega pred vratima. A ukoliko nevrijeme duže potraje, sama će se priroda pobrinuti da zatre počast... Ja ću vas sutra posjetiti...

Carpenter klimne glavom. Polako pođe prema vratima. A kad se još jednom osvrnuo i susreo s pogledom starog liječnika, jasno je u njemu razabrao neku sumnjičavost koja je možda mogla postati neprijateljskom...

Njegov ga nagon odjednom stane opominjati. Trenutak je zastao kraj vrata.

— Imali ste sreću — progovori mirno Bac Donovan. Sada je izgledao sasvim normalno.

Carpenter mu klimne i iziđe.

Još jednom je, boreći se sa snijegom, svratio u trgovinu i napunio dvije vreće raznovrsnim stvarima. Izgledao je kao Djed Mraz kad je, onako natovaren vrećama, pošao prema salunu. Za to mu je trebalo snage, pa je prilično iscrpljen stigao među svoje.

Mali Ben stajao je ispred vrata.

— Hej, gdje ste, gospodine? — upita kočijaš. — Ja sam vas već htio tražiti.

I opet je ono što je rekao zvučalo posve pametno.

Ben Washington se za tih nekoliko dana doista sasvim izmijenio, i to na bolje. To što se na njihovu putu neprekidno brinuo za konje i preuzeo svu odgovornost za njih, vratilo mu je povjerenje u samoga sebe.

Sada spretno i požrtvovno preuzme vreće od Carpentera.

U salunu je već bilo toplo. Okrugla željezna peć gorjela je kao luda. I svjetiljke su gorjele.

Tate Tatum stajao je iza šanka već dobro napit. Odmah je nazdravio Benu Carpenteru uzviknuvši:

— Carpenteru, ti si najveći čovjek svih vremena. Pijem u tvoje zdravlje! Ti si nas iz pakla doveo u raj prepun vatrene vode. Ako baš želiš, mogu ti poljubiti pete...

Nakon tih riječi iskapi čašu jednim gutljajem.

A bila je to prilično velika čaša.

Kad je osjetio u sebi vatru, izvrne oči, gurne palce ispod naramenica, odmakne ih od svog mršavog tijela i opet ih ispusti.

— Ha! — reče — kako mi je silno toplo. Tako sam lagan da bih gotovo mogao poletjeti. Poletio bih na oblak i odatle u nebesa...

Dalje nije stigao. Pao je pod šank naglo kao da ga je netko udario maljem po glavi.

Orson Latimer pride šanku i pogleda pijanca koji je odmah zahrkao.

— Trebalo bi ga izbaciti van na snijeg, tu prokletu pijanicu. On će se ovdje izopijati do smrti, bude li mu piće

stalno pri ruci. Zar u gradu nema vlasnika saluna?

Rekavši to okrene se prema Carpenteru.

I ostali su ga napeto promatrali.

Jedino se Barbara pokrenula i donijela Benu šalicu crne kave.

Ali i ona ga je gledala očekujući odgovor.

Da, sada su svi htjeli napokon znati kamo su dospjeli, i zašto su vlasnici napustili salon i mnoštvo pića u njemu.

Ben Carpenter je odugovlačio. Teško mu je bilo kazati gorku istinu.

No morao je to učiniti. Ionako će saznati istinu, najkasnije kad ih posjeti Donovan.

Ipak, najprije popije kavu. Činilo mu se da bolju nije nikad pio. Zatim skine vlažni ogrtač, pođe do stola i sjedne na stolac.

Svi su ga nijemo okružili i odmah razumjeli da mu nije lako pronaći prave riječi. Već su slutili da će im kazati nešto što mu teškom mukom prelazi preko usana.

Onda se on odvaži. Ukratko im ispriča sve što je čuo na drugom kraju Zlatne Rupe od dra Baca Donovana.

Slušali su ga nijemi, potreseni i kao uzeti.

Nakon što je Ben zamuknuo, svi su još neko vrijeme šutjeli.

Tada progovori Joseph Clumfield:

— Gospod nas je dosad štitio, pa će nas i dalje štititi. Moramo biti dostojni njegove milosti. Pretvorimo ovo nekadašnje leglo nemoralu u raj na...

— Zaboga, mi ne možemo ostati ovdje! — povikala je Lily Rondell resko i uzrujano.

— Zašto ne? — tek sada se uznemirio Joseph Clumfield. — Zašto ne? — ponovi gotovo divlje. Zatim se počne osvrćati. Pri tom je govorio kao da podučava: — Razmislite svi! Promislite još jednom. Ovo ovdje je napušteni grad, »grad duhova«. Građani su ovdje bili zli. Većina ih je pomrla od zaraze. Preživjeli su pobjegli nasmrtno preplašeni i neće se više nikada vratiti. Mi moramo ovdje potražiti zaklon. U prvome redu, ne možemo dalje jer ćemo poginuti u snijegu. Osuđeni smo da ovdje ostanemo. Tu se barem možemo nada-

ti. Mi ne znamo mnogo o toj pošasti koju nazivaju tifusom, ali jedno znamo: ako se ovih prvih dana ne zarazimo, poslije za nas neće biti opasnosti jer će to značiti da je bolest nestala ili se preselila nekamo drugamo. Na neki način upali smo u ogroman rudnik svega i svačega. Cijeli grad pripada nama, razumijete li? Mi moramo jedino imati hrabrosti da se probudimo u život, hrabrosti i snage...

I sam oduševljen vlastitim lijepim riječima, trenutak je zastao motreći svoje slušatelje, a onda nastavi:

— Mi smo svi bili na rubu propasti. Protjerali su nas iz grada kao da smo okuženi. Smatrali su nas štetnima za društvo. No, ono što je bilo, bolje je zaboraviti. Trebalo bi da ovdje stvorimo bolji i časniji grad nego što je Elkhorn. Slažete li se?

Upitno je pogledao svakog pojedinačno.

A oni su namrštenih lica razmišljali o njegovim riječima.

U nastaloj tišini prvi prozbori Ben Washington:

— Ja bih mogao biti kovač i brinuti se za konje. A kad proradi staja za iznajmljivanje i kad osposobimo dvorište za kola, mogao bih njih voditi. U te stvari se, vjerujte, razumijem...

Svi su ga pogledali u čudu.

Onda su shvatili da bi morali početi razmišljati na isti način kao i on.

— Pruža nam se izvanredna prilika — promrmlja Lily Rondell.

— Samo, u tom slučaju ne bismo više smjeli dopustiti da se Tate Tatum ubija viskijem, nakon što se gotovo bio odvikao — reče zamišljeno Orson Latimer.

On prijede rukom preko lica.

— Tako mi baruta — nastavi dalje — do sada nitko od nas nije ništa postigao, a možda nećemo ni ubuduće. Ali zavrijedili bismo da nas zatrpa snježna vijavica ako barem ne pokušamo ovdje nešto učiniti... od sebe... i od ove gadne rupetine...

On s nevjericom pogleda sve oko sebe.

Po izrazu na licima prisutnih spozna da su i oni došli do istog zaključka.

VII

Drugog dana snijeg je zapao još više i bilo ga je između kuća do metra visine.

I dalje je sniježilo, premda ne više tako jako. Sad su se s prvog kata saluna mogle vidjeti ostale kuće naselja.

Tek sada je prognancima postalo jasno kako izgledaju naselje i klanac u kojemu se Zlatna Rupa smjestila.

Klanac se protezao od istoka prema zapadu i presijecao gorski lanac koji se uzdizao smjerom jug-sjever.

Bio je to vrlo svijetao kanjon, a ne kakva mračna brazda. Ni sunce mu, dakako, kad je sijalo, nije bilo rijedak gost.

Drugog dana po dolasku, oko podneva, posjetio ih je liječnik.

Poslužio se indijanskim snježnim cipelama, ali je i u njima do koljena propadao u snijeg i gadno se namučio dok je stigao do saluna.

— Pomislio sam — reče stenjući — da ću tamo gdje ima žena, ipak dobiti dobar ručak.

Zatim je promotrio sve redom, a posebno je dugo promatrao Lilu Rondell i Barbaru Clumfield, koja se uopće nije zvala Clumfield, ali je to znao jedino Carpenter, jer je jedino njemu priznala da nije u stvari Clumfieldova nećakinja. Jamačno se Barbara jedina među njima nije morala bojati tifusa jer ga je jednom već preboljela, pa je sada imuna protiv njega.

— Naravno da ćete biti naš gost — reče Lily Rondell. — Sada i uvijek kada to zaželite. Nema nikakva smisla da sami priređujete hranu, kad se ovdje kuha za toliko ljudi...

— Hvala vam — promrmlja liječnik bez oduševljenja. A onda odmah nastavi: — Vidim da želite ostati ovdje. Shvatili ste da vam se pruža izvanredna prilika i sada namjeravate preuzeti u svoje ruke napušteni grad. Zar se ne bojite zaraze? Zar nemate straha da biste i vi mogli umrijeti od tifusa? Doduše, još niste uspjeli vidjeti koliko je svježih humaka na groblju...

— Bez obzira na groblje, mi ćemo ostati ovdje — reče mirno Lily Rondell. — Ali mi želimo živjeti časno. Možda će onda sreća biti na našoj strani?

— Gospod nas neće napustiti — umirala se Joseph Clumfield.

Donovan ga pogleda.

— Vidjet ćemo — reče zamišljeno. — A sada bih htio ustanoviti da li ove lijepe žene zbilja znadu kuhati...

Ugodno su proveli popodne u salunu. Jelo koje su skuhalo Barbara i Lily, svima se svidjelo.

Donovan im je opširno pričao o nekadašnjem životu u Zlatnoj Rupi. Začudo, uvijek kada bi govorio o tome, izražaj njegova lica bi se potpuno izmijenio, kao da iz dna duše mrzi lakomisenost i pokvarenost bivših građana Zlatne Rupe, njihove pucnjave, pohlepu za novcem, bludničenje.

— Umirali su na desetke odjednom — pričao je zapaljena oka. — Nisam im mogao pomoći. A ostali su pobjegli glavom bez obzira... Mnogi su od njih vjerojatno poumrirali putem... Samo sam ja ostao... Možda ćete vi imati više sreće. Možda zbilja uspijete jednog dana Zlatnu Rupu pretvoriti u dobar i čestit grad. Ja sam, doduše, star čovjek, ali sam i liječnik, te sam kao takav na raspolaganju svima koji traže moju pomoć, bili oni krijeposni ili grešni. A sad idem... Hvala, jelo je bilo dobro. Navratit ću uskoro opet...

Nakon tih riječi on pođe prema vratima, obuje indijanske cipele za snijeg i izide.

Carpenter se okrene svojim suputnicima:

— Onda, što mislite o njemu? — zapita polako.

Ben Washington pokaza prstom na čelo.

— Taj je lud — reče sasvim određeno i s uvjerenjem.

Svi ga pogledaju u čudu.

— Kako možeš tvrditi nešto takvo, Mali Bene — gotovo ga ljutito upita Joseph Clumfield.

Mali Ben ne odgovori ništa, nego nestane u stražnjoj prostoriji saluna. Tamo otvori dvorišna vrata i počne

užurbano praviti prolaz u snijegu do staje.

Orson Latimer češkao se po glavi.

— Ne znam što da mislim — mrmljao je. — Kad stari liječnik govori o tom bivšem grešnom gradu, doima se smiješno. Oči su mu pune iskara divlje nemilosrdnosti. U svoje riječi unosi neobično mnogo strasti i mržnje... Prema njemu je naš prečasn Clumfield pravo janje, premda nam i on često prijeti paklom i prokletstvom, ukoliko skrenemo s pravog puta. Da, da, ovaj je mnogo gori. Eto, i ja mislim da nije sasvim normalan. Nešto s njime nije u redu. Zapravo se čudim riječima Malog Bena. On ga je izvrsno ocijenio. Možda on jače nego mi osjeća takve srodne duše...

— Nikako ne možete uspoređivati njih dvojicu — umiješa se Barbara. — Mall Ben se mnogo promijenio otkad je s nama na putu. On uopće nije glupak, nego možda samo malo ograničen momak koji ipak zna što hoće. Liječnik je, suprotno, inteligentan, ali vjerovatno fanatik.

Tate Tatum, koji je tog dana bio prilično trijezan, htio je poći iza šanka da skine bocu viskija.

Orson Latimer ga oštro zaustavi:

— Tate, ti više nećeš piti! Dosta je bilo te sramote! Prvo, ubijaš samoga sebe, a zatim, od tebe nitko nema nikakve koristi!...

— Tako je! — javi se sada Carpenter. — Nama je i te kako potrebna tvoja pomoć ako kanimo preživjeti. Svaki nam je čovjek dragocjen. Mi sada živimo u zajednici i svako mora obaviti svoj dio posla. Nešto bih ti htio reći, Tate: mi ti ne zabranjujemo piti, ali te molimo da ostaneš trijezan kako bi nam mogao pomoći u ovim teškim trenucima. Jesi li razumio?

Tate Tatum bijaše mršavi čovjek s licem punim bora. Sada je zadrhtao cijelim tijelom.

— Prokletstvo! — reče. — Nema ničeg opasnijeg po zdravije nego biti trijezan. Kad sam trijezan, osjećam se jadan i beskoristan. A s viskijem u trbuhu čutim se velik kao brdo. Zašto mi to ne dopuštate?

— Zato što trebamo tvoju pomoć, Tate. Već sam ti rekao — progunda Carpenter.

Pijanac opet počne drhtati po cijelom tijelu.

— Moju pomoć? Vi se žalite sa mnom, zar ne? Kome ja mogu biti od pomoći? U Elkhornu nisam bio ništa bolji od psa koji se smuca po svim uglovima i moljaka tuđu milost. Na kraju sam čistio podove u hotelu i salunu. Treba li da to i ovdje obavljam? Da? Znajte da takvo nešto odvratno ne mogu raditi ako se prije dobro ne napijem.

— Ne, Tate — umiješa se sada Orson Latimer. — Lily Rondell će se brinuti o hotelu, a ja ću voditi salun. Moja je briga kako ću očistiti njegove podove. Tebi ćemo naći drugi posao. Ima ga dovoljno za nas sve. Ti možeš i moraš biti u svemu ravnopravan s ostalima, Tate. Dakako, možeš i dalje biti pijani nikogović, kao i u Elkhornu, ali ovdje imaš priliku da počneš iznova. Dakle, reci, što si odlučio: s nama, ili...

Sad je Tate Tatum još jače zadrhtao.

Onda naglo krene prema šanku. Tamo je bilo više polupraznih boca i jedna čaša. Iz jedne od tih flaša napuni čašu do vrha i uze je u ruku. Zatim se zagleda u prisutne. Drhtavica mu je tresla cijelo tijelo.

— Prokletstvo — reče — što da radim kad ništa drugo nisam naučio? Kažete, moram odmah sada odlučiti. Vaše su me riječi ojačale. Okrijepile su me poput vatrene vode. Ali hoće li to dostajati da...

— Izlij rakiju natrag u bocu — mirno reče Carpenter. — Pokušaj se savladati, ma kako teško bilo! Pokušaj! Ako uspiješ u tome, bit ćeš proketo velik u svojim i našim očima, Tate!

Neko vrijeme Tate ga je bijelo gledao, a zatim je stao promatrati punu čašu u svojoj ruci. Naposljetku — poslušao Bena.

Isprva mu je ruka jako drhtala. Pola pića iz čaše izlio je mimo boce. Zatim mu je ruka postala mirnija. Sabrao se. Drugu polovicu čaše ulio je u usko grlo boce a da nije prosuo ni jednu kap.

— Lijepo — javi se Lily Rondell. — Sada si nam svima pokazao što možeš. Kako se osjećaš, Tate?

— Većim od planine — naceri se ovaj pomalo grčevito — i to bez vatrene vode u sebi.

Prešao je rukom preko lica kao da se budi iz strašne more i mora ustanoviti je li to sve san ili doista java.

— Tako mi baruta — reče zatim — zar sam to ja vlastitom rukom vratio piće natrag u bocu?

Gledali su ga i šutke potvrdili klimanjem glave.

— Onda se dogodilo čudo — mrmljao je Tate — i to samo zato što ste rekli da sam vam potreban i da očekujete moju pomoć. Jesam li to dobro čuo?

Oni opet potvrde da je tako.

Onda Tate na neki način bespomoćno strese glavom. Njegovo lice, izbrazdano borama poput zemljopisne karte, stane se trzati. On stavi ruku na srce.

— Ja... ja ne znam kako ću dugo izdržati — progundā. — Možda ću se za nekoliko sati opet napiti kao cijelo pleme Indijanaca. O, nebesa, u Elkhornu sam dan i noć žudio za kapljicom pića i morao prosjačiti da ga dobijem. Ovdje ima pića dovoljno i mogao bih se opijati koliko sam dug i širok, a vi mi, eto, kažete... da me trebate, da na mene računate... i... i... i. Zanimemio je, okrenuo se i otišao u stražnje prostore.

Orson Latimer pođe do šanka, napuni čašu viskijem, jednim trzajem izlije piće, te reče gotovo svečano:

— Čudo nad čudima. Jedan glupak je koristan čovjek, a jedan se pijanac odrekao pića, sve samo zato što im se kazalo da pripadaju zajednici koja očekuje njihovu pomoć. Zar to nije čudesno?

Kockar malo zastane i pogleda sve prisutne.

— Da li je vama uopće jasno — upita — da se svi mi ovdje možemo zaraziti tifusom i poumarati kao i naši prethodnici? Je li vam jasno da Zlatna Rupa lako može postati naš grob? Zar se nimalo ne bojite? Zar vas ne hvata užas? Ne? Zar enda i to nije čudo?

Razmišljali su, ispitujući svoje unutarnje glasove.

Tada Lily prekine tišinu. Odlučno reče:

— A sada ćemo se primiti posla i redom očistiti i raskužiti sve kuće u gradu. Mislim da je to najbolje. Otpočet ćemo s ovim salunom ovdje, a zatim ćemo prijeći preko u hotel, pa i njega urediti. Trebat će nam silne količine kipuće vode...

X

Idućih dana neumorno su čistili kuću za kućom vrućom vodom, posipali krečom, mazali sapunom i iskuhivali sve što se dalo oprati. Tako su odstranili svu nečistoću.

Nisu mnogo znali o tom tifusu, a ni liječnik Bac Donovan nije im mnogo rekao. Samo ih je promatrao. Potrošili su i mnogo žestokog pića, polijevajući njime sve što se nije dalo oprati ili iskuhati.

Učinili su, dakle, sve što su mogli.

Usto su neprekidno promatrali sebe i jedni druge, pitajući se nema li na njima kakvih znakova zaraze, prema kojima bi se dalo zaključiti da su oboljeli. Na sreću, takvih znakova nije bilo...

Snijeg je već davno prestao padati, ali ga je nadomjestilo vlažno vrijeme.

Snijeg na ulicama polagano se slije-gao.

Tu i tamo pojavile bi se iza kuća, ispod otopljenog snijega, hrpe otpadaka.

Stari liječnik je više puta rekao:

— Sad ćete vidjeti kako je Zlatna Rupa bila odbojan i prljav grad. Njezini su stanovnici živjeli u vlastitoj prljavštini. Nisu je čistili, jer ih je jedino zanimalo kako da kopačima zlata izvuku zadnji dolar. Da, da, kad se otopi snijeg, vidjet ćete kako je odvra-tan taj grad. Trebao bi doći opći po-top pa da ispere svu nagomilanu prljavštinu.

I opet su se u očima tog fanatika pojavile luđačke iskre mržnje.

Bio je nalik na opsjednutog »praved-nika« koji je u stanju spaliti cijelu Zemlju — da bi ispekao jednog jed-nog »grešnika« ...

Nakon što su dane i dane radili za-jedno, sada su se razišli po gradu.

Orson Latimer ostao je u salunu i naumio se o njemu brinuti kada jednom grad opet oživi i stignu putnici.

Lily Rondeil preuzela je hotel. Radila je u njemu od ranog jutra do kasne večeri, kao nikada prije u životu.

Joseph Clumfield i Barbara uređivali su najveću mjesnu trgovinu.

Ben Washington brinuo se za kovačnicu, staju za iznajmljivanje konja i dvorište za kola s potkivačnicom. Usto je rado pomagao svima, gdje god je to bilo potrebno.

Zlatna Rupa bila je dobro opskrbljena zalihama hrane i svih vrsta potrepština.

Tate Tatum bio je »djevojka za sve«. Svi su ga zvali da im pomogne sad ovo sad ono. Ponekad bi se i prepirali kome je više potreban.

Uskoro se otkrilo da se taj čovjek nekad bavio tesarstvom, te da je neko vrijeme zarđivao kao stolar.

Iz dana u dan postajao je sve spretaniji, a i njegov je mozak iz dana u dan radio sve bolje. Isprija se uvečer osjećao potpuno iscrpljen, ali je s vremenom stekao snagu. Želudac mu se odvikao od pića i privikao na normalnu hranu, koju je prije odbacivao. U početku je jeo pomalo, a onda sve više i više.

Inače je uživao što ga svi zovu da im pomogne.

A Ben Carpenter?

I on je bio zaposlen, a nije se ustručavao obavljati ni one najteže poslove. Kad su ga, zajedno s ostalima, protterali, on je još bio slab i bolestan. Vrlo loše se osjećao i na putu jer je do krajnosti iscrpljivao svoje snage. Ali sad se potpuno oporavio od zadobivenih rana. Samo je malo šepao, ali i to je prolazilo. Dobio je na težini i postao vrlo otporan, kakav je bio i prije.

Jednog dana uselio se u kuću u kojoj je šerifov ured. Tu je također bio i zatvor, a sa strane mali stan.

Bilo je nekako samo po sebi razumljivo da je upravo on preuzeo dužnost šerifa. Drukčije i nije moglo biti.

Nakon otprilike osam dana prestalo je puhati jugo. Noću je naglo zahladilo.

Idućih dana sve se zamrzlo, a otopljeni i slegnuti snijeg pretvorio se u

ledenu koru koja je ravnomjerno prekrivala tlo.

A onda je opet jednog dana toplina porasla i stao iznova padati snijeg. Na smrznutu podlogu napadalo ga je do brijh dvadeset centimetara.

VIII

Jedne večeri Bac Donovan je posjetio Carpentera. Ben je sjedio u uredu i proučavao neke spise iz ladice starog pisačeg stola.

Liječnik se sam ponudio kavom iz lonca koji je stajao na peći; napunio je šalicu i sjeo uz Carpentera.

U međuvremenu, Ben je bio izvadio igraće karte i počeo slagati pasijans.

— Vi se previše trudite — reče liječnik nakon kraće šutnje. — Život ionako nema velike vrijednosti. Ili mislite da ima? Uvijek ispadne drukčije nego što čovjek želi. Premda brižljivo planiramo, mnogo toga pođe krivim putem.

Carpenter podigne glavu i izravno ga pogleda.

— Da, često je tako — reče. — I ja sam često jedno snovao a drugo postižavao. A sad mi recite zbog čega ste došli, doktore?

Stari se liječnik nasmije. Zubi su mu bili prilično zdravi za njegovu dob. Preplanulo lice bijaše na zanimljiv način uokvireno sijedom kosom. Općenito je djelovao vrlo muževno.

Kad je popio kavu, Bac Donovan odgovori:

— Vi ste moj najbliži susjed, Carpenter. Vaša je kava izvrsna. A možda sam ja prelijen da je sam skuham. Osim toga, pomislio sam da ste previše osamljeni, i pored toga što su s vama dvije žene u kojih biste očito imali uspjeha.

— Što ste htjeli osim toga? — upita Carpenter pomalo odsutno i ujedno podrugljivo.

— Proučavao sam vas — reče liječnik. — Bez vas, Carpenteru, ovi se ljudi nikad ne bi ujedinili u složnu momčad. Sada uviđam da ste doista prava momčad, da vas čak veže nešto više

od zajedničkih probitaka. Ali kad vas ne bi bilo, Carpenteru, ostali bi se ubrzo razišli. A uskoro će za vas ovdje nastupiti teža vremena... Ukoliko se ne varam, vidim da ste naumili preuzeti dužnost šerifa...

— Ja sam je već preuzeo — odvrati mu Carpenter, otvori ladicu pisaćeg stola i izvadi zvijezdu primitivno izrađen predmet od mesinga. Velikim neugravnim slovima na zvijezdi je pisalo: **MARSHAL Zlatne Rupe.** — Moj se prethodnik zvao Dark Henderson, pročitao sam to u spisima. Imao je dva pomoćnika: Bretta Hammera i Mikea Johnstonea. Što se s njima dogodilo? Leže li i oni na zajedničkom groblju bez imena?

Stari je liječnik oklijevao. Zatim reče:

— Šerifa Hendersona ubio je s leđa neki pijani revolveraš. Njegov pomoćnik Brett umro je od tifusa. Mike Johnstone pobjegao je iz grada s ostalim ljudima.

Neko su vrijeme šutjeli. Carpenter ponovno promiješa karte i stane iznova slagati pasijans.

— Sada su putevi opet prohodni — progundala liječnik. — Uskoro će stići ljudi, jahači, kola, a s njima i skitnice. Nekoliko rudnika u široj okolici još uvijek radi. A ja sam ovdje jedini liječnik i nema drugog nadaleko i na široko. Pojaviti će se kauboji i vjerojatno izazivati svađe. Osim toga, u zemlji je cijelo mnoštvo razbojnika. Neki od njih traže skrovište, jer su ucijenjeni. Kad mine strah od zaraze i kad ljudi zaborave što se sve ovdje događalo, kad shvate da više nema opasnosti u Zlatnoj Rupci, tada će...

— Znam — reče Carpenter. — Spreman sam dočekati svakog razbojnika. Znajite, doktore, ja imam nešto osobno protiv svih bandita. A vi?

Stari liječnik polako ustane i pođe prema peći, kao da želi još jednom napuniti šalicu kavom.

Ali nije to učinio. Progovori stojeći uz peć i gledajući u stranu:

— Sa mnom je drukčije. Ja sam liječnik. Ja moram pomoći svakome tko dođe i zatraži moju liječničku pomoć. To je moja dužnost.

Nakon tih riječi pođe prema otvorenim vratima. Naglo ih otvori i u sobu provali hladna struja zraka. Isto je tako naglo i zatvorio vrata za sobom.

Carpenter je još dugo razmišljao o Bacu Donovanu.

I sam je znao da će razbojnici kad-tad stići u grad i da će se morati s njima boriti. Vjerovao je i to da ih u Black Hillsu ima sva sila. Jer, tamo gdje se kopa zlato, ne sabiru se samo marljivi i poštteni ljudi, nego i šakali na dvije noge.

Mislio je, kao što je, uostalom, često činio, i na svoju mladu ženu.

Potom se prisjeti svoje borbe u Elkhornu, kao i toga kako su ga se stanovnici grada bojali. Kad je potrošio sav novac, nisu mu ništa htjeli pružiti bčadava, premda je bio teško ranjen.

Ukoliko se doista pojave razbojnici...

Netko izvana otvori vrata i prekine ga u mislima.

Ude Lily Rondell s košarom u rukama. Lice joj je virilo iz velikog rupca kojim je bila ovila glavu. Odloži košaru, skine rubac te strese kosu.

A kosa joj se sjajila kao crveno zlato. Istodobno, oči su joj blistale tirkiznom bojom.

— Bene — reče — ja sam isto tako osamljena kao i ti. Ali ja to ne podnosim tako lako kao ti. Zašto ni jednom nisi svratio do mene; na primjer, na večeru? Svejedno. Sada sam ja tebi donijela večeru. Hoćeš li me i ovaj put otpremiti zato što ne možeš zaboraviti svoju ženu ili zbog onoga što se rodilo između tebe i Barbare? Zar je to jače od onoga što bih ti ja mogla pružiti?

Ben ju je dugo gledao bez riječi. Onda polako progovori:

— Kako bi ti mogla znati što je bilo između mene i Barbare?

— Zapravo ništa — odvrati Lily. — Ali se vratila nekako sretna. I odonda te ljubi. Ne treba mi ništa drugo nego da je vidim kako te zaljubljeno gleda. Žena najbolje može osjećati što se zbiva s drugom ženom... Bene; i pored toga ti kažem da sam osamljena i da to više ne mogu podnijeti. Pitala sam te hoćeš li me i večeras... odgurnuti...

Još ju je promatrao. Lily progovori vrlo odlučno:

— Ne želim se ugasiti u sebi. Želim živjeti. Zar i ti ne želiš isto: osjećati toplinu i nježnost. Zar nam to nije potrebno? I tebi također?

On naglo klimne glavom.

— Neću te, kako to ti kažeš, odgovoriti... Ostani večeras ovdje... No, bilo bi vrlo glupo od tebe da povjeruješ kako ćeš od sutra zbog toga imati kakvih većih prava na mene...

Ona ga je čvrsto gledala i stajala gotovo izazovno.

— Tako luda nisam — reče smješkaćući se.

Idućeg dana poslije podne u Zlatnu Rupu uleti nekoliko jahača. Sa sobom su doveli i nekog bolesnog ili ranjenog čovjeka. Pred liječnikom su ga kućom skinuli s konja i unijeli unutra.

Kad su mnogo kasnije izašli — bila su petorica — stadoše oštro promatrati sve oko sebe. Posebno sumnjičavo gledali su prema šerifovu uredu.

Ben Carpenter nije se pokazao.

Jahači su se međusobno pogledali i nasmijali. Potom su opet uzjahali konje. S praznim sedlom svog šestog čovjeka krenuli su prema drugom kraju grada, do staje za iznajmljivanje. Tamo ih je dočekao Ben Washington, očigledno vrlo ljubazno, jer su to bile prve njegove mušterije.

Jedan od jahača reče:

— Mali, svaki od naših konja vrijedi stotinu dolara. Pobrini se dobro za njih, jer su to zaslužili. Ukoliko ih prvorazredno ne poslužiš, izbušit ćemo te s nekoliko rupa. Jesi li shvatio, mali?

Ben Washington se začudi. Zvali su ga »mali«, premda je bio divovskog rasta.

On čvrsto odgovori:

— Ja se prvorazredno brinem i za konje od deset dolara. Budeš li mi prijeto, lajavče, udarit ću te tako da ćeš se deset puta preokrenuti.

Izazvani se odmah maši za kolt, ali mu jahač do njega zadrži ruku.

— Pusti ga, Jube! Tko će se inače pobrinuti za naše konje? Možda ti? Zar ne vidiš da tom biku nisu svi kotači u redu? Izgleda kao kakvo veliko dijete. Dodi, idemo radije nešto popiti u salun.

Bez riječi su se sva petorica okrenula, a Ben Washington je još za njima poviknuo:

— Vama kotači u glavi nisu u redu? Tako bedast nisam da ne bih razumio što govorite...

Oni su se nasmijali, jer su sada mislili jedino na viski. Iz njih su izbijale bezobzirna snaga, divlja razuzdanost i prijetuća drskosti. To što nisu pucali u Bena Washingtona, moglo se zahvaliti jedino činjenici što se sami nisu htjeli brinuti za svoje konje. No vjerovatno mu neće oprostiti uvredu. Bio je to čopor koji nikome ništa ne oprašta.

Čim su stupili u salun, počeli su se ponašati odvratno samovoljno. Orson Latimer stajao je iza šanka, osjećajući se pomalo bespomoćno. Nekada je na tom mjestu pola tuceta barmena posluživalo žedne goste, koji su uz šank znali stajati satima.

— Prvo piće ide na račun vlasnika — reče bivši kockar koji je odmah, bez pogreške, ocijenio o kakvim je gostima riječ. Odmah potom on natoči čaše.

Došljaci su ga gledali oštro. Orson Latimer je znao da ga žele razdražiti. To njihovo izazivačko buljenje bio je njihov specijalitet.

No on se nije dao smesti. Ruka mu nije zadrhtala. Nije, točeći, prosuo ni kapljicu pića. Naprotiv, kesio se dok im je govorio:

— Dobro došli u Zlatnu Rupu. Nazdravlje vam, džentlmeni.

Ništa mu nisu odgovorili. Bez riječi su ispiili čaše, i odmah potom zatražili da ih ponovno napuni, namrgođeno, gotovo prijetući. No, on je već bio shvatio da je to njihov način ponašanja.

— Gospodo, jesu li opet svi putevi prohodni? — upita Orson Latimer da prekine mučnu tišinu.

— Prilično — progunda jedan od njih. — A sada nam dajte cigare. Zar ovdje nema glazbe? Osim toga, mi smo gladni.

— Prijeko u hotelu... — počne Latimer, ali ga jedan od došljaka prekine riječima:

— Štogod! Mi ćemo ovdje ostati nekoliko dana. Hajde, prijatelju, poruči-

te onima prijeko neka nam ovamo donesu jelo. A zatim nam naručite ženske. Zar ovdje nema žena? Mi se želimo provesti, razumijete li? Dakle, pođite prijatelju i stvorite nam sve to što smo zatražili.

Orson Latimer je bez riječi stajao iza šanka, pri tome frkajući nosom, što je bio pouzdani znak da je ogorčen.

Shvaćao je da je sada pred odlukom. Mora se oduprijeti njihovoj namjeri da od njega načine poslušnog psa. Ali to ga može stajati života. To je nagonski osjećao.

Oh, on je posve drukčije zamišljao rad u salunu. Kad su stigli u Zlatnu Rupu, sve mu se činilo kao nezastuđen dar, kao ispunjenje njegovih najljepših želja. Do tada je bio samo drugorazredni kartaš po salunima, a sada mu se pružila prilika da bude gospodar u vlastitom.

I, eto, svu su njegovu radost prekinuli ovi ljudi koji očito ne znaju drugo nego izazivati svađe.

Ali ništa na ovom svijetu nije uzaludno. On se sada mora iskazati, ili će izgubiti svaku vrijednost kao čovjek.

Nepokretno je stajao, razmišljao i osluškivao svaki mig svoje opreznosti. Znao je da će za nekoliko sekundi morati donijeti odluku.

Došljaci su ga znatiželjno promatrali.

Čekali su, i vjerojatno točno znali kakva se unutarinja bitka odvija u vlasniku saluna.

— Ja nisam vaš sluga — naglo i za samog sebe progovori Latimer. — Ako želite imati nekoliko drolja za zabavu, onda ste došli na krivo mjesto. U ovom gradu više nema žena takve vrste. Možda ću tek u proljeće namjestiti nekoliko plesačica.

— Tako dugo svakako nećemo čekati — naceri se jedan od momaka i namignu ostalima. — Hajde, obazrite se malo oko sebe. U ovom gradu vlada prokleta mrtvilo. Hej, gostioničaru, zar su svi pobjegli?

— Upravo tako — odvrati Latimer. — Poumiralo ih je na tucete, a ostali su pobjegli, bojeći se da i oni ne umru. Ovdje je vladao tifus, gospodo.

— Ah da — reče jedan od nasilnika koji je očito ostalima bio vođa. — Liječnik nam je nešto natuknuo u tom smislu. Ali sada više ovdje nema tifusa, jer ste, eto, vi zdravi i veseli. Hajde, Les, i ti Hank, također! Dovedite nam vlasnika hotela da zajedno s njime nešto popijemo!

Oh se naceri Latimeru, a ovaj opazi u razbojnikovim očima zao i opasan sjaj. Taj bljesak govorio je Latimeru da će još morati platiti zbog tog što je bio ponosan. Razbojnici su imali vremena. Nije im se nikamo žurilo. Naučili su u gradu ostati nekoliko dana. Na neki način ispitivali su granice do kojih mogu ići bez prevelike opasnosti.

Les i Hank odu. Ostali nastave prazniti čaše. Usput su poskidali ogrtače kako bi se što ugodnije osjećali.

Dvojica od njih pripale cigare i krenu prema biljarskom stolu. Uskoro ih potpuno zaokupi igra.

Njihov je vođa neko vrijeme promatrao prozore, jednoga otvorio i pogledao van, a onda se zaustavio kod glasnoglasnika. Nakon kraćeg oklijevanja odlučio se i sjedne za crnobijele tipke.

Glasovir je bio tek ponešto raštiman.

Kad je vođa razbojnika naposljetku počeo svirati, Orson Latimer je morao sam sebi priznati da nikad u životu nije čuo da to netko čini bolje. Momak nije bio amater, nego pravi majstor, umjetnik, znalac koji je zacijelo nekoć svirao na skupocjenim glazbalima, pred probranom publikom koja zna ocijeniti njegovo majstorstvo.

Čak su i dvojica za biljarskim stolom zastala i počela pažljivije osluškivati.

Onda razbojnički vođa neočekivano prestane svirati i zalupi poklopac nad tipkama. Gipko poskoči. U tom se trenutku vidjelo da je srednjeg rasta, ali lijepo razvijen. Godine mu nije bilo lako pogoditi. Mogao je imati isto tako trideset kao i četrdeset godina.

— Vi ste doista nadaren umjetnik — dobaci mu Latimer.

— I onda? — reče čovjek. — Što onda? Čemu mi to služi? I u čemu mi

je koristilo? Pustite to, čovječe. Uostalom, kako vam je ime?

— Latimer — odgovori bivši kockar. — Orson Latimer, gospodine. Možete li mi i vi reći svoje ime? Vi ste vlasnik rudnika ovdje u blizini ili...

— Ne tiče vas se tko smo mi, Latimere — prekine ga razbojnik grube i posegne za punom čašom. Požudno ju je ispijao, neprestano gledajući prema glasoviru.

U međuvremenu su Les i Hank ušli u hotelski restoran. Lily Rondell iznikne iz hodnika što je vodio u predvorje hotela.

Netom su je dva razbojnika ugledala, glasno su zafičukali. Stali su se cerekati i glasno smijati, kao da su jedan drugome ispričali masnu šalu.

Onda Les prozbori:

— Divno izgledate, lutkice. da niste vi ovdje kuharica?

Lily Rondell odmahne glavom.

— I kuharica, ali i vlasnica — reče. — Želite li naručiti jelo? Za pet osoba? Za jedan sat bit će gotovo.

— Svakako — prekine je Les, dok se Hank uz njega neprekidno cerekao. — Za jedan sat donijet ćeš jelo prijeko u salun, lutkice. Tamo ćemo prirediti slavlje. A ti ćeš biti glavna. Revolvera mi, ti si baš divna ženska. Je li i druga isto tako zgodna?

Sad je i Lily Rondell shvatila kakva je to vrsta gostiju stigla u Zlatnu Rupu. Istodobno je slutila kako će se dalje tog dana i iduće noći odvijati stvari. Znala je to, jer je i sama prošla kroz sva zla života, i ništa na ovoj zemlji nije ostalo izvan dosega njezina iskustva.

U sebi je razmišljala:

— I opet će nas Ben Carpenter morati sve spašavati. Ponovno će se morati boriti za nas taj čovjek što nas je za svega pedeset dolara poveo iz Elkhorna.

Nije se nimalo začudila što ju je ovaj prostak odmah zapitao je li i druga žena, tj. Barbara, isto takva, jer je znala da su došljaci najprije posjetili liječnika, a od njega se doista može sve očekivati. U izražaju njegova lica uvijek je bilo nešto podmuklo...

IX

Barbara Clumfield je očekivala kupce, ne sluteći zlo što ga oni donose.

Njezin tobožnji ujak Joseph Clumfield zadržavao se u drugom dijelu trgovine, tamo gdje se prodaje željezna roba, dakle alat, stupice, oružje, čavli i slično. Djevojka je stajala iza pulta i veselo se osmjeđivala. Ali netom je osjetila prostačke poglede pri-došlica, čim je začula njihove fičuke i vidjela cerekanje, nestalo je smijeha s njenog lica.

— O, medena — reče brbljavi Les — danas baš imamo sreće. tko bi vjerovao da ćemo u ovom jadnom izumrlom gradu naći dvije tako slatke lutkice. Vas su poslali dobri anđeli. Ili ste možda vas dvije dva slatka anđelčića, koji su se pretvorili u zemaljske lutkice da nam malo uljepšaju život. Ti si sila, Bebice, divna si!

Barbara je zadržala prividan vanjski mir, premda je u njoj panično rastao strah. I nije bilo nimalo neobično što je i ona u tom trenutku pomislila na Bena Carpentera, na čovjeka koji ju je oslobodio trojice nasilne braće. Sada će opet morati zbog ne prolijevati krv i ubijati. Zgrozila se pri toj pomisli. Jer, moglo se lako dogoditi da pri tome njega ubiju!

A Les je nastavljao brbljati:

— Onda, medena lutkice, danas navečer priredit ćemo u salunu veliku zabavu, sa svime što uz to pristaje. Ne želimo ostati na suhom. Zato dođi! Dođi odmah sada s nama. Mi smo dobri momci koji nikad nisu razočarali nijednu slatku djevojku. Hajde, ide-mo, srce!

Les pristupi tezgi i objema rukama lupi po njoj, tako da je sve zazvonilo.

Uto iz pokrajnje prostorije izađe Joseph Clumfield. Razbojnici se okrenu prema njemu, ali kako je na sebi imao radno odijelo, nisu mogli znati da je propovjednik.

On odmah s vrata progovori:

— Sinovi moji, vi ste zacijelo dugo živjeli bez vjere i zato ste podivljali. Dopustite da vam kažem...

— Ujače, začeplj gubicu — drekne Hank i naglo krene prema njemu. Zauzvavi se ispred Josepha Clumfielda i stavi mu pod nos stisnutu šaku. — Miči se, ujače — reče — i ne pokušavaj od nas odvući ovu slatku lutkicu. Neka uživa u jedinoj radosti ovog prijavog svijeta. Ta će slatka mala još dugo misliti na nas i pri tom pucati od zadovoljstva. To joj obećajemo. Odbij, ujače!

Potpuno neočekivano udari propovjednika ploštice po prsima. Bio je vrlo jak, te isto toliko brz i grub.

Joseph Clumfield zatetura natraške prema vratima u drugu prostoriju, tresne o policu i udari u nju glavom. Poluonesvijestjen klone na pod.

— Taj nema pojma o kakvim to zadovoljstvima pričamo — cerio se Les. — No, hoćeš li doći, preslatka? Ili možda kaniš odbiti naš poziv i uvrijediti nas?

Barbara nije mogla istisnuti ni riječi. Strah joj je stisnuo grlo i zaustavio dah. Znala je da takvi nasilnici ne znaju za milost. Ako se Joseph Clumfield još jednom umiješa, oni će ga jednostavno ubiti.

Ona ponovno pomisli na Carpentera.

Zašto ne dolazi?

Polako posegne za rupcem i prebaci ga preko glave i ramena. Dotle je smogla snage da progovori:

— Da, idem — reče.

— No, vidiš, srce! I ne boj se. Nećemo ti uraditi ništa nažao. Ja sam Les, a ovaj kraj mene Hank.

No čim je izišla iza tezge, on ju je odmah zgrabio. Zaudarao je po košnjama, neopranoj odjeći, viskiju, duhanu, koži i po dimu vatre. Čvrsto joj je uklještio zglob desne ruke i izvukao je na ulicu.

Vani su se razbojnici počeli bojažljivo osvrnati. Morali su proći nekoliko koraka kroz snijeg. Barbara nije mogla brzo kao oni, pa su je silovito vukli za sobom.

Odjednom njihova leđa odjekne oštar poziv:

— Pustite je!

Razbojnicima zastadoše i pogledaše preko ramena. Ugledali su šerifa Zlatne Rupa.

Carpenter nije na sebi imao ogratača. Nosio je samo kožnati kaputić iznad košulje. Na njemu je bila poznata zvijezda.

Istog trena razbojnici shvatiše da imaju posla s odvažnim čovjekom.

Sada su tek pokazali kojoj vrsti ljudi pripadaju i kako se slabo mogu svladati.

Les ispusti Barbaru i vikne:

— Hoćemo li mu pokazati, Hank?

Obojica su potegla revolvere. I to vrlo brzo. Ponašali su se poput bijesnih vukova koji ne žele da im netko otme plijen, nego odmah napadaju.

No dok su oni još podizali revolverske cijevi, začuli su se pucnjevi. Meci iz Benova revolvera pogodili su ih kao udarci groma. Njihovi meci odletješe nebu pod oblake. Dva se razbojnika strovale u snijeg.

— Vрати se u trgovinu! — poviče Carpenter Barbari.

Ne razmišljajući, djevojka potrči. Znala je da je ovo tek početak.

I doista, nekoliko trenutaka kasnije iz saluna iziđu preostala tri člana bande, osluškujući i ogledavajući se na sve strane, s pucaljkaма u ruci.

Ugledaju svoja dva mrtva druga u snijegu, te čovjeka koji ih je ubio.

Ben je i dalje držao revolver u ruci.

Dvojica razbojnika počеше gadno kletiti, te zakorače prema šerifu. Međutim, treći razbojnik, onaj koji im je bio vođa i tako majstorski svirao na glasoviru, zaustavi ih s nekoliko odrješitih riječi. Poslušali su ga, premda su bili podivljali od bijesa i želje za osvetom.

Sva trojica spuste revolvere u korice. Mračnih lica klekoše uz mrtve prijatelje.

U međuvremenu se smrklo. Svjetlo koje se probijalo kroz prozore saluna, hotela i trgovine, bojilo je snijeg žutilom.

Trojica nasilnika ponovno se usprave, ljutito gledajući prema šerifu.

— Hej, zašto ste to učinili? — upita njihov vođa, dok mu je ruka počivala na dršku revolvera.

— Budale su same krive — odvrati Carpenter. — Kad sam im rekao da puste djevoiku, trebali su to i učiniti a ne potezati revolvere na mene. Bila

su to dva luđaka koji su ionako predu-
go vjerovali u svoju sreću!

Neko je vrijeme vladala šutnja. Za-
tim vođa klimne glavom.

— Da, bili su prave budale — reče. —
Nisu smjeli potezati oružje na čovjeka
kojeg ne poznaju. Vi ste već imali ot-
kočen koš u ruci, zar ne?

— Ne, nisam — odvrati Carpenter.

Zavlada tišina, značajna tišina. Tri
su nasilnika razmišljala je li im rekao
istinu ili je slagao.

Jer ako je rekao istinu, onda čov-
jek mora s njime biti vrlo oprezan.

— Kako vam je ime? — zapita onaj
koji je izvrsno svirao glasovir.

— Carpenter, Ben Carpenter. Ja sam
ovdje šerif.

— Ja sam Sacketter. Nils Sacketter.
Jeste li čuli za mene?

— Ne, Sacketteru.

— Ni ja o vama. Došli ste izdaleka?
S juga? Jamačno s juga!

— Tako je, Sacketteru.

I što sada?

— Gubite se oдавде i ne dolazite
nam više na oči!

— Ali ...

— Nikakav ali! Odlazite smjesta!
Ovu dvojicu mi ćemo pokopati. Nesta-
nite!

— A naš prijatelj kojeg smo odnijeli
liječn ku?

— I on će smjesta oдавде, čim bude
mogao sjesti u sedlo.

Razbojnici su stajali i razmišljali.
Podrhtavali su od bijesa. No, vrsni pi-
janist znao se savladati. Sebe i druge.

— Dobro — reče. — Moramo se pokori-
ti zakonima Zlatne Rupe, jer mi smo
Amerikanci koji poštuju zakone... I
sad moramo smjesta nestati, zar ne? ...

Okrenuo se i pogledao prema salunu
na čijim se vratima pojavio Orson La-
timer.

Bivši kockar spremno je držao u
rukama sačmaricu.

— Mi ćemo vas usrdno dalje prepo-
ručiti — reče Sacketter. — Za grad kao
što je ovaj, u kojemu se poštuju red i
zakon, moraju svi saznati, zar ne?
Krenimo, momci!

Odmjerena koraka sva trojica pofo-
še prema staji za iznajmljivanje.

Njihovi konji su ih već čekali. Me-
đutim, Malog Bena nije bilo na vidi-

ku. Kad je čuo da se približavaju,
oprezno se sakrio. Nije bio lud kao što
su manje-više svi mislili.

Jedan od razbojnika divlje je i bijes-
no kleo dok je izvodio konja i pričvrš-
ćivao mu sedlo.

— Prokletstvo! Zar ćemo pustiti da
nas istjera iz grada? Les i Hank leže
mrtvi u snijegu, a mi dopuštamo da
taj Carpenter pljuska na nas s visoka!
Zar smo samo zato došli u Zlatnu
Rupu da nas ponize i otjeraju? Hej,
Nils Sackettere, ti ...

— Zaveži, Bronco! Zaveži dok ne
stignemo tamo gdje nas nitko neće
moći čuti!

Nils Sacketter je govorio ispod gla-
sa, ali s tolikom žestinom da su njego-
va oba ortaka u trenu shvatila koliko
je bijesan.

Pa ipak se uspio savladati.

Već su namjeravali uskočiti u sedla
i odjahati.

— Gdje se skriva onaj bik, onaj laja-
vac koji je rekao da će nam pokazati —
glasno i srdito upita uvijek nakostrije-
šeni Bronco.

Jedva je to izgovorio, kad li se sa sje-
nika javi Ben Washington:

— Gospodo, nemojte zaboraviti plati-
ti! Imam vas na nišanu! Pripada mi
polo dolara po svakom konju koji izla-
zi iz staje. Pola dolara! Položite novac
na saduk s hranom.

Iznenađili su se.

Zatim su sva trojica pogledala gore.
Tamo iznad grede o koju je bila obje-
šena svjetiljka, vladao je potpuni
mrak. Ništa se nije moglo razabrati.
Razbojnicima se pričinilo da vide cijev
puške kako viri iz hrpe sijena iznad
grede. Ako je to stvarno puška a ne
držak metle, onda strijelac ima dobar
zaklon i može oboriti barem jednoga
od njih prije nego drugi nađu zaklon,
ili uspiju pobjeći iz staje.

Nils Sacketter reče gotovo nečujno.

— Sigurno, sigurno, moramo platiti
za konje. Da, to moramo ...

On posegne u džep, izvadi dva dola-
ra i baci ih na sanduk s hranom.

Zatim se sva trojica bace u sedla i
odjaše.

Za koji trenutak nestadoše u noći.

Snijeg zamete tragove kopita njihovih konja.

Gore na sjeniku Mali Ben se uspravi. Pri tom se oslonio na držak metle koji je bio uperio iz sijena kao pušku.

Njegovo je lice blistalo od sreće i ponosa.

— Imam ja, gospodo moja, prijatelji i neprijatelji, sve kotače u glavi — reče on takvim glasom, kao da su ona trojica još uvijek dolje.

Ben Carpenter se vrati u svoj ured.

Sjeo je za stari pisači stol i u blizini prislonio sačmaricu. Polakim i umornim pokretom izvadi svoj košt.

Po njegovu pogledu i pokretima ruku moglo se zaključiti da ga je savladala gorčina.

Samo malo kasnije u ured dotrči Barbara. Za njom su redom stizali Joseph Clumfield, Tate Tatum i naposljetku Lily Rondell.

Bez riječi su gledali u Bena.

— I opet se ponovila ista stvar — reče im on.

Svi su znali na što cilja, naime, da ih je i opet morao štiti revolverom, da je zbog njih morao ubijati. Istodobno su shvatili koliko je i pored njihova društva osamljen.

Tate Tatum odjednom se uzrujano pokrene, bespomoćno odmahne rukom, a onda se okrene Josephu Clumfieldu i reče:

— Daj sada, ti pastiru duša, ili kako već hoćeš da te oslovim, daj sada ispljuni koju od svojih mudrih riječi! Reci nešto! Pokaži nam zvijezdu u tmastoj noći koja bi nam mogla biti ciljem. Reci mu nešto što bi ga riješilo gorčine!

Izgovarajući zadnju rečenicu, bivši alkoholičar čvrsto pogleda u Carpentera.

Joseph Clumfield prijede rukom preko lica. Njegove su duboko bore naočigled postajale još dublje. Jasno se moglo vidjeti kako traži riječi a ne nalazi ih.

Odjednom propovjednik slegne ramenima i izađe iz ureda.

Ben uzdahne i reče:

— Ja sam čovjek koji uvijek ponovno mora ubijati. To je ono što ne valja. I uvijek je razlog »važan«. A što

je sa mnom? Kako da se ja objasnim sa svojom savješću? Molim vas, idite. Ostavite me samog da se smirim.

Shvatili su ga jednostavno kao što je on jednostavno izrazio svoje osjećaje.

Nijemo ga pozdravljajući, izidu.

Malog Bena, koji je također htio u ured, sreli su vani. Nisu ga pustili.

Otišli su svaki u svoj dom.

Barbara se vratila u trgovinu.

Joseph Clumfield pravio se iza tezge kao da nešto radi.

Pogledali su se.

— Bez njega bismo već nekoliko puta stradali — reče Barabara.

On se složi. Ona progovori vrlo ozbiljnim glasom:

— Ne radi se o tome da smo mi u svakoj prilici dosad bili kukavice. Ben je više nego itko od nas vičan revolveru, pa se može bolje uhvatiti u koštac s napadačima. A ti ga ljubiš, zar ne? Otkad te je izbavio iz ruku razbojnika, ti ga ljubiš.

Ona odmahne glavom.

— Već sam ga prije voljela.

— A putem, da li je putem bilo što među vama?

Ona podigne glavu i pogleda ga.

— Da, jer sam ja tako htjela. On je imao ženu koju su razbojnici napastovali i onda ubili. On je ne može zaboraviti. No one noći koju smo, vraćajući se u logor, proveli u spilji, ja sam shvatila da su mu potrebne nježnost i toplina. Osim toga, on je zbog mene prolio krv one trojice razbojnika. Bio je isto tako ogorčen kao i sada. Da, tada se u noći, u spilji, dogodilo među nama »ono«. Jer, on nije svetac, nego samo čovjek, muškarac. Da mu je netko umjesto mene pružio viski, vjerojatno bi se opio do besvijesti, samo da ne mora sanjati o mrtvacima.

— Da — reče lažni propovjednik — No, ako ga voliš, onda ga i noćas ne puštaj samog. Ukoliko ne požuriš, Lily Rondell će te preteći... ako već nije tamo.

Vidio je kako se djevojka lecnula.

Trenutak kasnije Barbara odgovori:

— Jednom je već bila u njega, i to cijelu noć... Bolje i ona nego da bude sam...

Nakon tih riječi neko je vrijeme stajala kao ukopana. Onda iziđe.

Dok je polako gazila kroz snijeg, opazi Lily Rondell kako dolazi iz hotela.

Odlučno je zastala i pričekala je.

Noć je bila prilično svijetla. Mjesec je sjajao i zvijezde blistale. Srebrno svjetlo slijevalo se odozgo po klanцу i gradu u njemu.

Dvije žene mogle su dobro vidjeti jedna drugoj lice.

— I ti si pošla k njemu, Barbara?

— Da, Lily.

— Zašto, Barbara? Imaš li na to kakvo pravo?

— Nemam. Ali ja ga volim drukčije nego ti.

— Kako drukčije, Barbara?

— Više... više srcem, mislim. Mogla bih za njega umrijeti. Da li bi ti to mogla, Lily? Ja znam da ga i ti ljubiš. Ali drukčije. Ti ga ljubiš zato što je jak i moćan, što je dobar borac, uglavnom zato što je zaštitnik. A da li bi ga ljubila i kad bi njemu trebalo pomoći? Kad bi obolio ili postao bogalj? Reci pošteno, Lily!

Lily Rondell spusti glavu i počne razmišljati ispitujući svoje osjećaje. Samo poslije nekoliko sekundi ona se okrene.

— Da, tako je bolje — progunda i pođe natrag u hotel a da djevojci nije odgovorila.

Možda se nije usudila ni samoj sebi odgovoriti na to pitanje.

A možda bi najistinitiji odgovor uspjela spoznati tek kad bi Carpenter stvarno zapao u bijedu i prestao biti velik i jak...

Otišla je kao da nekamo žuri.

Barbara je odsutno gledala za njom. Zatim uđe u ured šerifa. Zatvori vrata za sobom i nasloni se na njih.

— Došla sam — progovori — da ne budeš noćas sam. Osjećam kako ti je teško. I mene to boli.

On ju je gledao. Pred njim je na stolu ležao revolver.

— Uđi, Barbara — reče tiho.

Prišla mu je tako blizu da je koljenima dodirnula njegove noge. On ju je primio za obje ruke i pogledao gore prema njoj, okrenuvši malo stolicu.

— Hvala ti — prošaptao je. — Još uvijek me obuzima užas, još uvijek ga nisam prebrodio. Ali postoji još nešto. Trojica preživjelih članova bande će se vratiti, to mi je sada jasno. Nije vrijeme za nježnosti, ljubav. Svi moramo ostati budni, spremni za novi, krvaviji sukob. Zato bi bilo najbolje da se što skorije vratiš u trgovinu, da tamo dobro zatvorite vrata i prozore i pripremite oružje... Vрати se kad se sve to svrši. Čekat ću te i bit ću sretan... budem li živ...

Barbara izvuče jednu ruku i pomiluje ga po kosi.

— Bene, željela bih da nismo svi zajedno krenuli iz Elkhorna prema sjeveru, u Zemlju zlata. Radije bih da si nas tada prebacio u prvi obližnji grad na istoku. Tako bi bio pošteđen svih tih muka. Zašto si uopće još s nama? Pedeset dolara odavno si već zaslužio, i to stostruko.

— Ah, i ja sam se ponadao boljoj sreći u ovom gradu — progunda Ben, ustane sa stolice i čvrsto zagri djevojku.

Ona se privine uz njega. Neko su vrijeme tako stajali bez riječi.

Zatim se on polako odmakne.

— Idi kući — reče. — I neka noćas nitko ne izlazi na ulicu. U svakoj sjени vidjet ću neprijatelja.

Ona ga posluša. Znala je da mu na taj način najbolje može pomoći.

X

Mali Ben i Tate Tatum su u međuvremenu bili sklonuli dvojicu ubijenih.

Uskoro nakon Barbarina odlaska Ben iziđe, ali je u svom uredu ostavio svjetlo.

Večer je bila vrlo hladna.

U džepu kaputa imao je drugi revolver, a u desnoj ruci pušku.

Na neko se vrijeme uvukao u udubinu neke kuće i odatle vrebao.

Zatim je pošao dalje.

Neprestano je zastajkivao i osluškivao, ali razbojnicima još nije bilo traga.

Iz hotela, saluna i trgovine također su izbijala svjetla. Ona su tom mjestu u klancu davala dojam topline, mira i sigurnosti, zaštite u ljudskom društvu. A u Zlatnoj Rupini bilo je svega osmero ljudi.

Carpenter je sve više mislio na osmog stanovnika grada, na starog liječnika. Zašto ne izlazi iz svojeg gnijezda? Tko će mu povjerovati da nije čuo viku, pucjavu? Zašto nije ni provirio da pogleda što se dogodilo?

No postoji još nešto zagonetno. U ovom trenutku u gradu je i njegov deveti stanovnik: bolesnik ili ranjenik, kojeg su došljaci odmah po dolasku unijeli u kuću Baca Donovanana. Zar je on tako teško bolestan da se liječnik ni jedne sekunde ne može odmaknuti od njega? A možda Donovan svojim držanjem hoće pokazati kako nastoji ostati neutralan?

Malo kasnije Carpenter uđe u staju za iznajmljivanje.

Mali Ben je sjedio na kutiji s hranom. Pokraj njega su ležala dva izvrnuta šešira.

Kad se Ben pojavio, Mali Ben je zveckao s dva zaradena dolara. Netom je prepoznao Carpentera, široko se nasmijsao.

— Zaradio sam dva dolara — rekao je. — Dva dolara! To su moji prvi zaradeni novci. Što misliš o tome da ih pribijem na vrata sjenika i sve ovo ovdje nazovem »Torom kod dva dolara«?

Carpenter klimne.

— Da — reče — to ne bi bilo loše. — Jedino bi morao pripaziti da ti dva dolara tko ne ukrade kad ovdje uskoro nastane gužva. Momci kojima krči u crijevima, učnili bi za dva dolara svašta ... Što je s tim šeširima?

Ben se u međuvremenu bio primaknuo, i opazio da šeširi nisu prazni. U njima je, naime, ležalo sve što se našlo u džepovima dvojice pog. nuli. — upaljači, džepni noževi, vrećice s duhanom i s kovanim novcem, a i savijene papirnat novčanice.

— Razbojnici su bili puni novaca — progovori Mali Ben. — Svaki je imao više od trista dolara. Stvarno nisu bili siromašni. Tate misli da bismo im za te novce morali prirediti dobar spro-

vod. On je nakanio raditi cijele noći kako bi izradio osobito lijepe ljesove. Ja ću mu pomoći da ih spremimo pod zemlju. Je li dobro tako?

Carpenter klimne. Zatim se okrene prema prečki za sedla, na kojoj su još uvijek bila oba sedla pog. nuli. U navlake na njima bile su zataknute puške. Ben ih izavdi i pogleda da li su napunjene.

Kad je malo zatim krenuo prema izlazu, ponio je sa sobom obje puške. Onda naglo zastane.

— Radije ću izići na stražnja vrata — reče. — A ti se ne motaj ovdje dolje. Radije se popni na sjenik.

— Ona tri momka bijesno su odjahala — spomene Ben. — Ja sam ležao gore i gurnuo kroz sijeno držak metle. Vragovi su mislili da je to puščana cijev, jer je gore bilo mračno. I platili su dva dolara! Rekli su da mi nisu svi kotači u glavi u redu, pa ipak su morali platiti.

— Ti si u redu, Bene Washingtone — reče Carpenter. — Ja jednostavno ne shvaćam zašto su te prozvali Mali Ben. Ja ću te zvati Veliki Ben ...

Na ulici Bena presiječe hladan zrak. On nastavi svoju ophodnju gradom, te sakrije dvije puške na dva različita mjesta. To je bila stara sm. calica kojom su se služili mnogi šerifi u divljim naseljima i gradovima. — Prava puška na pravom mjestu i u pravo vrijeme može biti od velike koristi.

Nakon toga priđe kući starog liječnika. Odlučno zakuca.

Morao je još dva puta pokucati prije nego je začuo poznati glas:

— Tko je?

— Carpenter.

— Ah, do vraga, što hoćete?

— Razgovarati s vama, doktore.

Nekoliko sekundi unutra je sve bilo tiho, i Carpenter je već očekivao da će ga liječnik odbiti. No tada ovaj podigne zasun. Vrata se otvore.

— Brzo udite — nervozno će liječnik — inače će mi se ohladiti kuća.

Carpenter pođe u kuhinju, pronađe na peći lonac s kavom i natoči punu šalicu.

Liječnik je zastao iza njega. Tek kad se Carpenter okrenuo i primaknuo šalicu ustima, pogledali su se izbliza. /

— Tko je taj bolesnik... ili ranjenik kojeg su vam doveli, doktore? — zapita Carpenter mirno.

— Čovjek će umrijeti ove noći — odvratili liječnik. — Prije nekoliko dana udario ga je konj kopitom u trbuh i vjerojatno mu ozlijedio jetra. Ne mogu mu pomoći... Nisam ga mogao ostaviti samog dok ne dođe svijesti... ako i dođe... Sredstvo za umirenje koje sam mu dao djeluje polako... Što se dogodilo vani? Čuo sam pucnjavu. Ima li ranjenih za koje se trebam pobrinuti?

— Ne — odvratili Carpenter. — Dvojica su mrtva. Ostala tri razbojnika odjahala su iz grada. Uskoro će, znam, doći da me ubiju... Poznajete li tu bandu, doktore? To je, zar ne, doista banda?

Liječnik slegne ramenima.

— Kako bih mogao znati? K meni dolaze jahači svih vrsta. Možda su banditi, a možda i nisu. Ako pretpostavljate da će trojica preživjelih doći da vas ubiju, onda se priredite...

Carpenter samo klimne glavom.

Prije nego je uspio nešto reći, iz pokrajnje sobe odjekne stravično stenjanje bolesnika.

— Moram se ponovno pobrinuti za njega — promrmlja Donovan, i to je bio znak Carpenteru da se udalji. Liječnik se okrene prema vratima što su iz kuhinje vodila prema malom trijemu, odakle se moglo do veže.

Ali Carpenter se i ne pomakne. Kad je to liječnik shvatio, on se okrene i začuđeno pogleda Bena.

— Želim vidjeti bolesnika — reče mirno šerif.

— Ne — odgovori liječnik. Iz očiju mu je sijevalo. — Što vas tiču moji pacijenti? — upita grubo. Bilo je očito da mu više nije stalo do dobrih odnosa već do svađe.

U Carpenteru nešto zazvoni na uzbunu. Jasno je osjetio nepovjerenje i mržnju starog liječnika, a to je u njemu rodilo otpor.

— Ortaci tog vašeg pacijenta htjeli su me ubiti, a preživjeli to još uvijek žele — reče. — Jasno je kao dan da nakon toga želim vidjeti tog momka. U stvari, moram ga vidjeti, jer ne smijem pogriješiti ni u čemu. Moram ispi-

tati svaku i najmanju pojedinost jer bi i najmanja greška mogla imati kobne posljedice. Dakle, doktore, pustite me k njemu... Ja vas više ne razumijem. Kad smo došli ovamo, vi ste proklinjali ovaj grad pun grijeha i grdili razbojnike. Nagovijestili ste da biste rado živjeli u miru i sigurnosti, a to je bila i naša želja. Mi se trudimo da iz Zlatne Rupé napravimo dobar grad. Zato ja moram istrijebiti te bandite. Ako i nisu prije bili razbojnici, postali su to onog trenutka kad su pokušali silom ugrabiti naše dvije žene. Ja sam ovdje preuzeo dužnost šerifa da nas sve štitim. Morao sam i ubijati. Zar ne shvaćate da imam pravo vidjeti tog čovjeka?

Liječnik odmahne glavom.

— Ne — reče. — Moj vas se pacijent ne tiče. Nestanite prije nego budem prisiljen da vas izbacim, Carpenteru! Vi ste stavili na sebe taj komad metala i želite ovdje gospodariti. Meni nećete. Ja sam jedini čovjek koji je preživio u ovom gradu i održao se. A vi ste se ovamo dovukli kao čopor kojotu na plijen. Idite!

Starac se zagrcne od uzbuđenja.

Njegov je izljev mržnje uspostavio jasne odnose.

Međutim, Ben još uvijek nije shvaćao zašto se liječnik tako ponaša. Zbog čega ih je odjednom toliko zamrzio da to pokazuje bez ustručavanja? Istina, liječnik mu je već od samog početka bio nekako čudan. Svi su ga na neki način smatrali osobenjakom, pa je čak i Mali Ben pomislio da je starac lud. A sada Donovan pokazuje otvorenu mržnju.

Carpenter mahne glavom.

— Rado bih s vama razgovarao na drugi način — reče Ben — ali ja sam ovdje odgovoran za ljudske živote. Ja moram vidjeti bolesnika. Moram!

On krene prema vratima pokrajnje sobe iza kojih se čulo bolno i grčevito stenjanje.

Stigao je do njih u tri koraka i otvorio ih prije nego ga je liječnik mogao u tome spriječiti.

U sobi je gorjela svjetiljka. Pacijent je ležao na postelji. Bio je gol i pokriiven vunenom dekom koja mu je dopirala do prsa.

— Van! — Liječnik bijesno navali odoštraga na Carpentera, pokušavajući ga izvući iz sobe za ramena.

Carpenter ga jednim pokretom strese i odbaci od sebe. Liječnik odleti prema do vratku i tamo se skljoka. Napokon je uvidio da nije dorastao Carpenteru. Samo je prijeteci promumljao:

— Carpenteru, požalit ćete što ste to učinili.

Ovaj mu ništa nije odgovorio, iako ga je neprestano motrio ispod oka, pazeći na svaki njegov ma i najmanji pokret.

Već na prvi pogled shvati što se dogodilo s nesretnikom u postelji.

Bio je, jednostavno rečeno, dokrajčen. Da, baš dokrajčen; to je pravi izraz.

Teško je i pretpostaviti da je preko njega prešao stampedo. Pa ipak, samo bi ga kopita podivijalog stada mogla tako rastrgati...

Carpenter se sagne i povuče pokriivač s golog tijela.

Čovjek je opet jaukao. Posvuda po tijelu imao je rane, lomove, ogrebotine, rane od tanadi, poderotine. Od udaraca bila su mu slomljena rebra.

Carpenter odigne i pokrivač s nogu ranjenoga.

Zgrozi se. Vjerojatno su mu ih palili u živoj vatri. Drukčije nije moglo biti, jer su se i pored masti kojom je liječnik debelo premazao rane i opekotine, dobro vidjeli strašni tragovi zločina.

Čovjek je imao između trideset i četrdeset godina, bio je jakih kostiju i snažan kao bik. Mogao je, dakle mnogo podnijeti. Pa ipak je sada na rubu smrti. Zivjet će najduže do jutra.

Carpenter ga oprezno pokrije. Zatim se okrene liječniku.

— Rekli ste da ga je udario konj te mu, vjerojatno, pozlijedio jetra. Dakle, bestidno ste lagali. Njega su ne samo pretukli, nego i zvjerski mučili. Kako od rana ne bi umro, donijeli su ga k vama. Zašto? Možda zato što on zna nešto što silom žele izvući iz njega? Ili zbog toga što nije odao ono što zna, premda su mu čak palili noge? Nije isključeno da su ga doveli ovamo zato da mu vi date neko sredstvo od

kojeg će progovoriti u posebnoj vrsti opijenosti?

S dubokom mržnjom u očima liječnik ustane s poda. Mračnim glasom progovori:

— Vaše me teorije ne zanimaju, Carpenteru — progunda. — Ja sam liječnik i vršim svoju dužnost. Nisam ništa pitao momke koji su ga donijeli ovamo. Moje je samo da se brinem za bolesne. A sad napojte? Ako želite znati nešto više, pitajte one koji su bolesnika ovamo donijeli...

Carpenter ništa ne odgovori, nego oštra koraka iziđe iz sobe, a onda i iz kuće.

Naglo dospjevši u tamu, polako se vukao uza zid kuće, čekajući da mu se oči priviknu na mrak.

Misli su mu se užurbano rojile.

Kod starog liječnika leži čovjek kojeg su grozno mučili da oda neku tajnu. Nesretan čovjek je gotovo umro, i njegovi su ga mučitelji odnijeli liječniku. A to znači da oni vjeruju kako će mučeni čovjek na neki način odati liječniku tajnu.

Ako je tako, onda to znači da momci koji su doveli prebiježnoga, imaju povjerenja u starog liječnika...

XI

U Zlatnoj Rupi ugasila su se svjetla, ili je ono malo stanovnika brižljivo zatvorilo prozorske kapke.

Carpenteru to odgovara. Sada jedino još u njegovu uredu gori svjetlo.

Neko vrijeme je razmišljao gdje bi ga razbojnici mogli prvo potražiti.

Vjerojatno će ih privući svjetlo koje pada kroz prozor njegova ureda.

Pokušavao se također prisjetiti njihova izgleda, a u prvom redu izgleda Sackettera.

Taj je čovjek bio lud od mržnje, pa ipak se uspio savladati. Očito nije glup. Ne, on neće povjerovati da Carpenter sjedi u svom uredu ili je čak možda legao u postelju. On zna da ih šerif čeka. Zato će se razbojnici uvući u grad s mnogo opreza.

Preostaje pitanje odakle su zapravo. Zacijelo nisu stigli izdaleka; bolesnika n.su mogli vući više od nekoliko milja. Dakle, stižu iz nekog logora u blizini. Bilo je očito i to da nisu osobito gladni, nego se žele zabaviti u salunu, u društvu žena.

Naposlijetku šerif zaključio kako mu je za čekanje svako mjesto u gradu jednako dobro. Ništa mu drugo i ne preostaje nego da čeka. Sve je čista igra sreće.

Na kraju se sklonio u zaklonjenom kutu na terasi neke kuće. Tu se također nalazila i klupa, i on sjedne i podigne ovratnik ogrtača.

Bit će mu hladno te noći, iako je toplo odjeven. No vrlo je potrebno da je vani, a ne da se skriva negdje u kući. Unutra bi bio gluhi i slijep.

U međuvremenu su se njegove oči potpuno privikle na mrak, i već dugo mu se noć ne čini tako tamnom. Zbog snijega je svjetlija nego inače. S neba dopire sve više srebrne svjetlosti. S druge strane brda vjerojatno sija puni mjesec. I zvijezde su se jasno raspoznavale na nebu.

Počelo je čekanje.

Koliko je već puta čekao na isti način! Jer, on je nekoć bio lovac, ali lovac na dvonožne zvijeri, na ljude. A onda je upoznao djevojku koju je ubrzo iza toga oženio. S njome je htio provesti cijeli život. Drukčije, u miru. Povukli su se u brda i preuzeli mali ranč s konjima.

Život mu se iz temelja izmijenio. A onda su došli razbojnici...

U Elkhornu se s njima sukobio. Ubio ih je, ali i sam gotovo poginuo. Nije mu mnogo nedostajalo.

Zatim je preuzeo posao da za pedeset dolara, koji su mu bili potrebni, izvede prognane iz tog grada. Osim toga, vratili su mu sedlo, kolt i konja.

Već oдавно je mogao napustiti te ljude. Pa ipak nije. Da ih spasi čak je i dalje morao ubijati...

»Kakav je to život?« — pitao se u sebi s gorčinom. — »Prokletstvo, kako ja to živim? Zar sam s tom svrhom došao na svijet? Zar sam sposoban samo za uništavanje?«

Ogorčenost ga je sve više obuzimala.

Na trenutak je pomislio da li mu se ova bitka uopće isplati. Zar ne bi bilo bolje da osedla svog konja i ode iz grada. Zbog čega bi stalno morao biti nečiji čuvar i zaštitnik?

Ali onda pomisli na dvije žene, na Lily Rondeli i Barbaru. Obje su mu poklonile nježnost i ljubav, obasule ga toplinom i nastojale da se ne osjeća osamljenim. Da li im zbog toga doista nešto duguje?

Prijeđe rukom preko lica.

Zatim opet počne misliti na onog nesretnika što leži kod liječnika i kojeg su vjerojatno nasmrtnučili ne bi li nešto od njega saznali.

Zaključio da, eto, i zbog njega mora ostati u gradu. Je li to osjećaj dužnosti i odgovornosti?

Razmišljao je i o tome.

Sudbina mu je odredila da bude revolveraš, koji može uništavati i razarati, ali također i štititi i spasavati.

I opet je počeo pažljivo osluškivati. Pogledom je pokušavao ustanoviti ne kreće li se netko u mraku.

Dugo se nije ništa događalo, baš ništa. Jedino je noć postajala hladnija. Uskoro će morati ustati da razgiba noge, jer će mu se inače smrznuti.

Trebalo je ponijeti pokrivač i umotati noge kao u vreću...

Upravo je htio ustati, kad li začuje neki šum.

Ben zastane u pola pokreta i odmah mu postane jasno da se štopot čuo iz kuće na čijoj verandi sjedi, na čiju se ogradu naslanja.

»Tako mi baruta«, pomisli. »Oni su već ovdje, u kući, ili u najmanju ruku jedan od njih. To nisu miševi ili štakori. To se kreće čovjek.«

Osluhnuo je još nekoliko puta. Zatim začuje štopot na drvenim stubama. Trenutak kasnije na kući se otvori i jedan prozor. Bio je vjerojatno samo prativoren i sada se prebrzo dao otvoriti.

Čovjek koji se bio popeo na krov terase i otvorio prozor, stao je tiho kleti.

Ben Carpenter se nije čudio što je jedan od njegovih protivnika provalio upravo u ovu kuću. Iz nje se mogao dobro vidjeti njegov ured, a također i trgovina, pa i salun i liječnikova kuća.

35 **DJEVOJKE!**

tina

JE REVIJA ZA NAS

tina

JE REVIJA SA STRIPOVIMA

tina

PIŠE O NAŠIM RADOSTIMA

tina

PIŠE O NAŠIM BRIGAMA

tina

PIŠE O NAŠIM TAJNAMA

u TINI ćeš naći sebe

u sebi ćeš naći TINU

Uostalom, i on je sam ovdje postavio zasjedu.

Da, čini se da je napadač samo jedan. Ali gdje su onda drugi? Carpenter pomisli da bi ostali mogli biti skriveni negdje s druge strane ulice, u mraku kućnih veža. Nije, dapače, isključeno da će sva trojica pričekati da se razdani, te da on napusti svoje skrovište.

»Eh, nećemo tako!« — pomisli i krene. Napusti terasu, zaobiđe kuću i stigao do stražnjih vrata.

U snijegu raspoznava tragove razbojnika.

Dok je otvarao vrata, nije se trudio da to uradi tiho, jer bi bilo besmisleno. Ni ovaj koji se penjao stubama nije se trudio da bude tih. Drvene daske u kući škripale su pri svakom pokretu. Bila je to mala kuća s jednom jedinom prostorijom u prizemlju, iz koje su stube vodile na terasu.

Kad je stao na drugu stubu, glasno je zaškripalo.

Carpenter tiho zvižne, kao netko tko želi upozoriti na svoju prisutnost.

Odmah se na vrhu stubišta pokaže razbojnik i prigušeno zapita:

— Hej, Bronco, jesu li ti? Zašto, do vraga, stvaraš toliku galamu? Što hoćeš?

— Ja nisam Bronco — reče Carpenter i odskoči u stranu.

Istog trena odozgo odjekne pucanj revolvera.

Serif uzvratiti na isti način, tim više što je dobro razabirao lik čovjeka, a cilj mu je pokazala i vatra iz revolvera.

Razbojnik zastenje, a onda se stropošta niz stube, kao da je izgubio ravnotežu.

Ostao je ležati na zadnjoj stubi. Kolt mu je odletio do Carpenterovih nogu.

Serif se nagne nad razbojnika. Ovaj je jedva disao.

— Hej — reče Ben.

— Idi do vraga — stenjao je umirući. — Ti si baš lukav. Neka te vrazi nose u pakao!

— Što je s onim bolesnim kod doktora? Zašto ste ga tako prebili? Tko je on? Kako mu je ime?

Carpenter je to izgovorio silovito i sugestivno. Vjerovao je da će upaliti.

Ali odgovora nije bilo.

Umirući je tek nekoliko puta rekao:

— U pakao, u pakao s tobom! — A onda je polako izdahnuo.

Carpenter je znao da se tu ne smije duže zadržavati. Pucnjeve se čulo na daleko. Morao je računati s time da su ostala dvojica razbojnika već krenula prema njemu. No isto tako ne bi bilo dobro naglo istrčati van.

Poštao je prema prednjim vratima i otvorio ih. Stražnja vrata također je ostavio otvorena.

Kroz prozor i oboja rastvorena vrata, u malu je prostoriju prodiralo nešto svjetla. Ben se povuče u desni ugao i nasloni na neku policu uza zid.

Tako otpočne još jedno njegovo čekanje te noći.

Ovaj put nije dugo čekao. Vrlo brzo je s ulice začuo korake i škripu snijega.

Netko zazove:

— Jube, hej, Jube!

To nije bio glas Sackettera. Ben osjeti razočaranje. Ali nije ni mogao očekivati da mu vođa tog čopora samo tako naleti pred revolver. Ne, za to je taj momak prelukav...

Carpenter ne odgovori. Razbojnik je sada stajao vani, oklijevajući, osluškujući, čekajući.

Tek nakon duže šutnje još jednom tiho pozove:

— Jube, hej, Jube!

Carpenter se nije micao. Znao je da daske poda pucketaju i da ga mogu odati.

— Hej, Jube! — opet zovne momak.

I opet malo pričeka.

Naposlijetku se njegova prilika pojavila na vratima. No, gotovo je istodobno odskočio u stranu da se makne s osvijetljenog mjesta.

Carpenter se još uvijek nije micao. Znao je da ga razbojnik u kutu neće lako vidjeti. Osim toga, malo je spustio glavu, tako da mu je obod šešira prikrivio lice i oči.

Sada došljak malo odvažnije krene kroz prostoriju. Jasno se razaznavalo njegovo obličje.

A onda u podnožju stuba natrapa na mrtvog razbojnika.

Carpenter ga je čuo kako proklinje. Zanim je bolno zanimljivo.

Naposljetku Ben progovori iz svog ugla:

— Vidim te, i lako te mogu ustrijeliti. Da li i ti mene tako dobro vidiš, prijatelju?

Čovjek nije bio budala. Nije pokušavao učiniti nešto što bi ličilo na napor očajnika, nego se umiri.

— Ne, ja te ne vidim — progunda. — Tamo u tvom kutu je tamno. Ti si vrlo lukav momak. Nikad ne bih povjerovao da ti unutra vrebaš. No, dobro; sad me imaš. I što dalje?

— Prvo, odbaci kolt koji još držiš u ruci! Odbaci ga, bratane!

Razbojnik je očigledno oklijevao. Carpenter je nazirao njegov obris, ali da pridošlica drži u ruci revolver, to je mogao samo pretpostaviti.

— Zar ti imaš sovine oči? — zapita razbojnik i baci revolver kroz otvorena vrata van u snijeg. Do tih vrata mogao je stići u dva-tri skoka, ali bi se u prolazu njegova pojava mogla još lakše uočiti.

— Dalje? — upita.

— Dođi bliže — reče Carpenter. — Dođi bliže. Želio bih razgovarati s tobom. Ti si sretan momak. Pružit ću ti priliku. Došli ste ovamo da me ubijete, ali ja ću ti svejedno pružiti priliku. No, kreni, približi se!

Čovjek je oklijevao, ali onda ipak krene. Polako se približi za nekoliko koraka. Ben Carpenter ga je sada još bolje vidio.

— Ja nemam oružja — zareža razbojnik. — Ako me sada ustrijeliš, to ti neće biti na čast. Onda, kakvu mi priliku pružaš?

Pitao je to nestrpljivo i zabrinuto.

Carpenter reče:

— Kaži mi nešto, brate.

— Što?

— Odakle dolazite? Tko je onaj čovjek kojeg ste nasmrtno izmrcvarili da bi vam odao tajnu? Objasni mi sve, ali brzo. Hajde, počni!

— Čovjek kod liječnika?

— Ne pitaj tako glupo, inače prestajemo razgovarati riječima.

U Carpenterovu glasu osjećala se opasna nestrpljivost. Razbojnik pred njegovim revolverom to je točno osjetio

— Ah, to je George Madden — reče. On je ovdje u Zlatnoj Rupici bio poštanski i prijevoznčki agent. Mala poštanska i teretna linija vodila je odavde do Denvera. To mu je bio posao.

Dobro, a zašto ste ga tako udesili?

— Tko ti je to rekao da smo to mi učinili? — gundao je momak.

— Pazi, samo, moj mladiću — šaptom će Carpenter — Želiš li odavde izići živ, onda na ne odgovaraj tako! Dakle?

— Ah, kad su ovdje jedni umirali od tifusa a drugi bježali, u poštanskom je u uredu ležala sva sila zlata. Dopremili su ga ovamo vlasnici rudnika i posrednička poduzeća da ih odavde pod jakom stražom pošalju u Denver. No nitko nije htio poći s transportom kao oružani čuvar. Ovdje je i previše ljudi umrlo od zaraze... Taj George Madden sjedio je u svom uredu sa svim tim zlatom i strahovao da će se također zaraziti. Jedne noći on je sve blago potrpao u poštansku kočiju i krenuo na put. Prekasno smo to opazili, premda smo nadzirali sve puteve koji vode iz Zlatne Rupe. Ukratko: prevario nas je. A kad smo ga uhvatili, više nije bilo zlata u kočiji. Usput ga je negdje sakrio. Istodobno je zapao snijeg i prekrrio sve tragove. Nismo htjeli čekati do proljeća da se otopi snijeg, pa da onda potražimo zlato. Isprva smo Maddenovu posve uljudno i bratski pitali gdje je zlato, a tek onda smo ga zgrabili, kad je uskratko odgovor... Hej, čovieče, ti bi se zacijelo mogao složiti s nama. Odmakni taj svoj kolt. Ja sam Bronco. Pozvat ću Sackettera i liječnika da zajedno sjednemo i razgovorimo... Ja sam uvjeren da ćemo te uzeti u naš posao... prije nego ubiješ još koga od nas...

On se još za korak približi Benu, kao da se silno uzbuđio idejom koja mu je upravo pala na pamet. Ali to je naravno bila samo varka: Bronco naglo podigne lijevu ruku.

Oštro sijevne iz malog dringera koji je razbojnik već dugo pomalo vadio iz džepa.

Ti mali revolveri nisu posebno opasni, jer je snaga kojom izbacuju tanak vrlo mala. S tim malim oružjem mora se pucati iz velike blizine, pa ni tada

meci nemaju veliku udarnu snagu.

Bena Carpentera su pogodila oba zrna, no samo su ga odbacila prema zidu. Istodobno on je opalio prema dvostrukom plamenu iz derringera i pogodio razbojnika.

Carpenter se zanjihao i jedva odirao na nogama. No zato je čovjek pred njime mrtav pao na pod i više nije ispuštao ni glasa.

Carpenter je gorko uzdisao.

Taj čovjek pod njegovim nogama uspio ga je prevariti. Ono što mu je ispričao vjerojatno je istina a ne laž, pa ipak mu je sve to pričao samo da ga zavarava i potajno izvadi revolver.

Sad je mrtav.

A Carpenter stenjući proklinje, jer je ranjen i gotovo onesposobljen za borbu.

XII

Morao se što hitnije pobrinuti za svoje rane i izvaditi oba zrna iz tijela. Nisu ležala duboko. Jedno mu je bilo lijevo iznad pojasa, a drugo u natkoljenici. Mora ih odmah izvući, inače će ga stajati glave. Takva tanad brzo izaziva upalu.

Izišao je iz kuće na prednja vrata. Krenuo je ulijevo, jer je htio brzo prijeći cestu i poći u svoj ured. U ruci je držao revolver u kojem su bila još četiri metka.

Čim je iza ugla jedne kuće sijevnuo pucanj, on odmah uzvratil paljbom. Vjerojatno Secketter puca u njega. Razbojnik je dva puta opalio, a zatim je Ben potražio zaklon ispod potpornih greda izvučenog prvog kata.

Kad je Secketter treći put zapucao prema njemu pogodio ga je.

Benu se učinilo da mu je glava naglo odskočila.

Iza toga više ništa nije znao.

Buđenje je bilo okrutno. Kad je na poslijetku došao svijesti, glava ga je boljela kao da će prsnuti pri svakom dahu.

A kad je otvorio oči svjetlost mu se zabila u oči poput dva trna.

Samo je uzdisao.

Onda mu netko položi nešto hladno na glavu — vjerojatno krpu ispunjenu ledom ili snijegom.

Začuo je Barbarin upitni glas:

— Bene, je li tako bolje, je li ti bolje?

Sad mu je malo laknulo, ali je još uvijek uzdisao. Zatim mu se njegova jada glava razbistri. Bolovi postadoše podnošljivi.

Uto osjeti kako netko pipka po njemu.

Glas Lily Rondell reče zadovoljno:

— Evo tu je i drugo zrno... Ni ovo ne leži duboko... Samo malo... Sad tu ga... Evo Evo... Tako! Gotovo je!...

Nešto ga je zapeklo. Vjerojatno mu je Lily zalila rane viskijem. Peklo je kao žeravica.

Ben je pri tom stenjući razmišljao:

»Liječnik mi zacijelo nije pomogao. A gdje je Sacketter? Što je s njime?«

To ga pitanje razbudi. Još jednom otvori oči. Sada mu se svjetlo svjetiljke nije činilo tako okrutnim.

Potom je začuo i glas Josepha Clumfielda:

— Kada bi mogao sjesti, lakše bih mu povezao glavu.

Ben je to odmah shvatio i pokušao sjesti. U tom ga je potpomoglo nekoliko ruku.

Pogledao je oko sebe i opazio propovednika, Lily, Barbaru i Taea. Nedostajali su, dakle, Latimer i Ben Washington.

— Što je sa Sacketterom i liječnikom? — upitao je s teškom mukom.

— Latimer, Tate Tatum i Clumfield pucali su na njih, i obojicu otjerali iz grada — reče Lily Rondell — Prije toga je razbojnik ubio Malog Bena jer mu nije htio dati naše konje. Nakon toga se Sacketteru pridružio liječnik koji je očito na strani bandita. Obojica su pobegli s konjima.

Carpenter opet sklopi oči. Prijatelji su ga pridržavali i previjali. Zaista su se svojski brinuli za njega.

Ali on je razmišljao. To ga je stajalo mnogo napora, jer mu je glava bila teška i još uvijek ga jako boljela.

— Dajte mi da potegnem iz boce i ne lijevajte mi viski samo po ranama — promrmlja Ben.

NOVO!

Svijet
jugoslavenska
ženska revija

**IZBOR
NAJBOLJIH
RECEPATA**

**SVIJET
ZA
STOLOM**

Cijena 15 d

**Najjeftinija pouzdana kuharska knjiga u nas kod vašeg
prodavača novina**

Pružili su mu flašu. Oštri viski stvarno mu je pomogao, pokrenuo snagu u njemu i oživio duh.

I rane su bile obrađene i povezane.

— Sad možeš opet leći — reče mu Barbara.

On je neprestano mislio: ubili su Malog Bena, a liječnik pripada razbojnicima.

Tada se sjeti svega što mu je ispričao Bronco, razbojnik koji je pucao u njega iz derringera. Izenada se prisjetiti i isprebijanog čovjeka, prijeko, u liječnikovoj kući. Zove se George Madden, a prije je u gradu Zlatna Rupa bio poštanski i prijevozni agent.

— Moramo odmah u liječnikovu kuću — reče odlučno Ben. — Moramo pogledati što je s bolesnikom kojeg su dopremili razbojnici.

— Ti ne možeš nikamo; moraš ležati — začuo je kraj sebe Barbarin glas.

Svi ostali zabrinuto klimnu glavama.

No Ben je postajao sve nestrpljiviji.

— Brzo — reče. — Dajte mi da nešto odjenem. Moramo prijeko! Netko će od njih dvojice sigurno doći da pogleda je li Georg Madden još živ.

— Ranjenik se zove George Madden? — Upita netko. Bio je to Joseph Cumfield.

Ben Carpenter podigne obje ruke i uhvati se za glavu.

— Da — zastenje — tamo je George Madden. On je bio u Zlatnoj Rupi agent lokalne poštanske linije koja mu je dijelom i pripadala. Kad je zavladao tifus, pokupio je sve mjesno zlato i odnio ga nekamo na sigurno. Vjerojatno je slutio da ga se razbojnici žele domoći. Po svoj prilici se radilo o vrlo velikoj količini zlata, punim kolima. Veći dio tog tereta više nije imao vlasnika, jer su ovdje mnogi pomrli od zaraze. Jeste li razumjeli? Liječnik i Sacketter tragaju za zlatom! Ako su odjahali, može se pretpostaviti da su saznali gdje je zlato skriveno!

Sada su ga svi gledali razrogačenih očiju.

Ta magična riječ — ZLATO!

Trenutak kasnije svi su istrčali van, svi osim Barbare. Djevojka je ostala uz Bena i pomagala mu da ustane. Donijela mu je iz trgovine novo odije-

lo, jer je njegovo bilo natopljeno krvlju.

Pomagala mu je da se odjene.

Ben je još jednom potegnuo iz boce, ovaj put nešto duže, i načas sjeo na stolicu.

Kad je malo kasnije ustao i krenuo na ulicu, isprva je koračao kao pijanec.

Do liječnikove kuće stigli su u trenutku kad su ostali iz nje već izlazili. Bili su uzbuđeni i jako se žurili.

Ipak su se zaustavili kad su im Ben i Barbara prepriježili put.

— Zivi li još? — zapita Carpenter žustro.

Buljili su u njega bez riječi. Nikada ih još nije vidio takve. Na trenutak su mu se učinili kao izgladnjelo krdo. Iz njih je izbijalo nešto što nije mogao protumačiti. Glava ga je prejakao boljela.

— Živ je — progovori Latimer — i dobro mu je. Liječnik mu je dao neko sredstvo od kojeg ne osjeća ni najmanju bol, nego plovi u oblacima. Priča i priča čim ga nešto zapitaš. Oči su mu kao u ludaka i odgovara na sva pitanja. Možda mu je prokleti liječnik dao opijuma ili nešto slično. Sve nam je ispričao. Znamo gdje možemo naći zlato. Mi to sad znamo. Poći ćemo po njega. Da, tako ćemo učiniti. Za zlato se isplati upustiti u borbu, zar ne?

Ostali su se, očito, slagali s njime. Istodobno su postajali sve nestrpljiviji. Zlatnoj groznici može rijetko tko odoljeti.

Nisu pričekali da čuju Benovo mišljenje. Krenuli su kao jedan, po nekoj unutrašnjoj zapovijedi. I Latimer. I propovjednik. I Lily. Pa čak i bivši alkoholičar Tate Tatum. Taj se čovjek u zadnja dva tjedna u svemu promijenio nabolje. Postao je pravi čovjek. ravan Orsonu Latimeru...

Carpenter je mirno stajao u snijegu ispred liječnikove kuće i oslanjao se na Barbaru.

Odjednom reče djevojci:

— A ti? Zar nećeš s njima u staju po konja? Tamo negdje vani leži cijeli tovar zlata. Zlata, zar ne shvaćaš?

Ona klimne.

— Da, zlata. Razumjela sam točno. Ali ja ću ostati uz tebe.

— Što ako i ja kanim onamo?
— Poći ću s tobom da ti budem pri ruci... ako padneš s konja... A past ćeš sigurno...

On se gorko osmjehne.

— Ah, Barbara — dahne — ja sam već toliko puta jahao na desetke, stotine milja, premda sam se osjećao i gore nego sada. Zar nisi na mom tijelu vidjela brojne ožiljke? Svi oni potječu od metaka. Ja sam u stanju jahati i kad sam napola mrtav.

— Ti si, dakle, bio revolveraš, i jednog se dana s poštenom ženom preseleo u brda. Namjeravao si tamo otpočeti novi život?

Tako je pitala.

Ben klimne.

— Ali nije išlo? — zapita nježno.

On učini umoran pokret. Zatim promrmlja:

— Pođimo pogledati tog Georga Maddena. Zatim ćemo za ostalima. Njihove ćemo tragove lako pronaći u snijegu. Uskoro će dan...

Kad se jutarnje sivilo pretvorilo u jasniji dan, zaista su mogli dobro razabrati tragove. Barbara je jahala po sve bližu Carpentera i zabrinuto pazila na njega. Znala je dobro kako mu je teško. Jamačno se pri svakom pokretu konja osjećao kao da će mu se glava rasprsnuti.

Usprkos svemu tome, dobro su napredovali. Pri tom su oboje mislili na Bena Washingtona. Sacketter je opasan razbojnik, mnogo opasniji nego što su bili njegovi pratioci.

Nakon tri milje, Barbara i Carpenter iziđoše iz klanca.

Putem nisu zapazili ništa živo, ništa što se kreće. Pa ipak, tu su uoči zime bili rudnici, a u njima na tucete kopova. Sada je sve mrtvo, prazno, napušteno. Mnogi su i mnogi pomrli...

Kad se Carpenter i Barbara projahali oko četiri milje i Carpenter se već jedva držao u sedlu, začuli su pucnjeve. Bilo ih je bezbroj. Glasnije od svih čula se sačmarica. Nije li ju u Zlatnoj Rupij u rukama imao Latimer?

Kad su Carpenter i Barbara stigli do hrpe stijena nalik na krdo slonova, borba je već bila završila. Između stijena stajali su konji, a na tlu je sni-

jeg blo izgažen. Na njemu su ležali liječnik i Sacketter mrtvi.

Odmah do njih bili su limeni sanduci, poštanske vreće i pola tuceta punih torbi.

Orson Laimer, Tate Tatum, Joseph Clumfield i Lily Rondell okrenu se prema pridošlima.

— Uspjeli smo! — klicala je Lily Rondell — Imamo zlato! Kad smo stigli, razbojnik i liječnik vraški su se iznenadili. A onda su otpočeli borbu. To je bilo glupo, jer smo mi imali dobre zaklone. Sada zlato pripada nama. Mi smo bogati!

Lily je te riječi izgovorila vrlo uzbuđena. U očima su joj sjale sreća i radost. Nikad je Carpenter nije vidio u takvu zanosu.

I ostali su djelovali slavodobitno.

— Sad je kraj svemu jadu u našem životu! — svečano je izjavio Orson Latimer.

Joseph Clumfield reče značajno:

— Gospod daje pravednima a uzima zlima.

Carpenter polako siđe s konja, pođe do nekog velikog kamena i sjedne na njega i Barbara se spustila na tlo ali se doimala nekako slomljeno. Nemirnim pogledom promatrala je dvojicu mrtvih — a zatim sanduke, vreće i torbe u kojima je vjerojatno sve ono zlato što se tjednima skupljalo u uredu nesretnog poštanskog agenta Maddena.

Povremeno bi nespokojno pogledala Carpentera, kao da od njega očekuje neku pomoć, savjet, kao da želi dokučiti što on smjera.

U Carpentera su gledali i ostali.

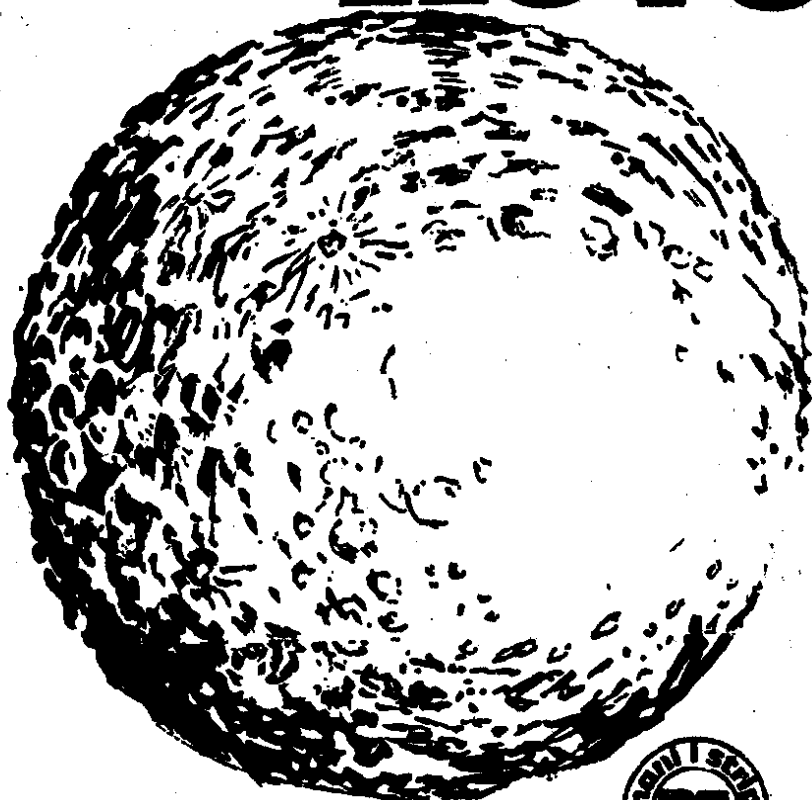
— Zar ćete mrtve ostaviti da ih raznesu zvijeri? — zapita Ben.

To ih je pitanje malo potreslo. Na neki način su shvatili da su se ponasali ludo i da su još uvijek ljudi. Zlato je ispunilo sve njihove misli i osjećaje.

— Svakako, odnijet ćemo ih tamo pod stijene i pokriti kamenjem — progovori Joseph Clumfield. I on se sasvim promijenio. Više se nije doimao kao propovjednik nego je bio krut i odlučan, hladan i oprezan.

Tate Tatum i Orson Latimer odmah se prihvate posla. Dva leša hitro odvu-

ново!

BIBLIOTEKA ZNANSTVENE FANTASTIKE

10d

SIRIS

koše pod stijene. Pomagao im je i Joseph Clumfield. Zene i Carpenter gledali su za njima raznovrsnih čuvstava

Lily Rondell odjednom klekne i otvori jednu torbu. U njoj je bilo pola tuceta kožnatih vrećica, a svaka je težila barem kilogram. Lily Rondell nestrpljivo otvori jednu vrećicu.

— Zlato! — vrisne. — Zlato! Jeste li čuli? Zlatna prašina i zrnca.

Carpenter klimne glavom.

Ni Barbara se više nije mogla svladati. Prišla je Lily Rondell. Ova joj je uzbuđeno istresla malo zlatnog praha na dlan.

— Zbilja zlato — reče Barbara i pogleda Carpentera.

— Da... Samo, ono ne pripada nama — reče Carpenter — nego mrtvima, a često još i živim stanovnicima Zlatne Rupe. Zacijelo negdje postoji popis ljudi koji su predali zlato poštanskoj agenciji. Tamo nesumnjivo piše i kamo zlato treba uputiti.

Ben je govorio polako i jasno.

Tate Tatum, Orson Latimer i Joseph Clumfield, koji su u međuvremenu obavili svoj »posao«, jasno su čuli njegove riječi.

Tate Tatum reče promuklo:

— Hej, to zvuči kao da nas on hoće posvadići zbog zlata.

Naglo se okrene i uzme u ruku pušku koju je prije toga bio naslonio na stjenu.

Bio je to posve nagoni pokret i nije značio ništa drugo nego da se Tate Tatum sprema još jednom boriti za zlato.

XIII

Ben Carpenter ostao je sjediti na velikom kamenu. On je umoran, iscrpljen, slomljen. Rane ga bole, a ponajviše glava. No dublje od svega ostalo osjeća nevoljnost i gorčinu. Ne da mu se više progovoriti ni riječi. Najradije bi negdje legao, zatvorio oči i zaspao.

— Onda odjednom osjeti snažan unutrašnji poriv i reče:

— Pokušat ću vam razjasniti. Mi smo svi vrlo malo postigli u životu. Bez osobitog cilja živli smo se po svijetu i na neki način živjeli kao u krdu. Razumijete li? Nijedan od nas nije ništa sagradio, stvorio ili posijao. U svakoj smo prilici htjeli steći nešto za što su se drugi mučili. Sto se mene tiče, ja sam uglavnom samo razarao. I kada sam ozbiljno htio nešto sam izgraditi i živjeti u miru, iz tog se također izrodilo razaranje... A onda nas je sudbina sastavila. Građani Elkhorna su nas prognali. Mi smo se udružili i postali vrijedna zajednica. Pružila nam se izvanredna prilika i mi smo odlučili iz Zlatne Rupe učiniti pošteniji, bolji, ljudskiji grad od Elkhorna. I sve to vi želite napustiti zbog ovog tovara zlata.

Cim je Ben izgovorio riječ »zlato«, svi su se odmah trgnuli i pogledali sanduke, poštanske vreće i torbe.

— Ali radi se o mnogo novaca — reče Orson Latimer. — Tu vjerojatno ima zlata za više od stotinu tisuća dolara. To sve mijenja. Zašto bismo se mučili i trpili u tom zabitom gradu, u kojem će se u proljeće možda opet pojaviti zaraza, kada s tim zlatom u ruci, u roku od nekoliko sedmica, možemo stići onamo kamo nas je cijelog života vuklo srce i gdje će nam ispunjavati sve želje, jer imamo čime platiti. Ta nismo glupi da se svega odreknemo za volju nekakve... nade...

— Ne, zbilja nismo — složi se Tate Tatum.

Clumfield počne mrmljati:

— Kalifornija. Sunce. Kuća na obali Tihog oceana. Staba bresaka. Sve to mogu dobiti za svoj dio zlata. I Barbara će napokon živjeti u svojoj kući...

Barbara, koja je još stajala kraj Lily Rondell, strese zlatni prah s dlana u vrećicu. Zatim uzvratil pogled Carpenteru.

Lily Rondell čvrsto sveže vrećicu i poviče:

— Bene Carpenteru, ti si prava budala. To si, vjerojatno, uvijek i bio, inače ne bi ostao uz nas za pedeset dolara. Za pedeset dolara! Sada možeš poći s nama i voditi nas za četrdeset tisuća dolara. Nećeš više biti jeftini revolveraš nego...

— Zaveži, Lily — reče Barbara oštro.
— Sve da to i želi, Ben sada ne može s nama. Treba mu najmanje nekoliko dana odmora. A i za nas bi bilo bolje da prespavamo prije nego odlučimo. Vratimo se, dakle, u Zlatnu Rupu i razmislimo još jednom o svemu...

Djevojka se obazre da ustanovi učinak svojih riječi. No i prije nego je itko išta rekao, ona osjeti da odbijaju njen prijedlog. Vidjela je to po izrazu njihovih lica.

Orson Latimer, koji je zadnjih sati sve više preuzimamo ulogu vođe, odmahne glavom.

— Ne! — reče. — Kad smo noćas polazili u lov na starog i pokvarenog liječnika i bandita Sackettera, koji je u staji ubio Bena Washingtona, spremili smo se za duži put i opskrbili svim potrebnim. Čemu da se vraćamo? Bio bi to za nas samo gubitak vremena. Odatve odlazimo izravno za Denver. Naravno, i Ben može s nama...

Tate Tatum, Joseph Clumfield i Lily Rondell klimali su glavom u znak suglasnosti.

— Ben je čvrst momak — reče Clumfield Barbari. — Izdržat će on, svaka-ko će izdržati...

A onda su se dali na posao. Užurbano su tovarili dragocjeni teret na konje.

Barbara pride Carpenteru i položi mu ruku na rame.

On je polako upita:

— Hoćeš li poći s njima, Barbara. Ili ćeš...

Nije mu odgovorila.

Stajala je kraj njega i borila se sa svojim osjećajima, mislila i željela. Nije joj bilo lako odlučiti se. Toliko je godina provela u stalnoj brizi za koricu kruha, a sada joj se pruža prilika da postane bogata, neovisna i u stanju da sebi ispuni svaku pa i najmanju želju. Tako bi rado posjedovala lijepu trgovinu u San Francisku...

Carpenter je više ništa nije pitao.

Oboje su gledali kako ostali tovarе zlato na konje koje su doveli liječnik i Sacketter. Sve se odvijalo brzo. I prebrzo!

Kad su obavili posao, okrenuli su se Barbari i Carpenteru.

— Dodji, Barbara! — pozove Joseph Clumfield. — Oprosti se s Benom i dodji... ako on ne želi s nama. I ne zaboravi što si mi dužna djevojčice!

Prije nego mu je Barbara uspjela odgovoriti, Ben Carpenter reče mirno, ali vrlo ozbiljno:

— Vrijeme će se ubrzo promijeniti. Uskoro će početi snažna vijavica. Možda već noćas. Sjetite se što smo sve preživjeli! Ali ovaj put bit ćete bez mene. Vjerojatno će vas negdje zatpati snijeg... Stradat ćete. Vratite se sa mnom u Zlatnu Rupu...

Gledali su ga s nevjericom.

Zatim su snažno, kao jedan, pogledali prema nebu.

Dan je bio neuobičajeno vedar i svijetao.

I tako nisu povjerovali Carpenteru.

— Ben nas samo zbunjuje — reče Orson Latimer. — Vrijeme je upravo divno, i takvo će ostati tjednima. Ben nas hoće prestrašiti. Dakle, krenimo! Hej, Carpenteru, mi smo ti zahvalni na mnogo čemu. Ali sada svako od nas mora misliti na vlastitu korist, zar ne? Napokon, mi ti prenuštamo cijelu Zlatnu Rupu. Možeš postati njezin kralj...

Nakon tih riječi on se okrene, uzjaše, uze za vođicu jednog natovarenog konja i pojaše prema kolnom putu.

Lily Rondell kao da se trenutak kolebala. Onda odlučno krene za Orsonom Latimerom, vodeći isto tako jednog natovarenog konja.

Tate Tatum mahne glavom:

— Bilo bi mi mnogo draže — reče — da si krenuo s nama, Carpenteru.

Carpenter ga je samo gledao i nije mu ništa odgovorio.

Tate Tatum s'egne ramenima i pođe za ostalima. I on je poveo jednu životinju s teretom na leđima.

Joseph Clumfield zamišljeno je gledao Barbaru.

— Što ti on može ponuditi? — upita

— Dodji, Barbara. Ti znaš da te volim kao da sam ti otac. Ali ako treba, odjahat ću bez tebe. Ne vjerujem da će biti snijega. Za tri dana smo u Denveru. Odande svakog dana kreću kočije prema istoku i zapadu. Dodji! Hajde!

Barbara odmahne glavom.

— Ostat ću s Benom! Želim ti mnogo sreće, ujače!

On zine od čuda, nije mogao vjerovati svojim vlastitim ušima, no onda ipak shvati da djevojka misli ozbiljno. Dva puta se zagrenuo, a onda je rekao:

— No, to je zbilja ljubav, velika ljubav. Dobro, neka bude kako ti hoćeš.

Zatim se i on okrene i ode.

Carpenter i Barbara gledali su za njima.

— Nećeš li požaliti, Barbara?

— Ne — reče ona. — Želim s tobom natrag u Zlatnu Rupu.

— To će mi biti prilično teško — tiho će Ben. — Ali izdržat ću do kreveta.

On ustane.

Barbara se odluči i zapita:

— Jesi li ozbiljno mislio kad si im rekao da će zapasti snijeg?

On je pogleda i potvrdi:

— Nebo će, iako sada sija sunce, već popodne potamnjeti — reče. — A noćas će početi snježne vijavice, jedna za drugom. B.t. će kao onda kad nas je moj konj doveo do Zlatne Rupe i kad vas više ni ja nisam mogao spasiti. Sada će snijeg padati još jače i duže...

Barbara ga je gledala kao da mu ne vjeruje, no onda shvati da to iz njega govori dugogodišnje iskustvo. Ona se zgrozi Najstrašnije od svega bilo je što im nikako nije mogla pomoći. Ne bi je sada poslušali ma što da im kaže.

Izgubljeno slegne ramenima.

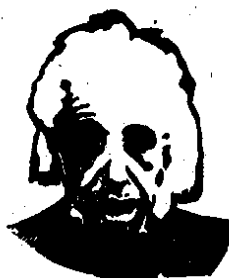
— Idemo, Ben... U Zlatnu Rupu... Važno je da što prije legneš... Izgubio si mnogo krvi...

On je poslušao bez pogovora. Poput djeteta prepusti se njezinim rukama koje su mu pomagale da se uspne na konja...

— KRAJ —

**O svemu
što
uzbuđuje**

fokus

LOUIS L'AMOUR

PODVALA

Kad je šarac dokaskao do prijevoja, odmah sam je primijetio. Bila je poprilično daleko, ali čovjek koji dulje jaše po ovoj pustoši, brzo izoštri oko, pa odmah primijeti sve što mu se čini neobično. Stajala je pokraj staze, kao da čeka kočiju. Nezgoda je bila u tom što je staza bila preuska za kočije tuda su prolazili samo osamljeni jahači i mazge, i vrlo rijetko teretna kola.

Dvadeset i dva kilograma zlata koje sam nosio u bisagama i tri dana putovanja puna opasnosti prisilili su me da budem na oprezu. Divlja nepoznata zemlja najčešće je manje neugodna od nepoznatih ljudi koje tu sretnete. A koja bi se žena usudila stajati sama bez vidljiva razloga, u toj goloj planinskoj vrtjeti.

Kad sam navršio četrnaest godina već sam proputovao zemlju od Cumberland Capa u državi Tennessee do P. ne Long gorja u Georgiji, hraneći se divljači koju sam uz put ustrijelio i pijući vodu iz izvora.

Kažu da čovjek odraste u petnaestoj pa sam tada odjahao na Sjever, pridružio se unionistima i borio kod Shiloha. Poslije našeg poraza vojni

sud je dosudio da s ostalima u kaznenom bataljonu podemu na Sijukse u Dakoti.

U devetnaestoj sam osedlao svog šaraca i pošao na Zapad da okušam sreću kao kopac zlata. Samo, sreće nisam imao. Činilo se kao da je svatko u logoru pronalazio zlato samo ne ja, pa sam neprestance stezao remen, jer hrane sam imao sve manje. A tada su ona četvorica prišla mojoj vatri.

Sramota, ali nisam ih imao ni sa čim ponuditi. I glad je u mom želucu tako glasno krulila da sam se bojao da je ne čuju.

— Telle — predložio mi je Squires — svi u logoru znaju da nisi iskopao ni zrna i da se spremaš natrag, pa nitko neće posumnjati da nosiš zlato u bisagama. Ako danas odjašeš, mogao bi ponijeti naše zlato u Hardyville a da se nitko ne dosjeti što nosiš.

Sva su četvorica pronašla debele žile s dosta zlatne prašine, a kako su čuli za Cooperove, bijahu vrlo zabrinuti. Trojica od njih bijahu ljudi s obitelji i to im je zlato bilo potrebno za školovanje djece, dom za njihove žene i kao početni kapital za neki unosan

posao. Dosad su bili siromašni, teško su radili i krvavo zaslužili to maleno bogatstvo.

Valjalo je samo izmaknuti Cooperovima, ali kako?

— Platit ćemo ti stotinu dolara — kaza Hodge — ako prihvatiš.

Kad bih imao malo sreće, taj bih put prevalio za pet dana; znači zaradio bih dvadeset dolara na dan. S tim sam novcem mogao poći do Kalifornije, ili se vratiti ovamo i nastaviti nanovo.

Moj je trbuh bio prazan kao što je bilo prazno i moje nalazište, pa i nisam imao izbora. Bez obzira na Cooperove, za me bi to bilo odveć lako zaradenih stotinu dolara.

Jim Hodge, Willy Mander i Tom Padgett napeto su čekali da čuju moj odgovor dok napokon nisam izustio:

— Naravno, pristajem. Samo, ja sam za vas stranac i...

— Squires jamči za tebe — prekinuo me Padgett. — On te dobro poznaje, a pozna i tvoje roditelje. Ako on kaže da si pošten, nama je to dovoljno jamstvo.

— Povedi i tovarnog konja i natovaraj na nj svu opremu — posavjetovao me Squires. Ogledao se, a zatim nastavio šaptom: — Imam dojam da Cooperovi u logoru imaju svog doušnika, a za naš dogovor ne zna nitko osim nas, a mi svi imamo dobar razlog da šutimo.

Poslije, pošto su ostali otišli, Squires mi reče:

— Nadam se da mi ne zamjeraš što sam im lagao da poznajem tvoje roditelje. Oni su bili voljni da ti vjeruju samo ako ja jamčim za tebe i jedno sam ih tako mogao na to nagovoriti.

Tako sam se spremio i odjahao, a u bisagama ponio i njihovo zlato. U džepu sam imao ugovor da mi se isplati stotinu dolara pošto predam zlato, a najveća svota koju sam ikada imao u džepu bila je deset dolara.

Imao sam dojam da sam upao u stupicu, ali nisam bio kukavica, pa nisam skrenuo sa staze i pobjegao. Samo sam se počeo znojiti. Svaka žena sama u toj pustoši bila je žena u nevolji, a ja dotad nikad nisam bio nasamo s nekom ženom.

Osvrnuo sam se i na stazi iza sebe primijetio oblačiće prašine. Netko me je slijedio; možda Cooperovi.

— Dobar dan — pozdravila me je.

Čovjek bi pomislio da smo se sreli na glavnoj ulici Nashvillea!

— Hoćete li mi pomoći da stignem do Hardyvilla? — upitala je.

— Hoću, što da ne, gospo — odgovorio sam, pitajući se kako li je samo dospjela amo, spreman da svakog časa povučem košt dođe li do gužve. — Pretnijet ću bisage na svog konja, pa vi uzjašite na ovoga.

Držala se pomalo ukočeno, ali bila je privlačna i odmah mi se svidjela. Bila je odjevena poput žene u gradovima na Sjeveru, koje sam viđao kao vojnik. U mom rodnom kraju odjeća je bila ručne izrade, uglavnom od jelenje kože.

— Pretpostavljam da se čudite što radim u toj divljini? — reče ona, pošto mi se zahvalila što sam je poveo sa sobom.

— Pa da — nisam mogao suzdržati osmijeh — i to mi je palo na pamet. Ovo nije baš ugodno mjesto za mladu damu.

Čim smo pošli, odmah sam joj kazao:

— Gospođo, moram vas upozoriti da mene slijede. Pretpostavljam da su to oni razbojnici Cooperovi. Mogli biste upasti u grдне neprilike.

Najgore je bilo što sam s njom izgubio dosta vremena. Uskoro će pasti noć, a meni je za vratom nepoznata žena. Otac me je uvijek upoznavao da se valja čuvati žena i njihovih smicalica, ali ni u snu se nisam mogao nadati da će jedna lijepa žena jahati uza me osamljenom stazom bogu za leđima.

K tome, ova bijaše prava dama. Vidjelo se to već na prvi pogled, jer je jahala uzdignute glave, ponosno, kao da jaše konja čistokrvne pasmine, a ne tovarnu životinju.

— Ne bih želio biti neuljudan — rekao — ali u ovoj pustinji nije mjesto samoj ženi, pogotovu lijepoj. Zacijelo ste pobjegli od nekog...

— Da. Pobjegla sam od muža. On je lakouman i bezobziran čovjek... časnik u tvrdi Whipple.

— Vjerojatno sad brine zbog vas, gospodo. Jer, ovo je pust kraj.

— Da, ali nisam se mogla naviknuti na život u tvrđi, s vojnicima...

— A što vam je rekao prije nego što ste ga napustili?

— On to još ni ne zna. Otišla sam u Ehrenberg. Iskočila sam iz bolničkih kola u kojima sam putovala. Htjela bih što prije uhvatiti parobrod u Hardyville i otputovati kući.

— Cooperovi su vraški neugodna ružja zato im ne smijete dopasti šaka. Ako im ne uspijemo pobjeći, pokušat ćemo se s njima nagoditi, ili ćemo se boriti... već prema prilikama. Jeste li suglasni, gospodo?

— Oni me mnogo ne zabrinjavaju. Ja sam ipak žena jednog časnika.

— Ovdje je većina ljudi vrlo pristojna prema ženama, ali ne polazite mnogo nade u to što ste žena časnika. Cooperovi su, nema tome ni tjeđan dana, ubili dva časnika. Oni ne haju mnogo za to tko ste i što ste. A uz to, nisu oni imali prilike vidjeti tako lijepu ženu kao što ste vi, gospodo.

Nitko nije točno znao koliko ima Coopera, ali bili su vrlo zli.

Kad je pao mrak, pronašli smo zaklonjeno mjesto za noćnje u malenoj travnatoj uvali, s nekoliko cedara uz rub. Rasedlao sam konje i popeo sam se na jedan visok greben, da promotrim okolinu.

Cim sam završio s pregledavanjem okoline, spustio sam se niz greben i naložio malenu vatru, ali dovoljno jaku da skuhamo večeru.

— Ja sam iz Tennesseeja — rekoh pošto smo povećerali — i zovem se Tell Sackett.

— Oh... Christine Mallory, iz države Delaware — predstavila se.

— Drago mi je, gospodo Mallory. Ovdje susrećemo samo Indijance iz Delawarea. Dobri su tragači i odlični i hrabri borci.

Promatrajući okolinu i gledajući zvižde, razmisljao sam hoću li ikad za sebe naći ženu kakva je bila gđa Mallory. Mi smo, Sackettovi, vrlo ponosni ljudi, ali nikad nismo bili bogati, a željeli smo živjeti pošteno i ponosno. Stoga sam i mislio da nije pravo što je napustila muža.

Zgurila se uz vatru, umotana u moj gunj. Vatra je veselo pucketala, a kad sam na nju bacio još nekoliko suhih grančica, kazao sam joj:

— Nije pravo napustiti ga na takav način. Mora da je nasmrtno zabrinut.

Pogledala me je preko vatre, poprijetko i oholo:

— To se vas ne tiče!

— Gospodo Mallory, budući da sam pristao da vas povedem sa sobom, moram vam reći što o tom vašem bijegu mislim. Djevojka koja se uda za vojnika mora se naviknuti i na vojnički život. Vi ste razmaženi, gospodo.

Ustala je. Bila je stvarno uvrijeđena i srdita na mene.

— Ako vam nije pravo, ja odlazim — rekla je odlučno.

— A kamo? Tā, nemate pojma ni gdje se nalazite ili kojim putem valja krenuti. Umrli biste od žeđi... ako vas puma prije toga ne bi rastrgala.

— Puma?!

— Da, gospodo. A ima tu i zmija, koje po noći ne možete vidjeti sve dok ne stanete na njih, a onda je prekasno.

Još je stajala, samo sad je bila neodlučna, pa sam nastavio s onim što mi je bilo na srcu:

— U ovoj divljini ženi je potreban muškarac da je štiti. Ne može bez nje. Ali, i muškarcu je potrebna žena. Što mislite kako se vaš muž sada osjeća? Ponizili ste ga i osramotili pred njegovim drugovima, ponašajući se poput razmažena djeteta.

Sjela je pokraj vatre, ali me i dalje hladno gledala.

— Bit ću vam zahvalna ako me odvedete u Hardyville. Platit ću vam ako želite, ali poštedite me svojih nazora i prestanite me gnjaviti.

— Bit će bolje da malo odspavate, gospodo. Sutra moramo preći pedeset milja i ne želim da nepotrebno zastajkuje kako biste se odmarali. Bude li me zadržavali, ostavit ću vas u pustinji.

— Samo se usudite! — povikala je gnjevno.

— Ne šalim se, gospodo. Krećemo u cik zore.

Uzeo sam pušku i pošao na stražu. Sjao sam na vrh grebena i širom otvorio oči i uši.

Sutradan, čim smo se spustili u dolinu, pred nama iznenada iskrснуле stiri jahata. Znao sam: Cooperevi. O njima sam mnogo slušao, pa sam ih odmah prepoznao.

— Kako ste, Cooperi? Zar ste pošli u lov?

Zagledali su se u Christine Mallory, a potom u mene.

— Tebe lovimo — reče jedan — i zlato, a povest ćemo i damu, kao pride.

Rekao sam: kad ne možete više bježati, morate pregovarati ili se boriti.

— Nećete dobiti ništa — rekoх. — Govorite s Tellom Sackettom, a otac me je naučio da nikad ništa ne prepustam bez borbe, osobito ne novac i žene. Ljudi govore — nastavio sam pi-je nego što su se mogli snaći — da ne vrijedim mnogo za guslanje i pjevanje, i da su mi noge prevelike za ples, ali kad dođe do gustog, da mi nema ravnica. I, ne zaboravite — nastavih — gospođa je žena generala Jamesa Whitfielda Malloryja i ako je samo taknete, ova krajina neće biti dovoljno velika da se u njoj sakrijete. Pokrenut će cijelu vojsku, samo da vas uhvati.

Moj je konj počeo poskakivati i kad se okrenuo lijevom bocom prema njima, iskoristio sam trenutak i izvukao revolver.

— Da se okladimo, Cooperi, da ću ubiti trojicu prije nego što trepnete. Ne bude li posljednji dovoljno brz, ubit ću i njega.

— Na djelu se poznaju junaci, a ti blebečeš kao stara baba! — podrugljivo će George Cooper

— Nemoj da te u to moram uvjeriti.

Copperovi baš nisu bili ushićeni obratom situacije, a moj je šarac sad stajao miran kao stijena, pa sam bio siguran da ih neću promašiti. A neprijeporno je da nitko baš ne želi umrijeti.

— Ako je ona Malloryjeva žena, što radi s tobom? — upita me George Cooper, što nije bilo baš glupo pitanje.

— Bila je u tvrđavi Whipple — rekoх — kad se razboljela i liječnik je naredio da se mora vratiti u Ehrenberg. General, koji je bio moj zapovjednik za vrijeme rata, zamolio me je da je pratim.

— Nikad nisam čuo za nekog generala Malloryja — reče George Cooper sumnjičavo.

— Nikad nisi čuo za generala Jamesa Whitfielda Malloryja? — upitah začuđeno, i sam već uvjeren da postoji. — On je bio pomoćnik generala Granta. Kažu da će uskoro biti imenovan za guvernera ovog područja kako bi ga očistio od odmetnika i razbojnika. Čuo sam da će, postane li guverner ovog područja, zajedno s Apašima poći na razbojnike. A kako Indijanci baš ne vole bijelce, to će im dobro doći da se nagule skalpova, pa makar i s razbojnika.

— To nije ljudski — prosvjedovao je George Cooper.

— Potužite se generalu, ako baš hoćete — Kako sam kolt i dalje čvrsto držao uperen u njih, rekoх: — Mi ćemo sada poći.

Mahnuo sam joj da krene prva, a ja sam pojahao za njom. Ali, vjerujte mi, sjedio sam postrance u sedlu s koltom u ruci, spreman da počnem brzo pucati. Kad smo zamakli za okuku, još su se prepirali na istom mjestu.

Bio je to moj najduži govor otkad sam napustio Tennessee i izrekao sam najviše laži otkad sam se rodio.

U suton idućeg dana stigismo u Hardyville, a prva poznata osoba koju sam ugledao kad smo ujahali u grad bio je Bill Squares.

— Bille — rekoх — Cooperovi su me zaskočili. A mogli su doznati da je zlato u mene jedino od tebe. Netko ih je obavijestio. A sad — nastavih — pričekaj da otpratim damu. Odmah se vraćam. I još nešto: Cooperovi nisu dobili ni zrnca zlata, a bogme nećeš ni ti.

— Dio tog zlata pripada meni — povikao je Squires.

— Pripadao je, ali ti nije bilo dosta. Želio si sve. Prije nešto više od mjesec dana Jack Walter napustio je logor, ali je bio ubijen i opljačkan. Tvoj ću dio tog zlata iz ovih bisaga poslati njegovoj udovici i djeci, a ti se malo strpi dok se ne vratim.

Kad sam s Christine Mallory ušao u hotel, naišli smo na nekoliko časnika koji su čekali parobrod za tvrđu Whipple.

— Moj muž nije general — rekla mi je — i zove se Robert Mallory.

— Sve ja to znam, gospode. Vaš je muž poručnik i još žutokljunac, ali tješite se, na ovoj vjetrometini dječaci brzo sazrijevaju, očvrstnu i stasaju u prave muškarčine. Za dvije ili tri godine imat ćete muža s kojim ćete se dičiti. Ako ga sada ostavite, on će, najvjerojatnije, dati ostavku i krenuti za vama, a vi ćete imati nezrela muža za cijeli život.

Imala je najljepše plave oči koje je ikad vidio, a iza njih krila se i trunka razbora.

— Možda ste u pravu. Nakon svega što sam preživjela u posljednja dva dana vojnčki je život prava blagodat — priznala je.

— Gospodo, kad dođe vrijeme za ženidbu, nadam se da ću naći tako zgodnu, mladu, pametnu i srčanu ženu kao što ste vi.

Ostavio sam je u društvu s časnicima, a ja sam otišao izvagati i pohraniti zlato u Hardyja i da ga proknjiži na imena onih koji su mi ga povjerali: Jima Hodgea, Willyja Mandera, Toma Padgetta... i na ženu pokojnog Jacka Walkera.

— Meni pripada stotinu dolara za obavljen posao — rekoh. i ja sam strpao novac u džep. Zatim sam izišao. Bill Squires me je iznenadio i zatekao nepripravna.

Opalio je... i promašio. Opalio sam i ja, ali nisam promašio.

DOSAD IZASLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

- 115. F. G. Unger: UMRIJETI ZA VIRGINIJU
- 116. Matt Chisholm: KRVAVE OKLADE
- 117. Marshall Grover: TRECA PLJACKA
- 118. J. T. Edson: VRIJEME OBRACUNA
- 119. U. H. Wilken: NA ZMIJSKOJ RIJECI
- 120. J. H. Edson: U SLSRET BORBI
- 121. Matt Chisholm: TRAGOVI SARUTA
- 122. Scott F. Scott: NESTALA KOCIJA
- 123. Louis L'Amour: NEUSTRASIVI BORAC
- 124. H. S. Sharon: TVRDOGLAVI SERIF
- 125. Jonny Pegg: BEZIMENI BORAC
- 126. L. L. Foreman: GRINGO
- 127. G. F. Unger: KILRAINOVA BORBA
- 128. Frederick H. Christian: SUDDEN ISTRAZITELJ
- 129. Matt Chisholm: McALLISTER U OPASNOSTI
- 130. Louis L'Amour: OBRACUN KUD ZUTOG BRDA
- 131. G. F. Unger: TRAG VODI U PAKAO
- 132. Matt Chisholm: LEGENDA O McALLISTERU
- 133. Louis L'Amour: USAMLJENI
- 134. G. F. Unger: BIJEG IZ STUPICE
- 135. Thorne Douglas: IKO DA VISE
- 136. Louis L'Amour: SREBRNI KANJON
- 137. Frank Gruber: IAHACI ZURE
- 138. Louis L'Amour: CONAGHER
- 139. G. F. Unger: TEKSASKI SILNIK
- 140. Louis L'Amour: UZARENA BRDA
- 141. G. F. Unger: ODMETNIK
- 142. Robert Ullman: SMRTI PROKLETNICIMA
- 143. Louis L'Amour: ZACARANI KRUG
- 144. H. S. Sharon: SIN OCAJNIKA
- 145. Louis L'Amour: ZIVOT ZA ZLATO
- 146. Rey Hayes: GRINGOSI UMIRU U CIZMAMA
- 147. Louis L'Amour: STAZA KIOWA
- 148. H. S. Sharon: USAMLJENI OSVETNIK
- 149. Louis L'Amour: KILRONE
- 150. Frederick H. Christian: SUDDEN VRACA UDARAC
- 151. H. S. Sharon: PRERIJSKI YUCI
- 152. Matt Chisholm: BORBA ZA ZIVOT
- 153. G. F. Unger: CRNE SJENE
- 154. Matt Chisholm: POTJERA KROZ PUSTINJU
- 155. H. S. Sharon: ZLATO U KLANCU SMRTI
- 156. Louis L'Amour: PUTOVANJE NA ZAPAD
- 157. Matt Chisholm: McALISTEROVA OSVETA
- 158. Louis L'Amour: OSVETNIK
- 159. U. H. Wilken: KORACI U SMRT
- 160. Matt Chisholm: BORAC ZA MIR
- 161. G. F. Unger: PROGNETICI

U PRIPREMI:

- 162. Peter Dawson: ZAMKA SE ZATVARA

ILUSTRIRANI SPORTSKI TJEDNIK

SN revija

Svaki petak – izuzetak
Nova ilustrirana sportska revija
Novi prozor u svijet sporta